

Murawski Magdolna

Sziklák törvénye

versek

Fridél Lajos grafikáival

Murawski Magdolna

Sziklák törvénye

Fridél Lajos grafikáival

Copyright © 2026 Murawski Magdolna

Copyright © 2026 Fridél Lajos

ISBN 978-963-7283-92-5

A kiadvány megjelenését támogatta:

Bródy Sándor Könyvtár

Új Hevesi Napló Kulturális Alapítvány

Phoenix Aureus Alapítvány

Felelős kiadó: Tózsér Istvánné

Bródy Sándor Könyvtár

3300 Eger, Kossuth Lajos u. 16.

www.brody.iif.hu

Szerzői ajánlás

Miért születik annyi vers ebben a prózai, sőt gyakran érzéketlen, vad korban? Ki is tudhatná választ, hiszen az ihlet diktálja a tempót, nem az egyéni elhatározás. Mindenki a maga ritmusa szerint él, ezt kívülálló nem határozhatja meg. A költői mű is fokozatosan épül fel, mint ahogy a tiszta vizű patak lerakja a maga építményét kisebb és nagyobb kövekből, majd az ezekből származó homokból, apró szemcsékből.

Talán a versek is ezekhez a szemcsékhez hasonlítanak, bár egy kaptafa alá nem lehet venni őket. Nemcsak terjedelmük miatt, hanem mondandójuk súlyossága vagy könnyedsége kapcsán. A költő hangulatai változnak s ezzel együtt a lírai termés is.

A művészet a saját útját járja, megvan a saját fejlődési trendje. Kaphat ugyan állami támogatást intelligensebb országvezetés esetén, amely nem szól bele a művészet és annak képviselői életébe, jóllehet valamilyen művészetpolitikát feltétlenül kell alakítania, ha ad magára. Ennek a minőségét maga a művészeti termés mutatja meg félreérthetetlenül.

Ennek a kötetnek a termése nem illeszkedik bele semmiféle jelenlegi művészeti trendbe. A versek megszülettek, ahogyan minden újszülött is megérkezik a világba, amely vagy szívesen látja, vagy idegenkedve húzódik el tőle speciális adottságai miatt, amelyeket esetleg nem ért. Még nem ért.

Az idő megoldja ezt is. Szigorú rostája van, igen hamar kiejti azt magából, ami nem állja meg az ő próbáját. A csak divatos formák, amelyek öncélúságra utalnak, utóbb átadják majd a helyüket más, új formáknak, hogy a legvégső szót az értékállóság mondja ki velük kapcsolatban is. A kérdés mindig ez: klasszikus vagy nem klasszikus, mármint az értéke.

Szeretek játszani a szavakkal. Igyekeztem minél nagyobb szókinccset gyűjteni életem során több nyelven is. Mivel mindenki a saját anyanyelvén gondolkodik, ezek az idegen szavak is rögtön megkeresik magyar megfelelőjüket. Az ember automatikusan fordít. Minél rutinosabb fordító, annál gyorsabban találja meg a megfelelő megoldást, az odaillő szavakat. Máskor úgy játszik velük az ember, hogy többféle megoldást keres. Ha lehet, minél színesebbeket. Ezek ott rejtőzködnek a kimondott, leírt szavak mögött, ahogyan a jéghegynek is csak a csúcsát látja az alkalmi szemlélő. A mélyből azonban fel-felüzen a láthatatlan világ, amely a művészen keresztül tudja megmutatni legszebben magát.

Nemcsak a mélytudatról van szó, ó, nem. Az emberiségnek, sőt tágabb értelemben az egész Univerzumnak is van egy kollektív tudata, amely megőrződik az utódok számára. Még akkor is, ha az egyén, a nemtörődöm ember ügyet se vet rá. Fumigálja, vagy soha meg sem ismerte, mert lenyűgözte az anyagi világ, amelyben él. Két lábbal áll a földön, mert még gyermekkorát éli és a távolabbi, az elvont világ nem ismeretes előtte egyelőre.

A költőnek mégis ezekre a nagyon mélyről érkező üzenetekre, titkos rezonanciákra kell felelnie. Át kell adnia a tudás legjavát a társainak. A költészetben ezt a különféle reflexiók, emlékek vagy azok töredékei juttatják a felszínre. Csevegve, fecsegve vagy locsogva, azt embere válogatja. Költészete vagy annak kiforgatott mása.

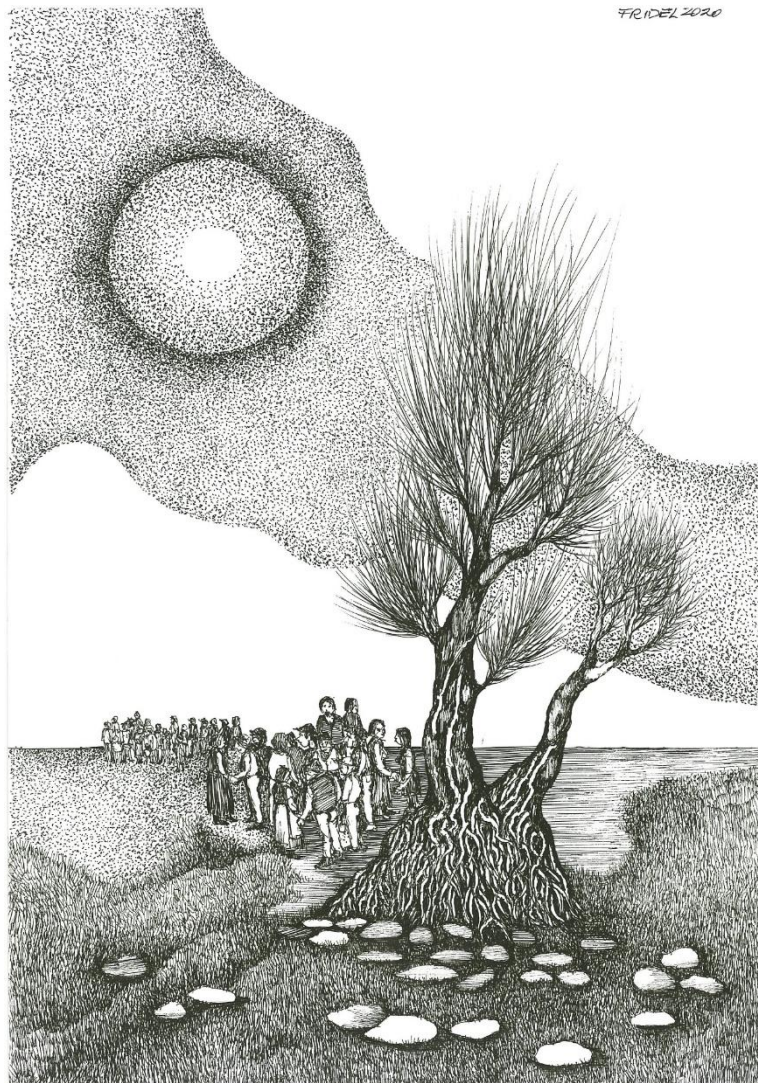
A műveknek azonban meg kell születniük, és a költészetnek virágoznia kell, ahogyan a hajósok vallották mindig, hogy hajózni márpedig muszáj (Navigare necesse est). Aztán el kell navigálniuk a maguk hajóját a közönséghez, még akkor is, ha viharos a tenger. Hogy ezt ki milyen fokon teszi, az megint csak átsiklik egykor a Szkülla és Kharübdisz viharos fokán, hogy eljusson végső célja felé. Felkorbácsolt hullámokon vagy tükörsima, derűs vizeken, az majdnem mindegy. A hajós hajózik, ahogyan Pompeius is parancsolta a vonakodóknak.

Ennek a kötetnek a művei is változatos tengeri kedélyek hátán vágta neki a nagy útnak. Most, hogy átadom őket a Kedves Olvasóknak, kikötni vélek valahol.

Lectori salutem.

Murawski Magdolna

Eger, 2026. július 26.

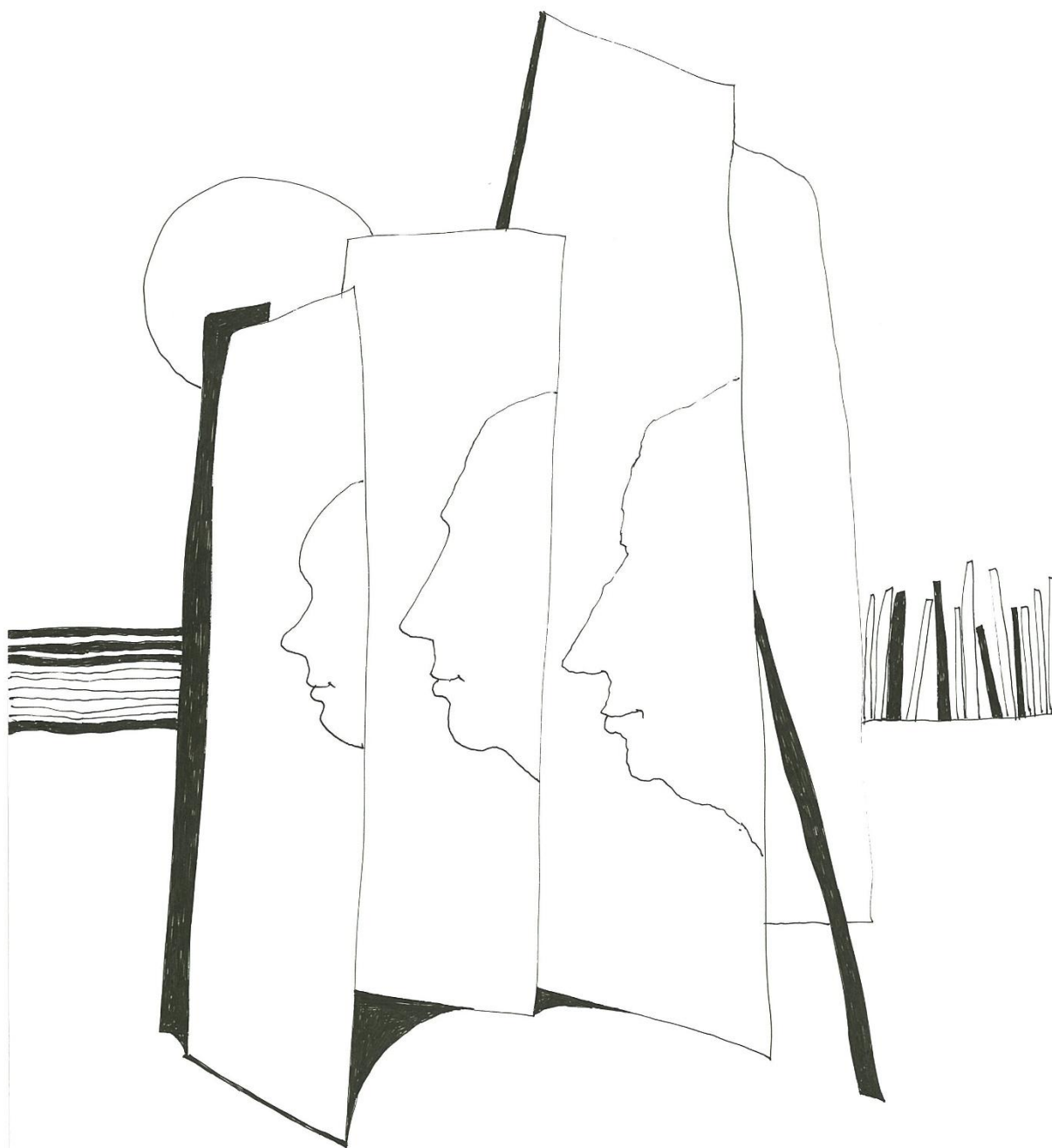
Üdvözet

Az eddig majdnem üres égen
az első májusi reggelen
felbukkantak a kis égi szárnyasok.
Előbb csak egy, fáradtan és bátortalan
idézte emlékezetébe amit
az öregeitől tavaly megtanult
hogyméremre van az a fészék
ahol először csipogta el magát
ő és testvérei a fülledt melegben
Már egyre többen róják a tiszteletköröket
a szem szinte káprázik bele
és a fül is zenével lesz máris tele
mert itt van! itt van! itt van valaki
vagy valami hogy a nevét is félénken idézed
itt van tavasz-testvéred
és magával hozta ezt a fekete-fehér sereget
hogymécsak úgy forrong a hevülő tiszta ég
s csak most érzed mennyire vártad énekét
akkor is ha most fáradtak mind az úttól
mégis sugároznak a reménytől és felharsanó örömtől
hogyméitt van! itt van! itt van a legszebb csapat
és az őszig már bizony velünk marad
nagy csivítelve

Fabrikálók

A jót ne javítsd meg, az égre kérlek!
ne piszkáld azt, amihez nem értesz!
csak hagyd úgy, ahogy rád bízta, csacska banda!
ne fanyalogj minden jótét alakra,
mert nem ez a dolgod.
Hát fontold meg jól, mielőtt elrontod,
mert talán csak képzeled, hogy mennyivel jobban
tudod mindazt, amit rád hagytak,
és ne nyúlj mindig mellé a dolgaidnak!
Mi lenne, ha egyszer, csak egyszer
bevallanád, hogy már öregszel
ehhez a szerephez? Kezdőnek nem éppen hamvas
a fizimiskád. Csak nézd meg, aztán hallgass,
ha másra nem, hát az okosokra,
hogy ne juss majd gyorsan tönkre. Kicsire vagy sokra
ha hajtasz, csak légy szerényebb
és a munkádban jóval serényebb,
és a Naprendszer se fabrikáld meg,
mit a Jóisten ilyen szépre-jóra teremtett,
csak ámulj el és borulj le szépen Előtte,
aki most mindent rád bízott hát kár lenne, ha ledőlne
a világ és annak rendje. Csak fel a fejjel!
A Teremtés tervét ne te kezd el!

FRIDEL 2020

Követelő

de hát mindig
meg kell adni
ama sárkánynak
aki odabent
követel
ételt
vizet
örömménét
és csak hidd el
bátran:
szűztiszta költészetet
hogy mindig helyesen
áradjon az a
léteenergia
melynek híján
törött szárnyú madár
az ember
ugye, erről sokat
prédikálni már
nem kell
mert a tiéd
és éppúgy enyém
akikre egyként ragyog
a mennyei fény
örökösen

Forrás

föld alól

vízszugár

erecske

csöppen

spriccel

csiklandozza

a köveket

melynek bölcsője

és őt ringató anyja

szorosan ölelő karja

és egyúttal elengedő

világgá épp nem kergető

de szelíd akarattal küldözgető

anyai fájdalom

veled marad

amikor már

jó messze jársz

és árad és dagad és ömlik a víz

csak csobog

a mindenkit egyként éltető erő

vidám húgocskád és ragyogó szerető

hömpölygő áradó csobbanó elem

hogy mikor elnézed ezt kívánod: legyen velem

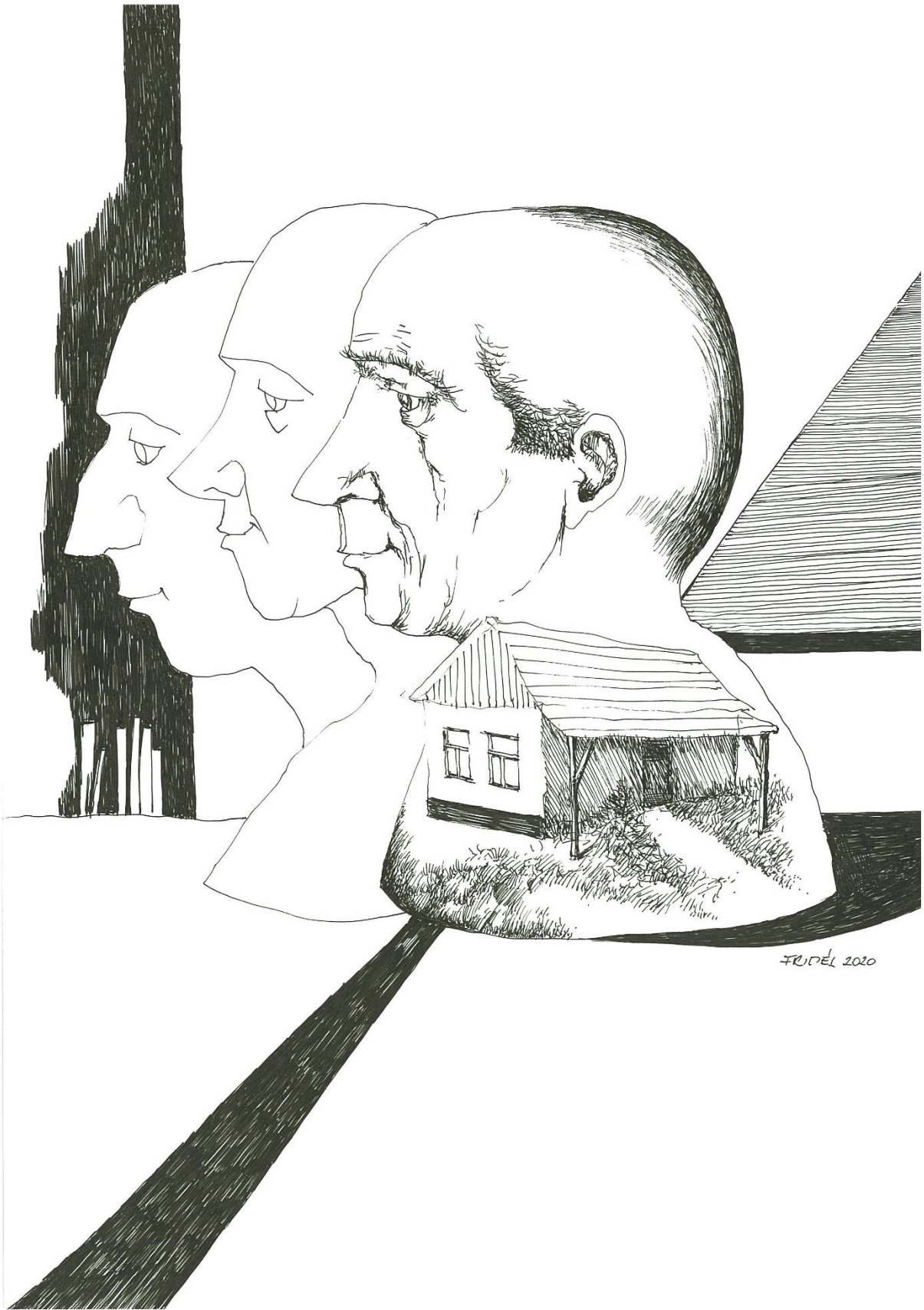
a Mindenség varázslatában

és mindenséggé eónná terjedt nagy pillanatában

immáron folyó majd hatalmas nagy folyam

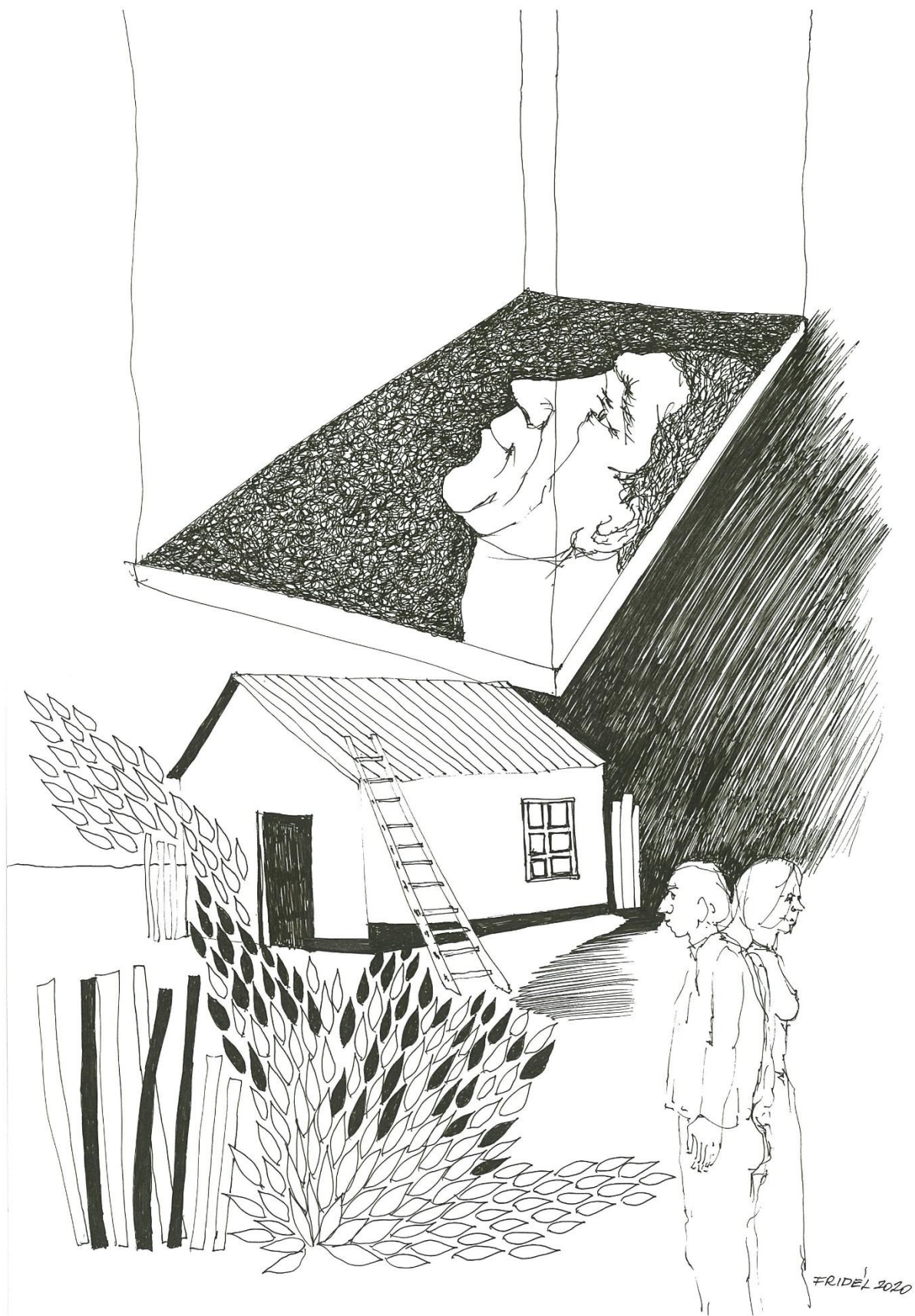
egy erecskéből egyetlen csobbanásból ennyi lett

mely a megvalósulás felé, az őt megsemmisítő tenger felé rohan

Bokázó

Ha én soha zenélni
nem tanultam volna
ez a pizok citera
rekedtebben szólna
pengethetném naphosszat
épphogy csak pönögne
koptatnák a körmömet
reggeltől örökre
halld meg pajtás dalomat
ihajla-csuhajla
eb, aki a szépséget
magától nem hallja
járd a táncot, kiskomám
ne kíméld a lábod
megnéznek a lányok is
ha ügyesen járod
Ha én soha zenélni
nem tanultam volna
a nyelvemen nem zene
csak repedt fazék szólna
hejehuja danadom
ne fuss el világgá
öröm móka vigalom
léptet téged mássá

Végtelen álom

Én most egy végtelen álmot álmodom.

Van benne házam, csendes otthonom.

Locska habok zenéje messze visz

és én úszom velük, vergődöm is.

Sötét fellegek úsznak. Bánom is én!

A Mindenség zenéje az enyém.

Pingvinnel ballagok. Medvével rejtezem.

A lábam visz tovább. Alig mozdul kezem.

Csend és zaj. Illatok. Akácos bűvölet.

Zöld lombok intenek. Velem van és veled.

Az álmom végtelen. Minden nap újabb jót hoz el.

Halk szóval lélek rezdül. Papír zizeg s csak énekel.

Minden nesz új napot hoz. Benne illatok.

Csodák. Tervek. Habok. A Mindenség ragyog.

A szél, a víz, az ég mesél, bűvöl, ígéz.

Az álom visz tovább. A részben él egész.

FIDEL 2020

Reflexió

Minden reflexió. Népek, hadak.
A birodalmak is csak porba hullanak.
Az egész Föld egy nagy népes temető.
Őbenne nyugszik minden. Mindenki elmenő.
Hogy tündököltek egykoron! Hatalmasak
voltak mind, de most föld mélyén nyugszanak.
Pár emlékmű maradt. A sok nyomor
termette mind. Betegség, kórság, sok éhező gyomor.
Ma egyik sincsen már. Egy óriás erő
sodorta el, a mindenkit jó helyre rendező.
Minek kérkedsz, fiam? Hatalmad nulla lesz.
Magad s alattvalóid, talpnyalók, mind hullá lesz.
Úgy véled, mindig megmarad, mit markolsz. Légy erős!
Az arany bűvölete elront. Te sem leszel, csak botcsinálta hős.
Nyugodj meg s mentsd a lelkedet! Isten fia
fog megítélni téged is, te perc-ember, haramia.
Az ünnep elmúlik. Aztán lehull minden lepel.
Magad is porrá omlasz. Folyók zenéje leszel.
Csak higgy az útban! Mindig van, mi felfelé
vezethet téged is, hogy leborulj az Alkotód elé.
Minden reflexió. Törött tükörcserép, ha vagy, magad,
a te nagy falaid majd dőlnek s testedre hullanak.
Ne várj hát addig! Térj meg s bánd meg bűnödöt!
Egy csendes alkony néma villanással elvisz s eltemet.

A vadmacska dala

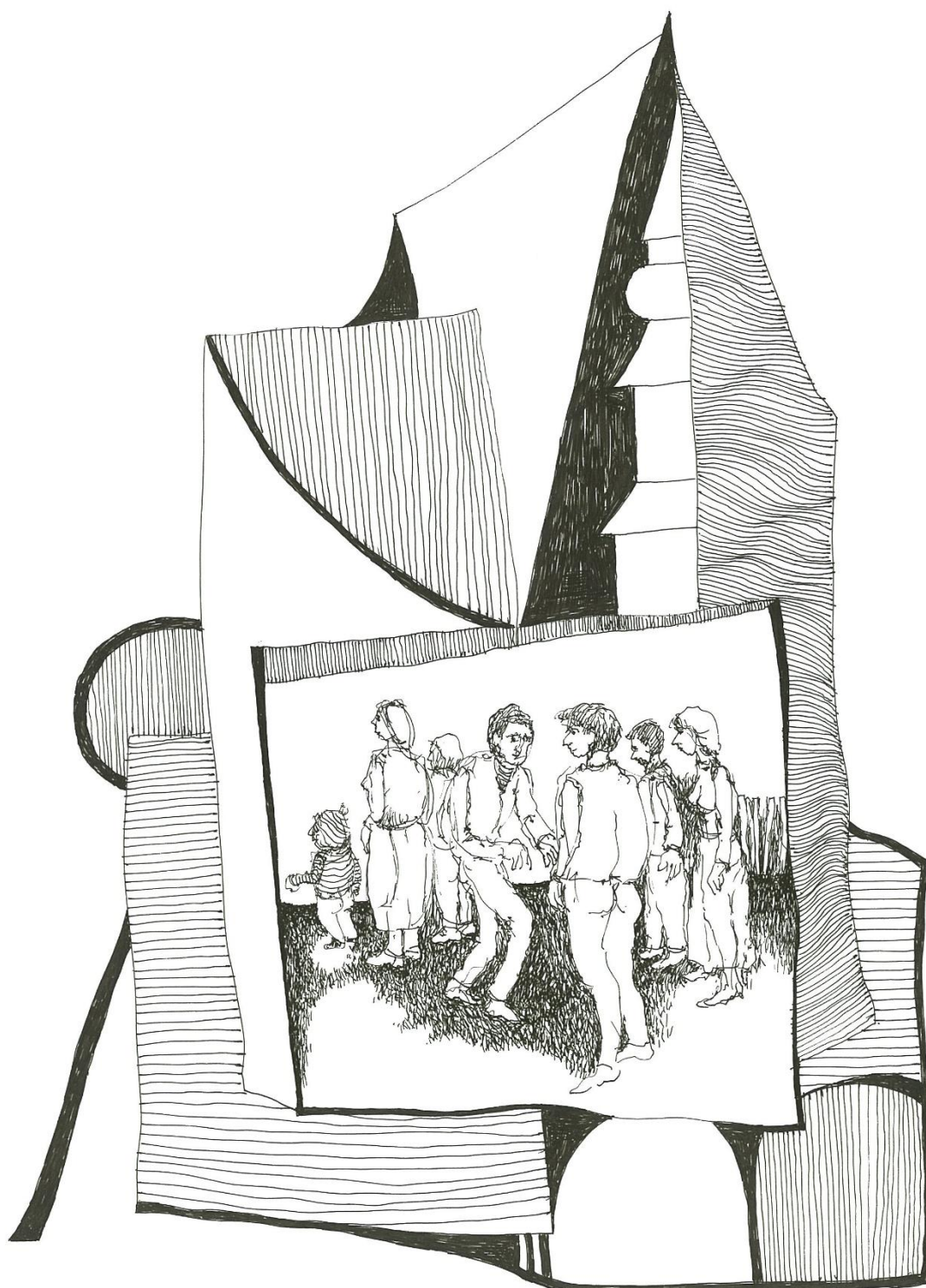
Máma kisbaglyot vacsoráztam,
miaúúúú, miaúúú
Még most is kiver a láz. Legyaláztam
a fészek táját
gyalázatosúúú
miaúúúú, miaúúú
Megbántam mér nem fogtam pockot,
sejde kövér pockot, sokat.
Nem bántaná most a bagolyka a gyomromat
miaúúúú, miaúúú
Fogok majd többet, a baglyokat meg kerülöm
biza mindig elkerülöm.
Nem használ most a bendőmnnek se zsálya, se üröm.
Visszaadnám ezt a kölyket az anyjának
az anyjának.
Nem huhogna mind fölöttem, mint a bánat
miaúúúú, miaúúú
Erdőmélyre húzódom, most elhúzódom
míg a baglyot viszontlátom s elmúl bánatom
miaúúúú, miaúúú
Eszi fene valahány huhogót, huhogót,
Forrásvizet keresek, jó húset, csobogót, csobogót
miaúúúú, miaúúú
Ott jót iszom s kinyúlok a váramba', váramba'.
Nem kell bagoly még egyszer
Leszek mindig jó macska, jó macska
miaúúúú, miaúúú

Szavak íze

Ha tudnád mennyi íz és aroma
rejlik a szóban máris értenéd
a gyermeknek is megtanítanád hogy lelje örömét
minden egyes szóban szóelemben s tartana
veled hogy olvassatok s légy boldog kismama
vagy nagypapa kinek melyik jutott
míg földi létében mind velük ballagott
és egyre fülében duruzsolt ráhagyott dallama
ama ősöknek akikért ma már nem is mondanak imát
pedig nekik köszönheted te is a sok zsuzsut
mit magadon viselsz hogy általa a mennybe jut
minden szavad s tán még mielőtt kimondanád
a gyermek játszadoz s olykor kaporcskodik
társaival ha égi mannaként hull alá nekik a szó
mely által tisztul s érthető lesz a mindennap-való
s a kis affekta ezekkel társalog kellemkedik
Jó volna kézen fogva elvezetni mindet hogy öröm
éltesse őket s ha gondolja vigye csak haza
az öregeinek kik akkoron vele és általa
jobbulnak meg csücsülve fényes délkörön
Ízes a szó csak ízlelgetni kell. Bukéja van
mint érlelt bornak. Tanulja hát minden aki még velünk
együtt örül a gyermekes játékban. Múló életünk
is megszépül. Hát örüljön boldog s boldogtalan!

A gyermek és a költő cinkos mosollyal építgeti szorgosan.

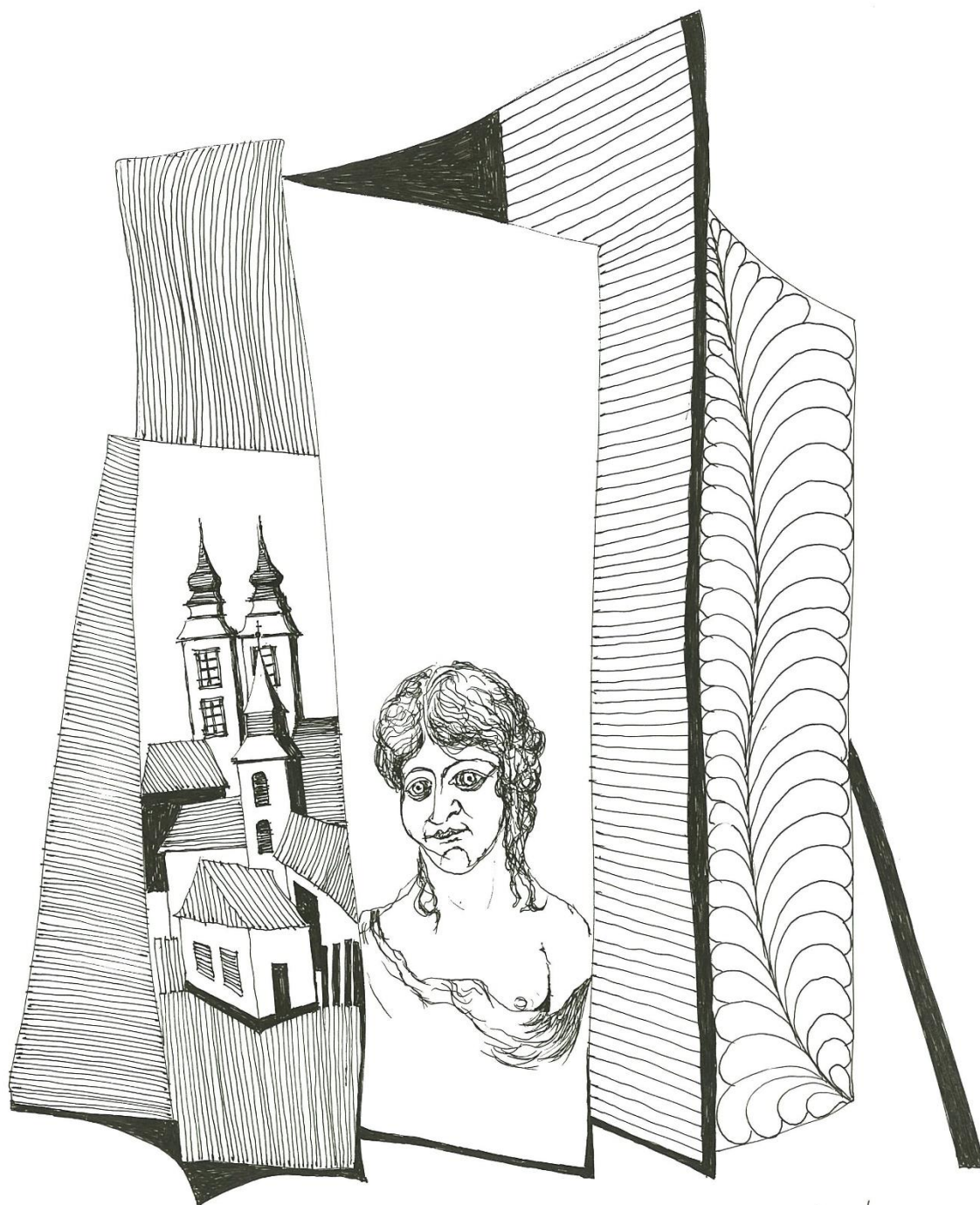

FRIDEL 2020

Kolonc

Koloncként csüng rajtam a korszak. Mert mindig ott volt, csak én nem mindig vettem észre. Lerúgtam volna, de szívós volt, erőszakos. Irigy hévvel fogott, gyakran fojtogatott. Nem hagytam. Én se hagytam. Hínárja viszolyogtatott, mint úszás közben is a tavon, de ez nem pusztítható és végleg le nem rúgható. Van. Rossz, hogy van és mégis... Szívósan ösztönöz, hogy meginduljak felfelé. Be kell teljesíteni a főnix-létet. Akkor majd ott marad alatt, és többé nem kell visszanézni, mert előttem tárul egy fényességes lét, az Aranykapu. Róla énekeltünk kislánykoromban, koszorúba, körbe-körbe fogódzva, karikázva.

Koloncként csüng rajtam a korszak. A csuda bánja már. Előttem tárul végtelen határ. Kék ég és zöld lombok intenek. Drága Föld! Enyéim! Ég veled!

FRIDEL 2020

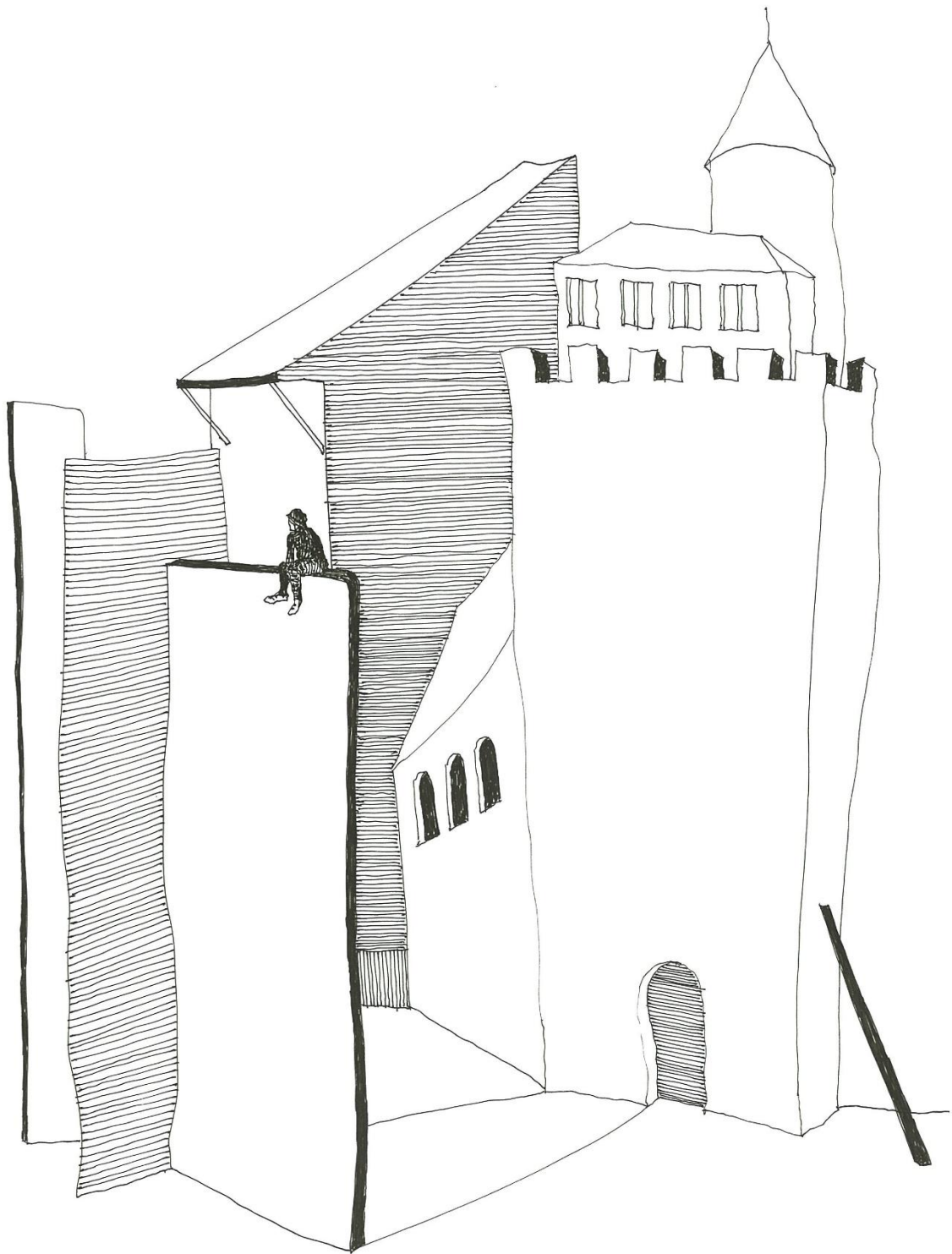
Remetelak

Tárgyak tömkelege. Emlékek, melyeket nem hagyok.
Velem maradtak. Élünk egymásért. Ők is én vagyok.
Képek és könyvek. Számomra relikviák.
Töredék-élet, mégis színes, szép egész világ.
Köztük élek és ők köröttem élve torlanak.
Virágok is. Világom is. Valának és voltanak.
Antik és újíto. Ledobva minden nyűg. Távlatok.
Börtön és szárnyalás. Műterem s aztán tárlatok.
Idegen másnak. Nekem fény, remény és otthonom.
Minden durva bántásukat ezennel feloldozom.
Csak így lehet. Nekem ez az egyetlen forma.
Ha másként lenne, nekem bizony büntetés volna.
Kevesen lépik át határait. Páran már belebuktak.
Volt valami, amit vártam, de ők nem akartak vagy nem tudtak.
Rímes vagy rímtelen? Lehet eztán még kérdés?
Hiába vesz körül idegenkedés, fúrás vagy féltés.
Megyek tovább. Csak szárnyalok, bár csücsülök ágon.
Másképp nem megy. Volt és leendő léptemet nem bánom.
A művem teljes, mondják. Még nem tudom, csak írok.
Utam végén a végtelen. Idelent beszédek, könnyek és sírok.
A szívem tán remeg. A lépteket kevésbé bírja a lábam.
Már nem fontos, hogy ez vagy más volt, amire vártam.
Majd integetünk. Ők is meg én. Ki tudja és ki bánja?
Átlépni nehéz, de megérkezni jó a végtelen világba.

Utcai idill

Két csinos lány meg egy fekete bőrdzsekis pasi
egy autót körbevesz, dohányzik, majd beül.
A látvány ennyi. Idefentről láthatom.
A hangjukat viszont innen nem hallani.
Elhajtanak. Aztán az utcára csend terül.
Nincs semmi bántó. Most elkerül az ártalom.
Minek is gondolok rájuk, nem fontos, nem érdekes.
Köznapi látvány. Csak a tavasz zöldje annyira feltűnő.
Most kel életre, hogy megfürdette a jó tavaszi zápor.
Üdesége, tiszta, friss látványa mégis különleges.
Talán a jó idő teszi és a hirtelen jött, mindent megöntöző,
májusi arany, melyet úgy vártak mások is, máshol.
A tavasz és az ifjúság rímelt egymásra talán,
hogyan jöttek a hirtelen érkezett nyugati széllel.
Csak egy hangulat, mit szeleburdin szertehagytak.
Egy vidám kép. Elűntek s itt hagytak maguk után
s talán még valami más. Illat és hangulat mely most terül széjjel
az utcán és a tájon. Tanúm a környék és a rájuk néző ablak,
hogyan az ifjúság mindig szeles. Jöttek és ennyi volt minden... csupán...

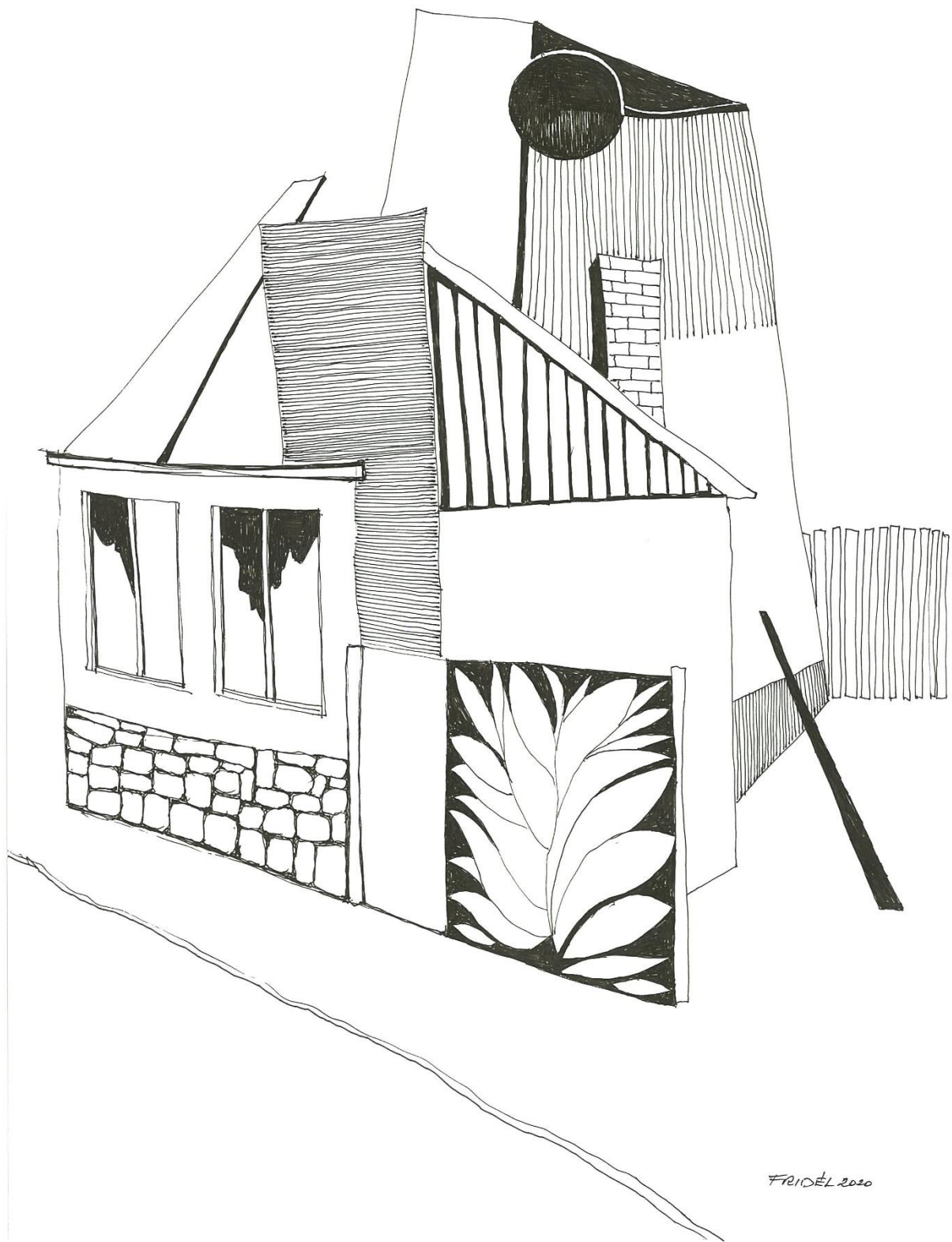
FRIDEL 2020

Ihlet

Az ihlet órája szent. Csupán hallgatni kell a szózatot, a sugallatokat. Az angyalok nem csapnak be, annál inkább az emberek. Rájuk ne hallgass, mert nem áttallanak folyton csalni. Életben, munkában, szép szavakban.

Az igazság mindig sallangtalan. Olyan puritán, hogy az emberek el se akarják hinni. Ők mindig fel akarják cicomázni. Ám ami nekik tetszik, az olyan bővli, érzelmős, hamis, hogy a jóérzésű ember, a jótét lélek elfordul tőle.

Hallgass inkább a vadon szavára! Halld meg, mit susognak a lombok, miről dalolnak a madarak. Szagolj bele a levegőbe, amit nem is látsz, mégis veled van, amíg élsz. Így legyen veled az igazság is! Ave, Natura! Ave, Veritas! Morituri te salutant.

Az akadály

Az ember önmaga akadály. A gátakat ő maga építi, és ugyanő az, aki ezeket mindjárt meg is tagadja. Vajon hányan vannak, akik ezt felismerik, vagy ha mások hívják fel a figyelmét, akkor el is fogadja, milyen szerepet játszik ő benne?

Tagadni jóval könnyebb és egyszerűbb, mint igent mondani egy még teljesen nem ismert igazságra. Az ember hajlamosabb tagadni, és az is gyakori, hogy amikor már kimondta azt a szót vagy mondatot, amellyel tagadja az igazságot, akkor hajlamos csökönyösen leragadni ehhez a tagadáshoz, semminthogy elismerje, hogy előtte tévedett.

Pilátus kézmosó mentegetőzése, Júdás vad dühe, amellyel rátámadt a hozzá mindig jó Jézusra, is ilyenek. A beavadulásra és dühödt őrvongásra az embernek nincsen oka, legfeljebb valamilyen ürügye. A társai homokvárait szétrugdosó utálatos óvodás azért viselkedik helytelenül, mert nem tanítottak neki érzelmi kultúrát. Ezért nincsen fogalma róla. Ezzel nagyon leminősíti a szüleit, csak még nem tudja. Éretlen. S hogy mi mindenre éretlen? A szerepére, amelyet illene szépen játszania.

Ha a szülők is csak dühöngenek, ha valami nem tetszik nekik, a gyerek is ezt fogja tenni, amikor konfliktushelyzetbe kerül. Szóval nem a gyermeket kell kegyetlenül lehordani, hanem meg kell tanítani neki, hogyan reagáljon a mások jelenlétére és azok sikereire.

Az irigység és gyűlölet nem vezetnek sehová. Sajnos sokan úgy jutnak el a felnőttkorba, hogy ezt se tanulják meg. Érzelmileg alultápláltak lesznek, másokra viszont tekintettel lenni nem képesek. Amikor óvodás módjára rugdosódnak maguk körül és hisztiznek, ez a júdási hiányérzet őrvong bennük, amit ráadásul nem tudnak megmagyarázni a maguk számára. Csak van, és kínozza őket. És minél tovább tart, annál kevésbé fognak tudni kigabalyodni belőle. Olyanok lesznek, mint a csapdába került rovar, amelyre a megsemmisülés vár, csak még nem tudják.

Vajon meddig vergődik még az emberiség önnön bűnében? Mikor látja be, hogy másfajta nótát kellene fújnia? Aki erre tudja a választ, az többet tud bármely vátesznél. Igaz, az sejthető, hogy ő is csak a nemtudomkák között fog álldogálni rém tanácstalanul.

Hát ne irigykedj, pajtás! Ha csúnya érzésekkel mérgezed magadat, nemcsak másoknak ártasz, hanem legelőször is saját magadnak. Tégy pontot valaminek a végére, ami a kezdetekkor is értelmetlen volt, és majd a beteljesüléskor is az lesz.

A gyűlölség nem tud megváltozni. Az ő ökle mindig össze van szorítva. Abból még egy muslica vagy egy földibolha se tudna megszabadulni. Minél többet árt, annál erősebben szorítja a másik szerencsétlent. Élet az életért. Testvér a testvéért.

Mindez csúnyán hangzik, de így igaz. Mögüle, a távolból ideérkezik a testvérgyilkosság zaja. Az a vad düh, amellyel egykor Káin lecsapott a testvéreire. Ez a borzalom hallatszik minden gyilkos és dühös kirohanásból, amely másokban is ezt az atavisztikus élményt kelti. Csak hallani ne kellene!

Az emberiség mindig odaépíti azt az akadályt a maga útjába. Nélküle már szinte csonkának és bénának érezné magát. Hát mit tegyünk? Kell neki az az akadály. Valamiért még kell.

Hát akkor hadd éljen vele!

Notesz

Apró kis jegyzetek reflexiók
holnapra talán kellenek tudom is én
emlékeztetőik szavak széljegyzetek ha jók
társítanak képeket míg lapulnak valami peremén
Noteszbe írni jó. Későbbre elteszed
mit kiejtene a felejtés melyet bombáz a kor
később majd mindet jó helyre rendezheted
és nem kell töprengened... honnan és mikor?
Valamiért csak kellenek a máskülönben eltűnő szavak
egy emlék egy párbeszéd rímek s tán mondatok is
melyek jó időben lelkedben visszhangzanak
hogyan visszahozzák érdekük s a feljegyző vágyait
Papírlap csendesen zizeg... emlékek zsonganak
Már újabb mű készül róla tán el se hiszed
hogyan érted veled és neked szólanak
míg élted terhét gonddal s fáradtan viszed
Jó lesz majd később kinyitni a kicsiny füzetkét
amelyben annyi emlék megmarad mások meg porlanak
és újból veled vannak hogy meséjük üzenjék
talán regékké lesznek s egymáson torlanak

Az élet is notesz. Beírva annyi szó és emlék-áradat
Ha felnyitod a szavakból sztori lesz, színes, általad.

Istent kérdezem...

Nem tudom, hogy Neked írom vagy nekik,
amit még mondhatok valakinek talán...

Az emberélet bágyadt alkonyán
az ihlet most is Veled s Általad érkezik
és én szavakat gyűjtök, egészeket, szépeket,
hogyan elámulsz, ha értékük felfogod s csupán
egy pillanat, ameddig messze szállnak, intenek
és te csak nézel mind után s tán gondolsz édeset.

Nem tudom, honnan jönnek, csak érzem, hogy égi hazám
üzen velük. Ettől a gondolat árnyalt, szabad.

Tudom, segítenek, soha nem ártanak a jó szavak,
még csak annyit se mondok: nem tudom... talán...

Az ihlet mennejei, bár korunknak mintha nem kellene
a színes szógyűjtemény, mert a trend szerint rövid
kellene, hogy legyen, levágva minden szógyök jól tövig,
hogyan átfuthassanak fölöttük s szóljanak ellene
bármikor, ha gonoszkodni támad kedvük. Pillanat
elég hozzá és úgy száll messzire minden klasszikus,
akinek stílusa művelt s nem lecsupaszított, atipikus,
hát nem is adhat senkinek már vágyakat és szárnyakat.

Én nem tudom, hogy Neked írom vagy nekik.

Próbálkozom, hiszen a szó örökös mágia.

Általuk szólhat Istennek egyszülött fia,
de nem figyelnek Rá sem. Meg se kérdezik,
hogyan ez vagy a szó egykor vagy ma mit is jelent.

Csak megtapossák kéjelegve a múltat s az elporló jelent.

Végül...

Végül mindig megfeneklik az a vén ladik.

Utasai összenéznek s meglehet szidják is talán.

Kinek keblében milyen indulat lakik,

aszerint szól az emberélet hajnalán vagy alkonyán.

A vén ladik csak rostokol és akik benne ülnek,

nem tudják most mitévők legyenek s vajon

mások tán előugranak s rájuk települnek?

és még annyit se tudnak, kicsit vagy nagyon

kellene bosszankodniuk, csak várnak esetlenül,

mert az emberélet ilyen. Nincs olyan hatalom,

amely lebírná bennük ezt az ősz-vadat kéretlenül.

Ladikban ülve várnak annyian s már mióta?

Ezzel megy el az életük újra és hasztalan.

Mindig ugyanaz a refrén és az ócska nóta.

Életük végtelen laposan pang s mindez oly parttalan.

Ladik vagy nagy hajó, egy se bírja jóra őket,

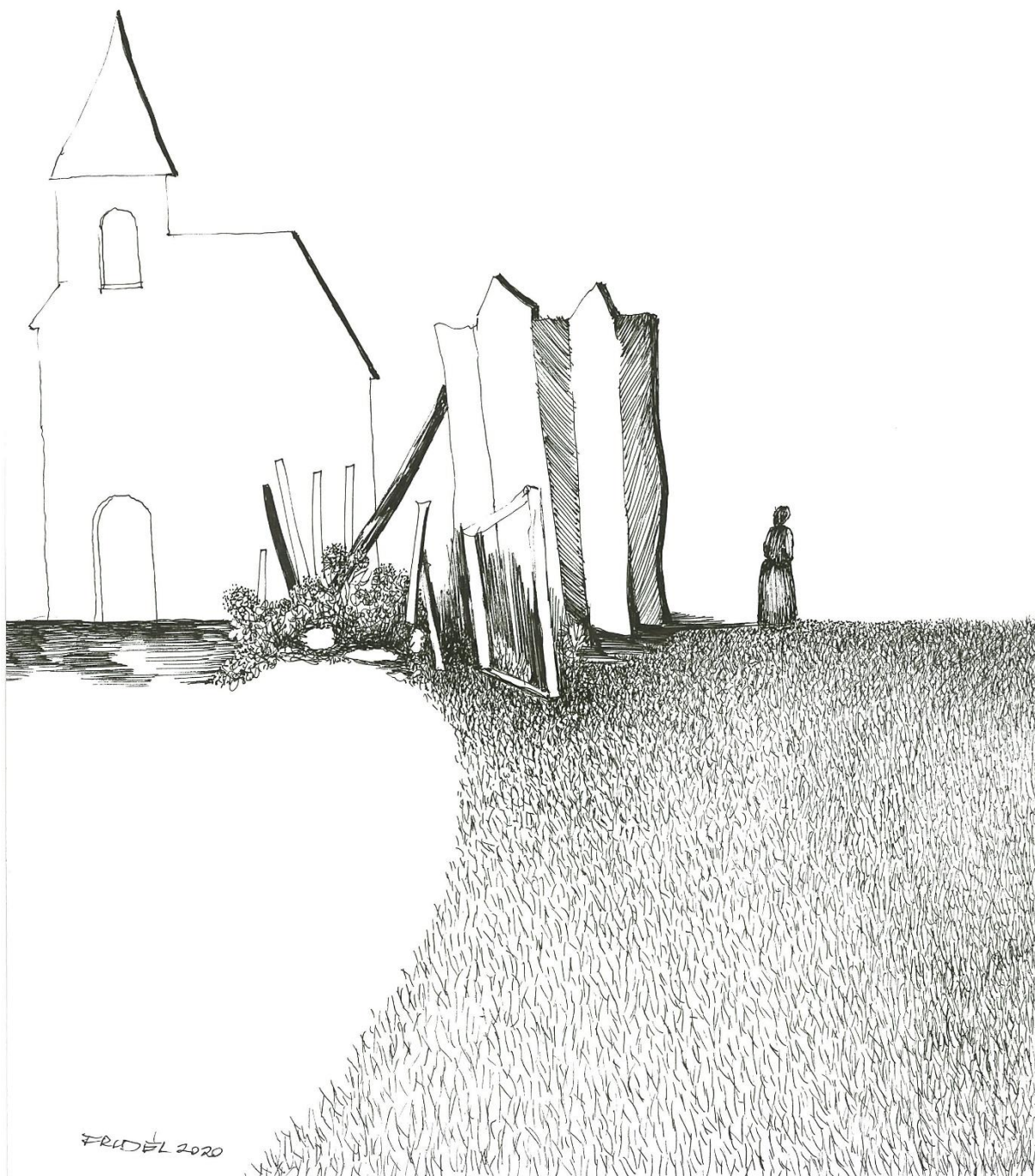
a mindig másra váró szerencsétlen tétlenkedőket.

Galaxis

Mi csak száguldunk egyre és ahogy fejünkre hull
az a rengeteg csillagpor, szédelegve hallgatunk
nincs is rá több és szebb ékeőbb szavunk,
csak ennyi: imádjuk a kék bolygót olthatatlanul.
Ahogy száguldunk vagy más szerint csak vánszorogni
tudunk, a csillagpor minket egyre szebbre fest.
Lehetne mondani erről ékeset vagy valami különlegest,
a bolygó hátán a nép nem tud egyebet, csak tántorogni.
Igen, már megint beszszelt és úgy hiszi, ez a jó.
Csak bulizik egyre és aki látja, nem tudja, vajon mitől
olyan széles jó a kedve és a mámor mikor oszlik végre el.
A nagy ricsajban magára hagyott lélek énekel,
és úgyse mesélne neked vagy nekem semmiről.
Mondják: galaxis. Mondom: ezernyi sziporka száll,
hogly csak szédülsz bele. Megállsz, de a bolygó visz tovább.
Tán meg is hallhatnád a szféráknak finom dalát,
de nem figyelsz. Nem vagy csendben, ha állsz a Dunának partjainál.
Csillagpor fejemen, kezemen és a fáradt vállamon.
A hátamon is csak gyűlik. El mégse hessenteném.
Most elbűvöl a halk nesz és a szívembe rejteném
a titkát. Ne érje, legalább őt, már semmi ártalom.

Csak porosak vagyunk, de nem fáj. Bágyadtan intenek
felénk a zengő délkörök s újabb világok a távolban sejlenek.

FRIDEL 2020

Kőrösi nyomán

És lassan elváltázik mellettem a korszak
és én elmaradozom
mint az őshazából elindultak
akik már nem követhették
társaikat
és rokonaikat
és maradtak félúton valahol
sem az őshazában sem az újbán
félbehagyottan
mindig megállva félúton
Csak megy és száguld a korszak
és én egyre inkább elmaradozom
önmagam mellé rogyva
várakozom
csak várakozom
de most nem jön Csoma Sándor
azzal az üzenettel
már nem is várom
csak ráhagyom
csak a lélek zeng együtt a nagy hegyekkel
ahol a nap nekik is nekünk is felkel
tudom

FRIDEL 2020

Sziklák törvénye

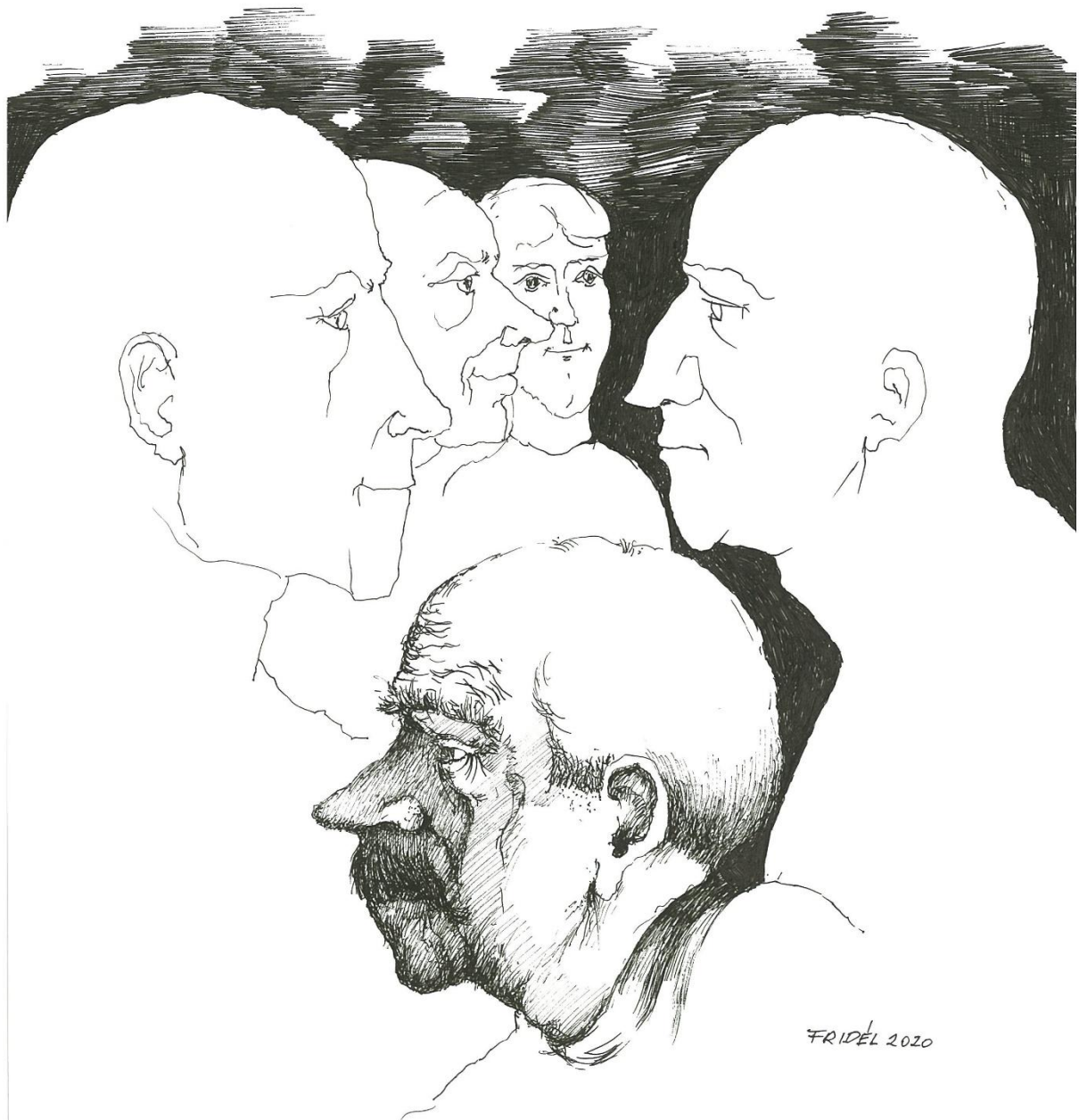
Mikor megindulnak a sziklák
lefelé
a völgy felé
iszonyatos erővel
mi csak dermedten állunk
szavakat erre nem találunk
mert nincsenek is
a mai nyelveken ez olyan hamis
mert a szépeket mind elhajigálták
akik a szókincset ápolni nem akarják
csak csörtetni és üvölteni
akár a bevadult állatok
amiket megzavart a káosz
s közben dermedten állok:
hogyan tovább?
aki nem szereti a saját korát
az ne álljon az útba
mikor azok a sziklák megindulnak
mindig a kies völgy iránt
te meg csak nézd
hogyan tesznek igazságot
az emberektől annyiszor megtaposott kövek
és még csak búcsút se intenek
csak megteszik amit kell
a sziklák és szegény jó kövek

Nevek

Nekem se koptassa senki a nevemet
aki úgy általában nem szerette
csak hasogatta a szőrszálakat
ama jól hasadó állati tartozékokat
s ha tehetett csak nevette
a művemet és mindazt ami általa a szeretet
világát adta másoknak mindörökre
valami túlvilági idillt jó hangulatot
hogyan beleremegjen aki ártani akart
és tett róla hogy a nevem jól takart
legyen mert már jó ideje ez a mód és a divatot
nem illik elvetni sem hétköznapi sem ünnepekre
Nekem se koptassa senki a nevemet
ez nemcsak királyi kiváltság
mert aki viselte úgy tudom megérdemelte
ha már a végzet épp ide rakta és rendelte
hogyan írjon és zenéljen és ne az álságos másság
névében szóljon és ne ostromoljon balgán egeket

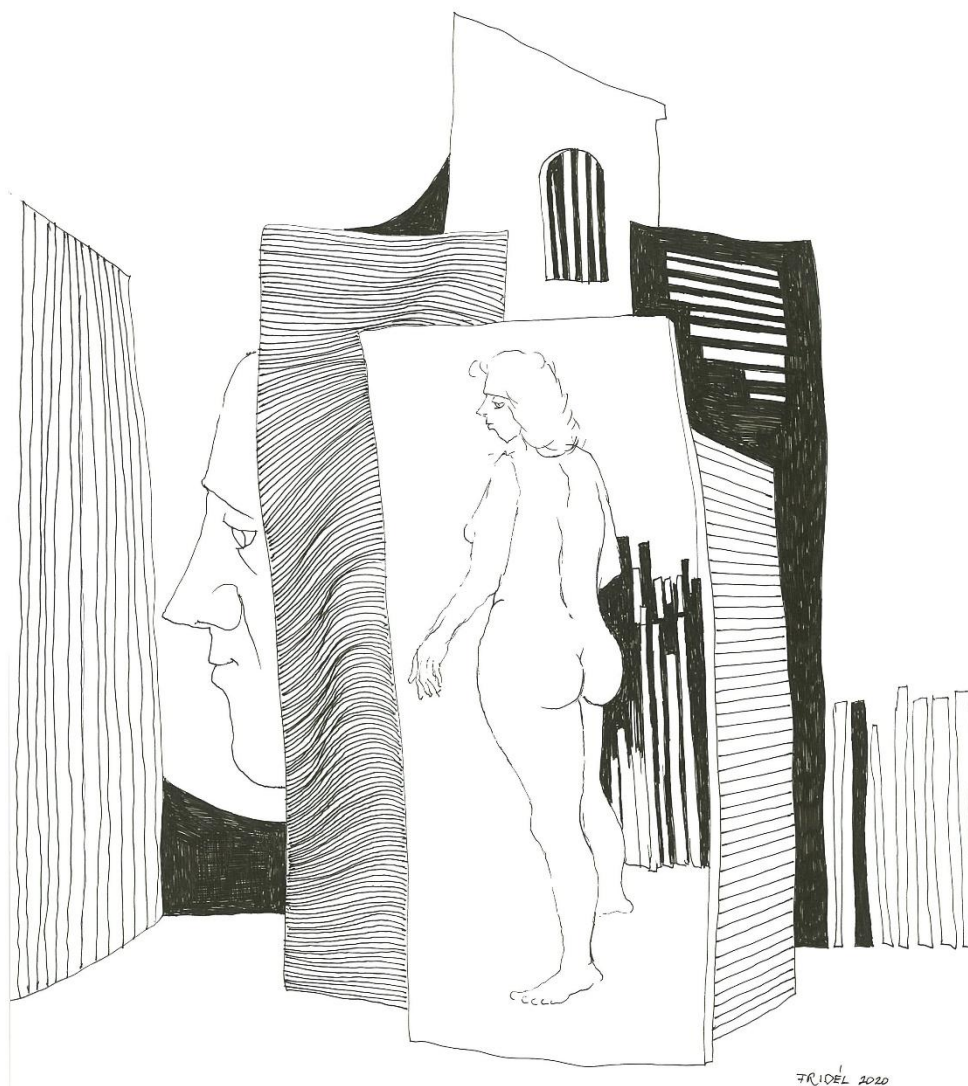
Vagyok míg lehetek egy jó név birtokában
hát kérem hagyják békében ma és úgy általában

Mintha...

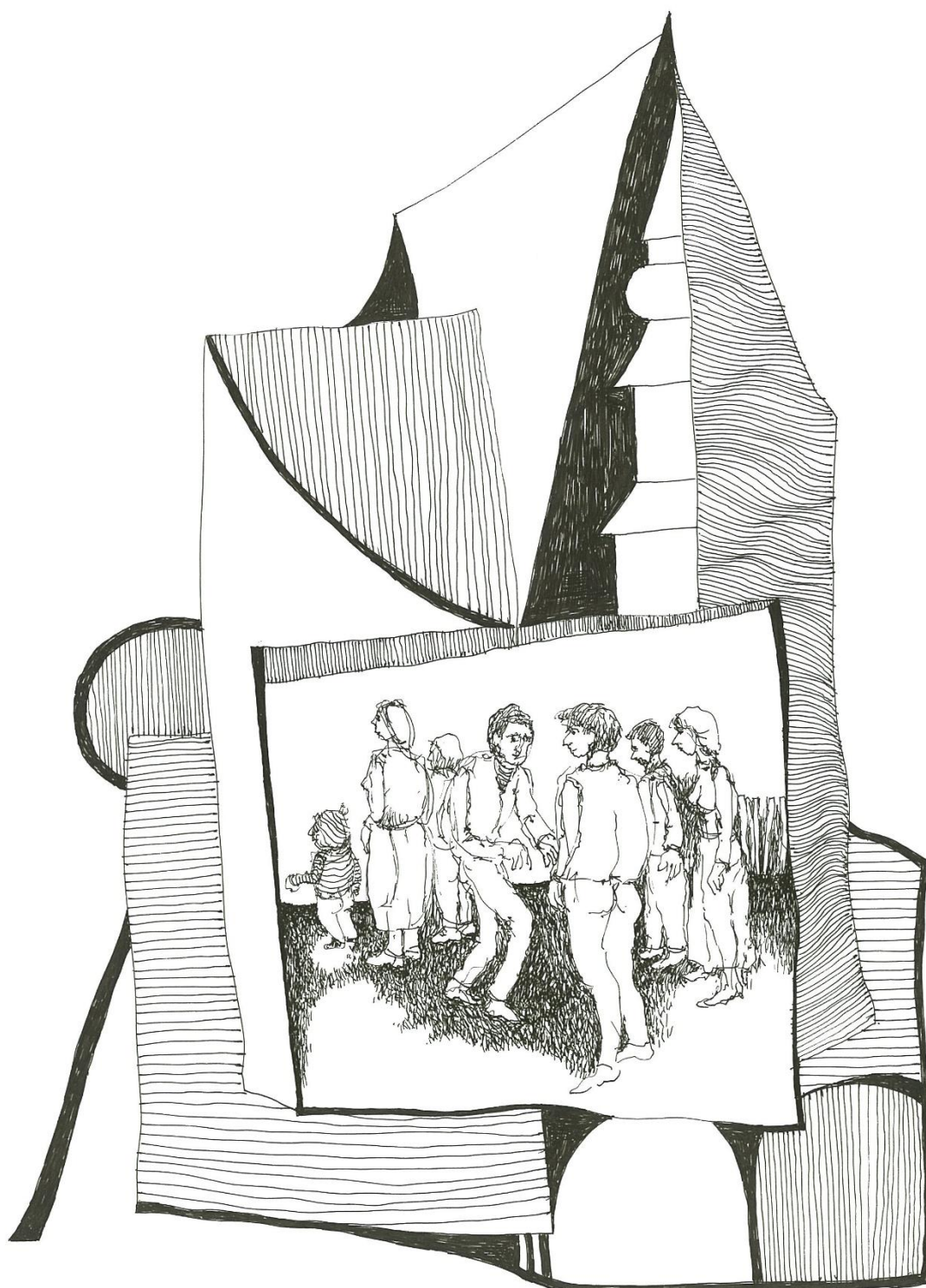
Mintha a szerelem
csak mirigyek játéka volna...
mintha az eperdzsem
lottyadt eperből is ugyanolyan jó volna...
és mindig ez a sunyi mintha
kavar bele az áldott mindennapokba...
és az embernek csak tűrni kell
mert olyan jó és praktikus ez a
mintha mintha mintha...
pedig lennének szebb és jobb szavak is
mint ez a kajla kis mintha...
az embernek volna jobb dolga is
mint bangán ismétелgetni: mintha... mintha...
vannak még százszor bátrak is
akikkel nem jár le s fel ez a történelmi hinta
mert a jólét nemcsak afféle Jó Lét
amelyben avanzsálhat már minden dőre dinka
pedig ő is csak olyan hogy is mondjuk... mintha...
strázsálni és egy szerepben újjászületni hirtelen
mintha... mintha... mintha...
ugye, már megint beindult az a
történelmi mégis primitíven lengő limba
a soha el nem évülő palinta-hilinta...
ami nélkül tán nem is lehetnek olyan eltúlzott szavak
melyekre a plebsz úgy bukik
hogy csak nézel mindez mire jó?
pedig megint csak jár az a dinka cinka dilinka

oda-vissza lengő történelmi vagy mifene
mintha... mintha... mintha...

A nagymama éneke

Nagymamának lenni jó, sejde csuda jó!
Ki bánja a sok kényeztetést? csak az irigylő sok hahó.
Ki is bánná, hogyha most felpezdül életünk?
Bolondozunk, hancúrozunk, messze száll énekünk.
Nagymamának csuda jó minden kis vizit.
Titkokat súgunk, elbújunk, kuckózunk egy kicsit.
Minden újabb gyermekszáj itt marad velünk.
Apró morzsácskák szépítik vénülő életünk.
Nagyamának lenni jó, nem hiszed talán?
Gyógyít bajt és rossz kedvet életünk alkonyán.
Aki nem hiszi, vén bolond. Menjen is gyorsan haza!
Kedves kacagás, ha nem vidítja, unokák illata
marad sokáig, ha elmentek már. Ha fáradsz is, kellemes.
Nagymamának lenni jó, szuper, különleges.
Főzőcske és sütögetés, valami meglepetés
mindig kell, mert ez marad velük s a sejtetés,
hogy legközelebb is lesz vidám, kedves találkozó.
Nagymamának lenni remek, csodás. Nagyinak lenni jó.

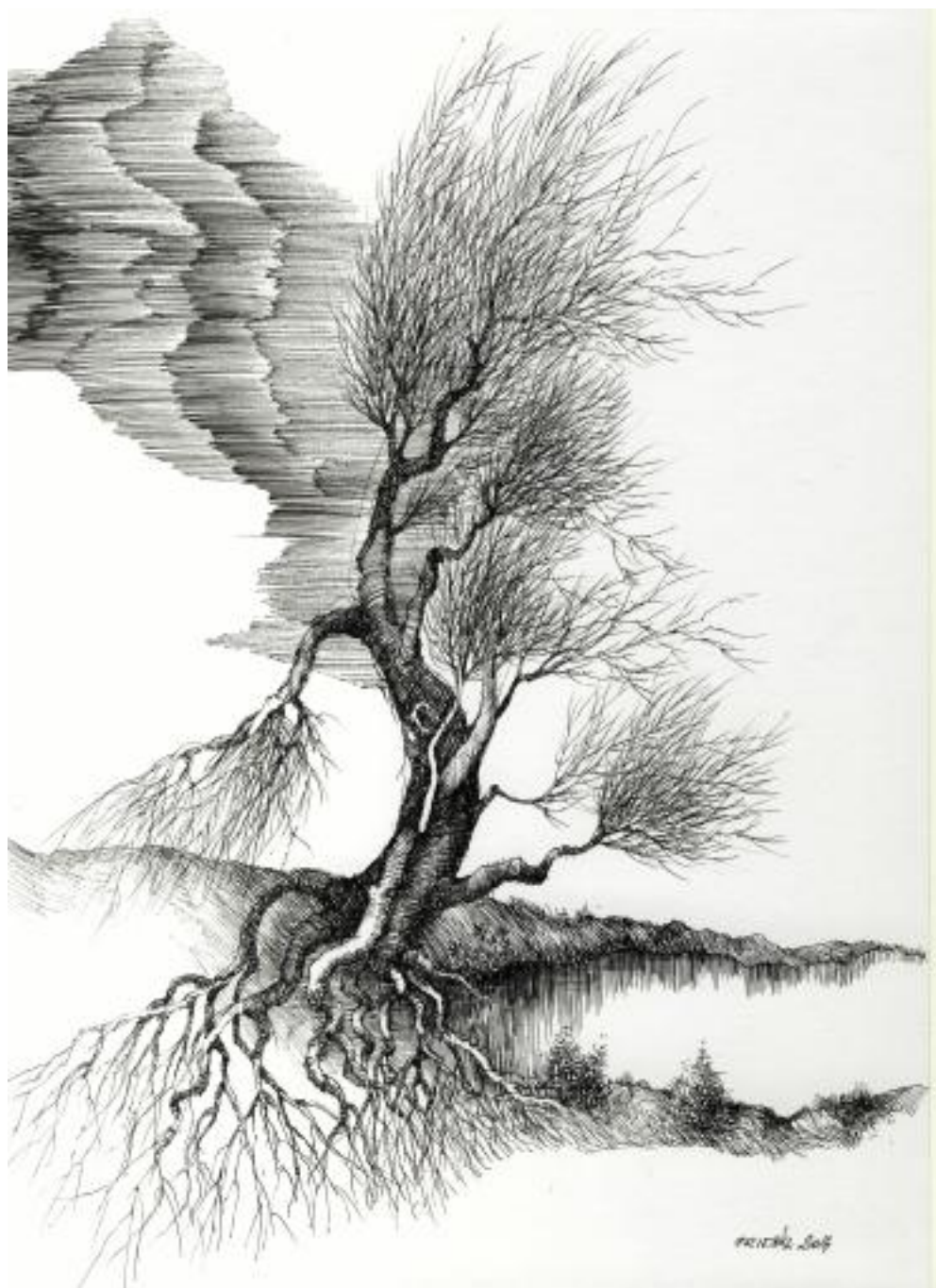

FRIDEL 2020

Ezüst folyó

A folyó habjai mint ezüst halpikkelyek
ott csillognak ama keleti tájban
ahol lenni oly sokszor vágytam de hiában
mert már csak egy az irány amerre elmegyek.
A folyónak habjaiban halak is csillognak, tudod?
mert ott a helyük ha van még életnyi élet
vagy legalább annyi amennyit csendben remélek
hogy csak volnának fejezetek s ciklusok
a körforgásban vagy túl azon hiszed vagy nem hiszed
az az ezüst ott a víznek felszínén visszatükrözi
az életed majd bátran felfogja és újrarendezi
hogy már ne sajnáld ezt a másokra pazarolt életed.
Csak csillog a víz és egyre messzibbnek tűnik
oly elérhetetlennek mégis kezemen érzem a sima lágy
érintést meg a tiszta víznek futását friss illatát
mely által a borzongás vagy a félelem illan és szűnik.

Habok és ezüst illúziók ennyi a tiszta álom
s hogy egészen valós legyen úgy várom és csodálom.

W. H. S. 1849

Hajnali koncert

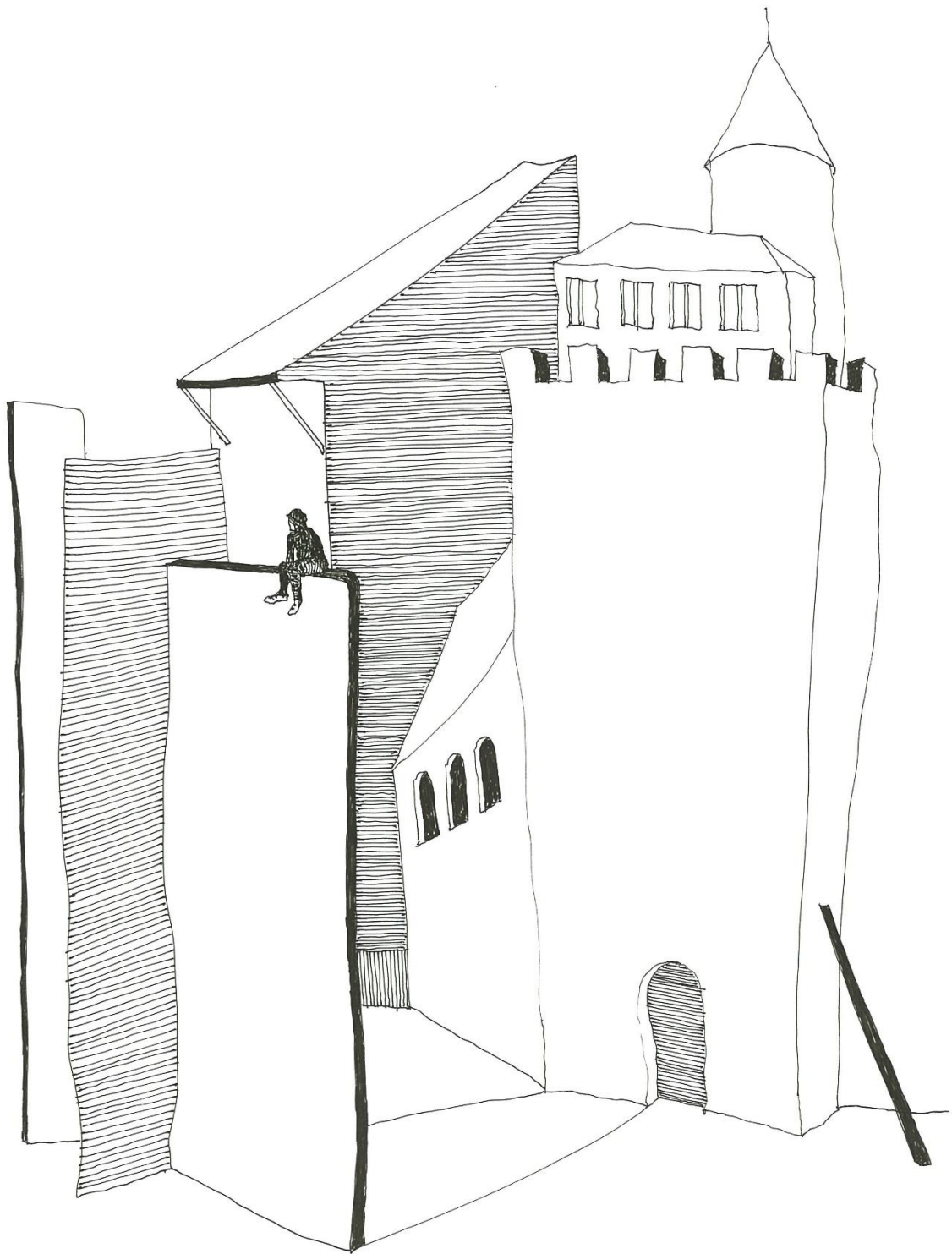
Egy énekesrigó az ablakommal szemközt leszállt
és az ág hegyén kezdett hangos trilláiba
hogyan tudassa mindenkivel itt ő a partnak ura
akinél szebbet s jobbat ez a vidék még nem produkált
Csak fújta fújta egyre harsányabb kedvvel
amit mondani akart aztán hirtelen elhallgatott
elfáradt tán? vagy mert dalaira választ nem kapott
hát úgy vélte nem konkurál ő az emberekkel
egy asszonnyal pláne nem hát hogy is adná ki magát
a párharc a másneművel? ugyan! ilyen csak az ember gondol
hogyan szerepet cserél s ha úgy jön a macska helyett dorombol
majd ugatva trillázva nyíva fejezi ki ferde gondolatát
A rigó tovaszállt de maradtak másfajta társai
kik ha nem is olyan hangerővel de egyre fújják
hogyan itt a nyár s vele a fiókák ideje ezt mindenkinek tudják
feszülnek keblek és begyek szállnak hangos kiáltásai
a madárseregnek mert ez itt az ő idejük
szerelmes hívásokkal és hangos ráförmedéssel a többi hímre
hogyan tűnjenek el mind a betolakodók hol a madarak prímje
és szekundja kvintje mondja el: ha tudsz most telj be velük

mert itt a nyár és ennél szebb idő nincs bár tavasz van
azért még egyetérthetünk dalokban és trillás vágyainkban

Szeccesszió

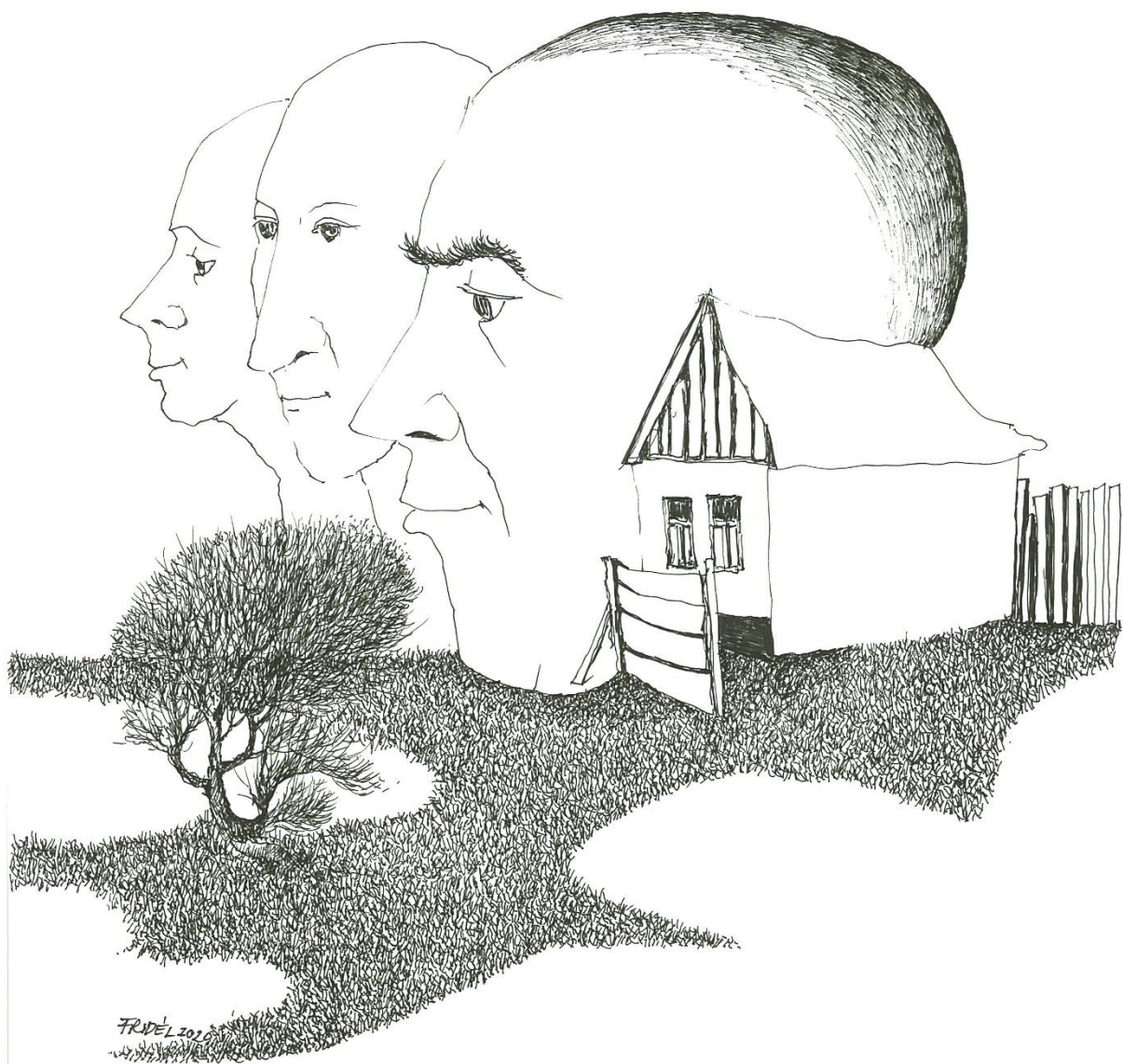
A szeccesszió én vagyok
Már mindenholnan kivonultam
Élek jelenben és a múltban
Társaim kicsik és nagyok
Én voltam magam szeccessziója
Nem csábít semmi és senki. Szabad vagyok
Fölöttem felhők madarak csillagok
Már ezt élem újra évezredek óta
Nincs más mint kivonulni csendesen
ahol a lapokat gondos kezek osztják
másoknak mindig másnak és akik rendre elorozzák
a kisebbekét csupa önjelölt önmagába szerelmesen
A szeccesszió mondtam én vagyok
Lehet-e ennél nagyobbat lépni másik dimenzióba?
Jobb ez mint belegabalyodni minden ribillióba
és mégse szakad le az ég s vele a csillagok
Már mindenből kivonultam. Tán magamból is
Egy barát se maradt. Övék a lárma
Enyém a beteljesedő örök khárma
Nincs közöm ahhoz ami romlott és hamis
Jelenem s múltam egy képletbe fogva
egymásba kapaszkodik. Csodájuk sincsen
csak egy érzés mely végigborzong a gerincen
s talán megőrzik páran – igaz ők meg évszázadokra

FRIDEL 2020

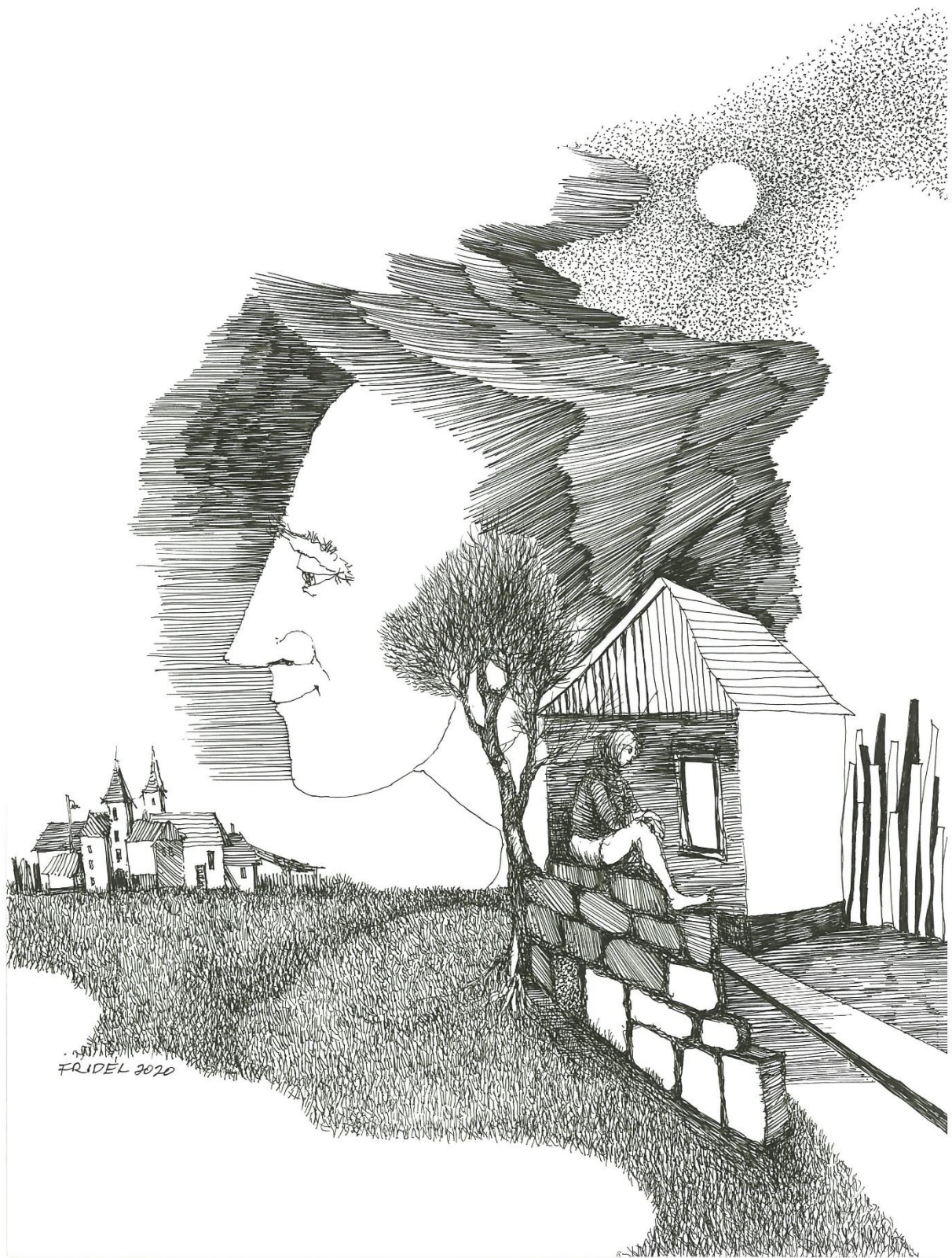
Papír-mese

Papírlapok úsznak a vízen
Látom nézegetem hiszem és nem hiszem
s ahogy úsznak messze egyre sorra el
valami zene szól tán a lelkem énekel
Úsznak a papírok csöndben hangtalan
Magam is ott lebegek valahol messze vágytalan
Az Egység már közel. Többre minek is vágynék?
Magasabb fokra ha tudnék minek is hágnék?
Papírlapok úsznak. Bennük a múltam
Odabent béke. Nincs már ki követelné éktelen dúltan
Valóban ott vagyok. Itt is közel és távol
Lehetnék mégsem kívánok lenni mással és máshol
A víz habzik. Tisztít és elmos. A sok papír ázik
Közöttük egy van mely lehetne több és más is.
Csobog csacsog régvolt meséket mesél
Zenél és zajong. Veled és velem elél
Tündérmesék és rémes hangok elegye úszik
Már nincs is itt velem de élő hangokon múlik
Papírlapok úsznak: sok évnek emléke-mása
Zizzenve intenek. Loccsanva térnek az elmúlásba

Délutáni illúziók

Csillagok... délutáni tükröződés egy kiöntőn
és szobai tárgyakon
a fény megcsillan sziporkázva
szórja szét önmagát
rezgésekben és csillámokban osztva szét
mondhatni mindenét
hogyan mosolyra készíti fájjon is bármi
itt mégis otthon van ahol előadhatja kicsiny dalát
egy apró csillám is és mindig van ki ráfelel
tán még a vén matróna is vele énekel
ahogy árad az aprócska fény
és annak minden pici eleme
egyetlen fény-szeme
amelyből soha nem lesz nyaláb
mert a lényeg nem ez
csak az a rezgés bizonyos szinten
hát csak örvendjünk ennyi kincsen
meg a mosolynak lehetőségén
amíg lehet

Papucsok

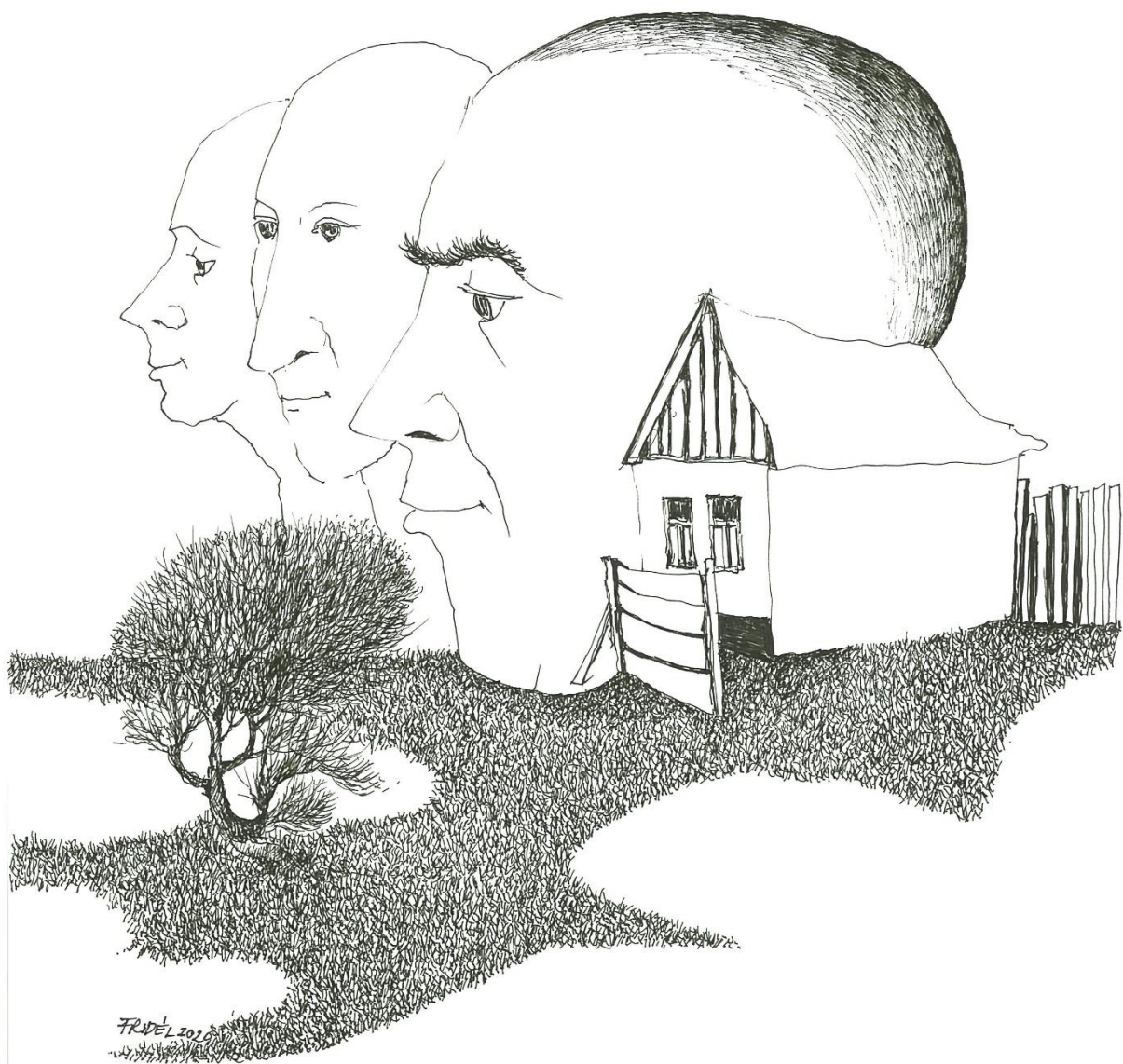
Két pár aprócska rózsaszín papucska
az előszobában kedvesen meglapulva
várja hogy kicsi gazdája visszatérjen
és futkosson ínycsedjen meg nevetgéljen
mert ez így kerek akár az apró történet
melyben van mese mondóka meg sok-sok ének
és amit kimondani szóval méltón nem lehet
de áthatja a felnőtten és a bízó gyermeket
és olyan jó néha-néha odanézni
hátha visszatértek egy kicsit cseverészni
de aztán mégse... látod hogy üresek
nincs bennük más csak az itt hagyott szeretet
de az milyen! nem tudja senki más
csak akinek kedve ennyire nagymamás
az üresség csak hallgat valahol mégis zeng az ének
milyen jó az ha nemcsak szeretnének
hanem igazából gondolatban vissza-visszaszállva
és naponta belebújva a rózsaszín papucskába
gurgulázva bugyborékolva gyermekhangokon
hogy szeretni jó egymást nagyon-nagyon

FRIDEL 2020

Zápor után

Esőcseppek a fákon
meg-megcsillannak
kényesen-fényesen
más most nincs is az égvilágon
az ágak meg csak hajlanak
s egy rigó rázendít legényesen
a vízcseppek most még megülnek
az ághegyen és felfrissült leveleken
a nap kisüt szél támad messze száll
a cseppek és a madarak letelepülnek
mert pihenni jó most békében csendesen
a békekötés után a civilizáció romjainál
minden csepp egy-egy gyöngyszem-csoda
pár madár énekel a szél ágakat cibál
majd elül és már csak egy maroknyi vízcsepp marad
de felébred és csendben hajladoz a fűszálak sora
a vékonyka patak most kissé sáros partjainál
és fű fa és virág s a fáradt világ most mind egyfelé tartanak

Egy mondat a békétlenekről

Ha a népek
egyszer majd megbékélnének
és rendesen élnének boldogan
ám most még a veszébe rohan
minden rendes és rendetlen lélek
mert egymástól annyira félnek
hogy egyszerre mind fegyvert ragad
de hiszen láthatod te is magad
hogy püfölődnek reggel-este
villámló szavakat szórnak nekiesve
a társaknak s nem látják: testvér a másik
habár most még ellenségnek látszik
de ha a népek
egyszer majd magukhoz térnek
és elvetik a fegyvert a bunkót s a szitkokat
inkább építenek házakat városokat
mert az a dolgok rendje
hogy a harc után mind kipihenje
magát és hagyjon élni másokat
s ha otthonaikba a béke látogat

csak éljenek és többé ne féljenek
mert a félelem: harc mely szétveri a népeket

Rudi-mese

Ha majd a rudiológusok mondják meg
mi legyen
az élet tényleg édessé lesz
talán éppen hirtelen
és fegyvert többé nem vesz senkisé
majd mehetnek szotyit árulni rakéták helyett
s ha az élet úgy is hozza
rászoknak esetleg a Túró Rudira
mert a nép arra vágyik nem kalasnyikovokra
és akkor a jó szakértők tanulmányokat is írnak
a magyar finomságokról már ha bírnak
annyi ismerettel az ám ki is ismer minket?
de bezzeg szakérteni azt bármikor...
visszamenőleg az eleinket
meg bármit is mert olyan jó beképzelné hogy akárhol
a világon csak ők tudnak mindent a többi meg túró
s ha már erre rátapintottak jöhet az „elfogulatlan” bíró
aki mindig csak nekik ítél bármilyen ügyben
te meg csak húzd meg magad mert olcsó ürügyben
ők nem szűkölködnek barátocskám nem ám!
hát jobb lesz megfontolni idejekorán
hogy ezt a túrórudis ötleted
vajon meddig is görgetheted
de mi azért várjuk a derék rudiológusok
véleményét mert ők az igazán okosok
ezt a legkisebb poronty is tudja
s hogyha megnő a dróngyárosoknak is tudtára hozza

de meglehet hogy már ma
aztán hiába hatnál az ő agyára
mert őt a csőbe többet be nem húzza senki
hát ezt ne tessék elfeledni
azám!
ez itt az én Túró Rudit termő hazám
és akinek mindez nem tetszene
annak szabad drónokat ebédelnie...

Szemlélő

Én már csak szemlélő vagyok
végignézem
kénytelen
ahogy tönkreteszi magát
csak azért is
ez a dafke korszak
magabízva is reménytelen
A szemlélő dolga
más nem is lehet
mint álldogálni csendesen
amíg a korszak múlt idő
és az enyészeté lesz
lassítva vagy hirtelen
önmagára sújtó bunkó a kor
amit még megtehet
magának rendezett
késő-korai tor
csak felébredni lehetne már
lassan vagy hirtelen
mert ez a sok téblábolás
értelmetlen és szüntelen
történik meg mégis azért is
ha mindjárt az ingükért is!
ej-haj! csuhaj!
én meg csak szemlélem
fejem csüggesztve nézem
mert a szereposztás ennyi:

ők vágtáznak mindenkit

módszeresen

tönkretenni

hát hajrá

DAFKE

Önjelöltek

Ez most itt a békés önkítüntetések ideje. Ön-hátbaveregetések és ön-fenéknyalások, no jó, hát öndicséretetek és egyéb firkálmányok korszakalkotó korszaka. Önazonosság? Önérzet? Öntudat? Ugye, viccelni tetszik?

Önmagába szerelmesen ágál és hangoskodik kegyetlenül az önös korszak ön-bohóca, az önként semerre se hajló önkiszolgáló ön-vezér. Engedelmes cselédjei meg hagyják, hogy belőlük ezt csinálja s hogy egyebet se műveljen, mint ezt az önbefejező, önkivégző önös paródiát.

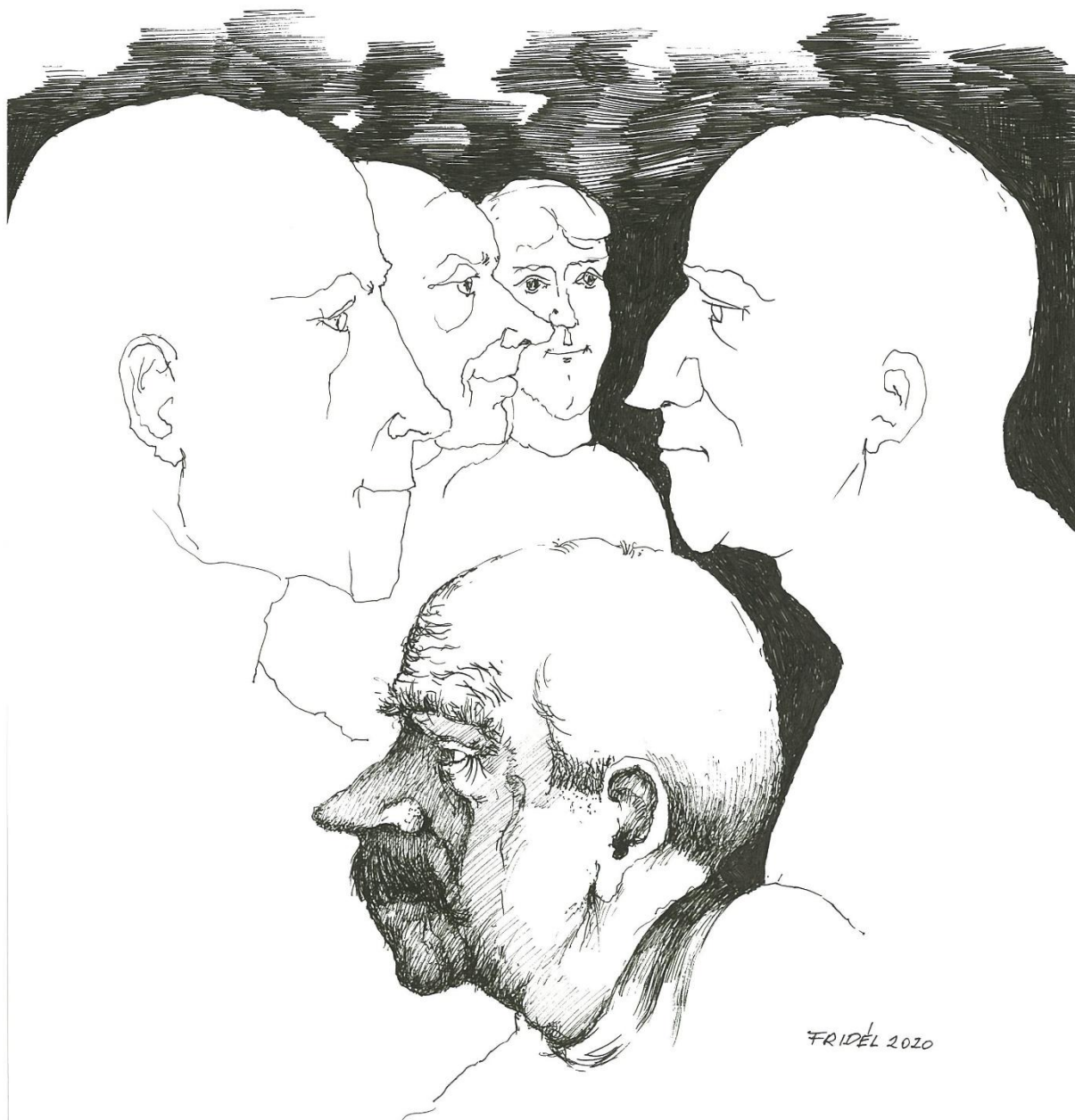
Minden szerepre van jelentkező, ha jó a gázsi, csak azt felejtik el, hogy aki pénzért megvehető, annak szabott ára van. Aki viszont nem kapható pénzért, annak erkölcsé van. A megvettek hát ne ítélkezzenek erkölcsi kérdésekben, mert nagyon kilóg a lóláb. Ők érik be a saját árukkal és számolgassák vígan a Júdás-ezüstjeiket.

Azért a boldog önkítüntetések folynak tovább. Az ön-hátbaveregetéshez jó hosszú kar szükségeltetik, a fenéktisztításhoz meg jó hosszú nyelv és hát... jó gusztus... konkurálni a macskákkal...

Finom kis táplálék az öndicséret... annak, aki ehhez a táplálékhoz szoktatta a lelkét. Mégis van, aki ezt is nagy önérzetesen és öntudatosan műveli. Mára már külön műfajjá lett, vita sincs fölötte.

Az önazonosság meg várat magára. Hol is maradt el? Melyik kanyarban? Valamelyik önreklám díszes kirakatában... talán... Aztán majd feltalálják az ön-majmolást, ami kissé bizarr, de jól hangzik, azt mondják. Talán a saját farkába harapó kígyóról vették a példát, de abból is kilúgozták magát az állatot.

Ha jót akarsz magadnak, hát rájuk hagyod. Mikor már beteltek magukkal és kitekintenek önmaguk ketrecéből, megpillantják, amint széleseben le hagyja őket a korszak, de az már nem lesz az ő tükörképük, sem önreklámjuk, hanem valami új, amiről ők lemaradtak. El voltak foglalva az önelégültségeikkel és önreklámjaikkal, megannyi kisgömböc... önmagát felfújva és önmagát lenullázva. Ez az ön-lenullázó verseny vége.

Ritmusok

Minden a test – ezeknek
akiknek az agya
a kokaintól veszett meg

Talán ez is csak egy tangó
avagy lágyan lejtő keringő
nektek szól ti sok bolyongó

kik a szippantáson túl nem láttok
mégis tovább lejtitek rázzátok
megnyerni kívánva a világot

Nekik a minden. Semmit se másnak
és amíg mindezt bebetonozzák
reggeltől estig csak totojáznak

Lejt a buja tangó és a lágy keringő
már mindenki szédül
és a bizonyítványokba kerül az intő

hogyan nem arra pajtás csak emerre
a világ szeme rajtatok
hát elrontani egyiktek se merje

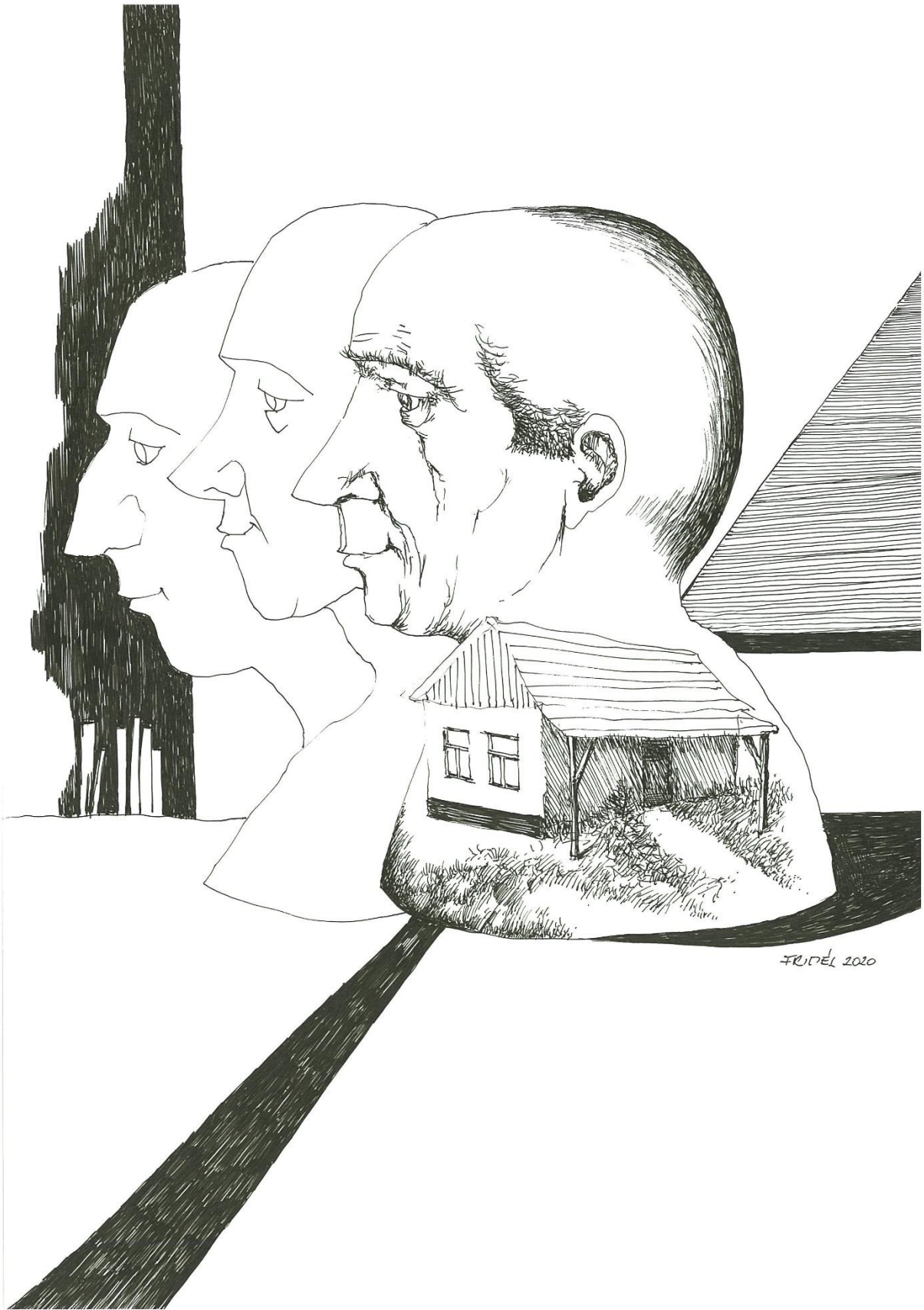
mert valahogy minden jó előre elrendezett
ehhez kaptatok szabad kezet

Játék a korokkal

Minden koron és semmikoron
voltunk és lettünk valamikoron
de már ki is tudja s a fene bánja
mivégre lettünk épp ide nem másra
A korok csak jönnek és múlnak egyre
ki hinné mennyi más is lehetne
ám megszólal az a minden koron
érvényes hang hogy már kocsin lovon
is jöhet a végzet melyet másként mérnek
s hallhatod dörgedelemnek vagy égi zenének
akkor is lettünk és akkor is voltunk
valahára mert ki bánja éltünk-holtunk
valamikoron és egykoron átlátva
szédülten lépkedve erényre másra
hallgatva tűnődve gondolni szépet
fel nem adva a részt vagy az egészet
mert ez a ritmus hívogat egyre
légy hát érdemes az isteni kegyre

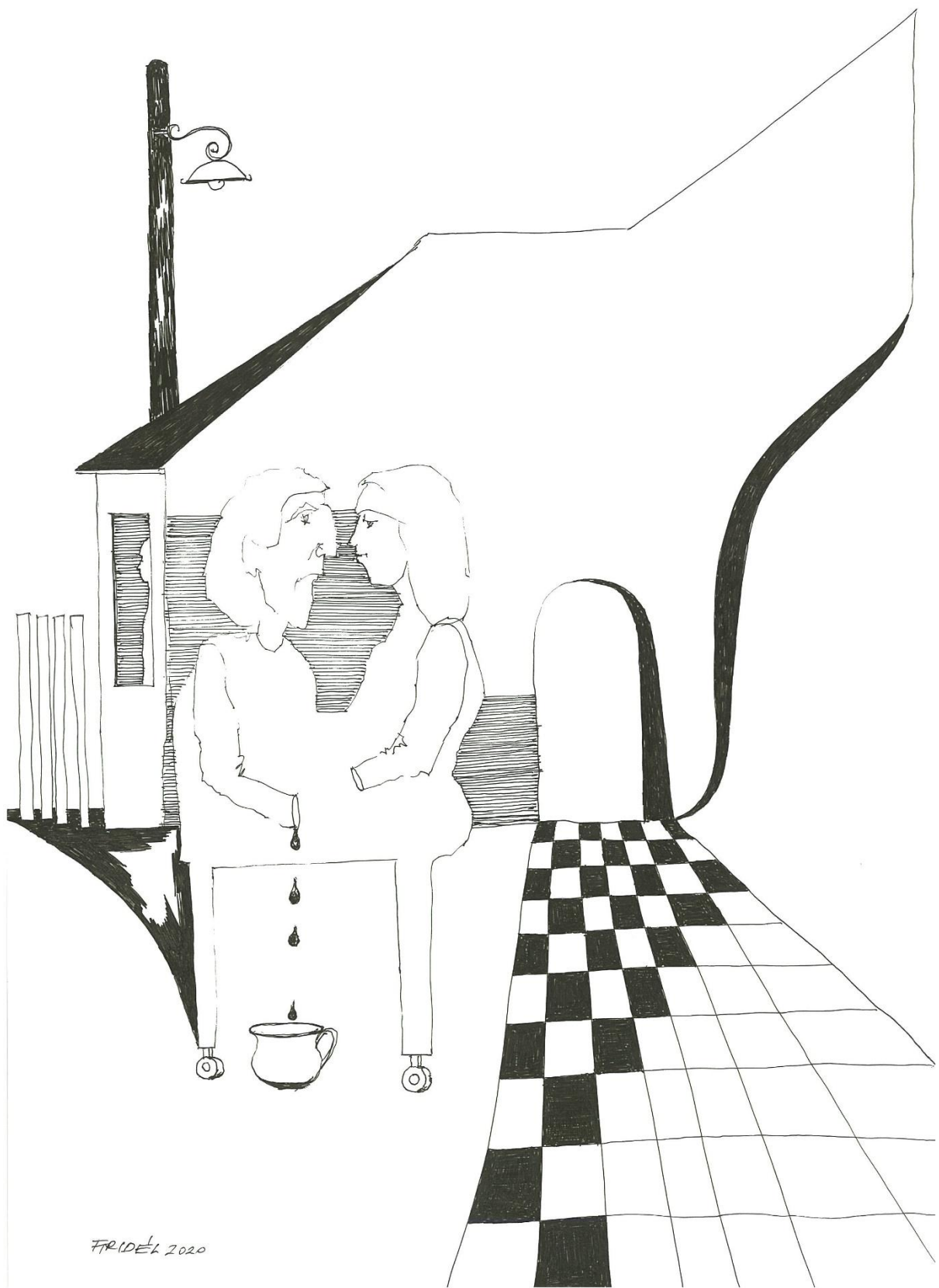
mert egyébért úgysem érdemes
egykoron és valamikoron

Fuldoklók

Nekem annyira szükségem van magára,
szólt a szerencsétlen elhanyagolt árva
férfi, majd ezt is hozzátette: rám pedig magának
van szüksége, kedves, és akár egy gerle dalának
is vélhetted volna, de látva őket így elhagyottan,
nem értetted, mit tehetnek egymásért, talán titokban
boldogítani egymást: két fuldokló az élet tengerén,
egymást lehúzza, de azért mégis... mondanád: bezzeg én!
micsoda indokkal akarnak frigyre lépni mások
a nagy bízók, akiknek terveik csupán kósza látomások,
de B tervük nincsen s tán nem is lehet soha,
végül majd azt hiszik, csak az élet oly mostoha,
hogy hagyja őket evickélni untalan és szüntelen,
de senki nem szól, hagyd már el! az egész reménytelen!
Mondd, hányan fuldokolnak akár évtizedeken át,
mégse tudnak mást, mint amit a szemlélő rajtuk lát:
ezt a látványos életharcot, mely bár szokványos, tipikus,
vagy mondhatni akár, ez az a bizonyos archetipikus
nagy kaland, hogy keservek közt is elviseld az életet
s közben ne tanulj értelmesebb szemléletet.
Hát rajta, küzdők, előttetek mind a látványos élet
s benne a fuldokló álmok, hajótörött remények,

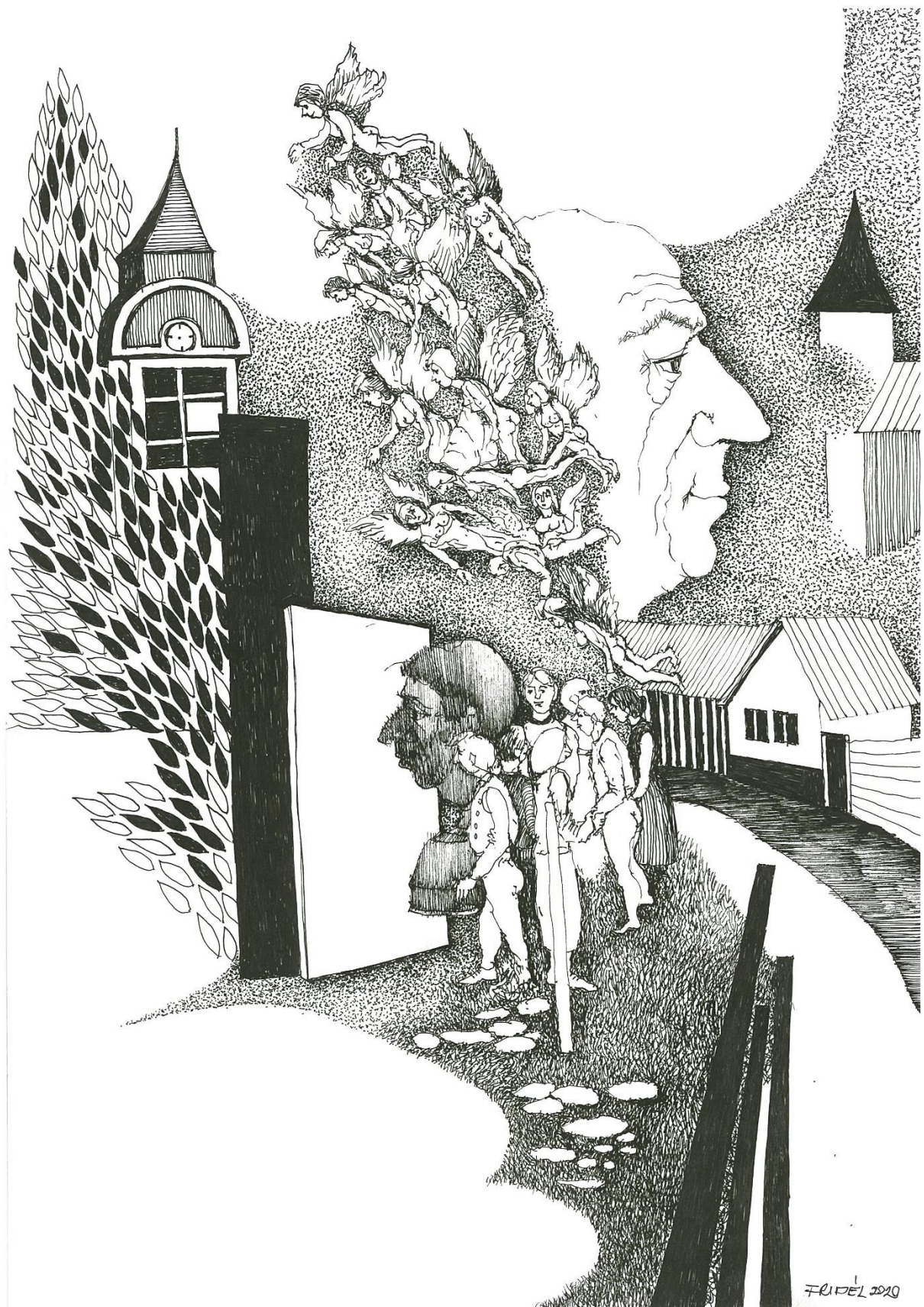
de talán mégis ezért jöttetek, nem másért,
egy kis fuldoklásért és némi jóleső zokogásért...

FRIDEL 2020

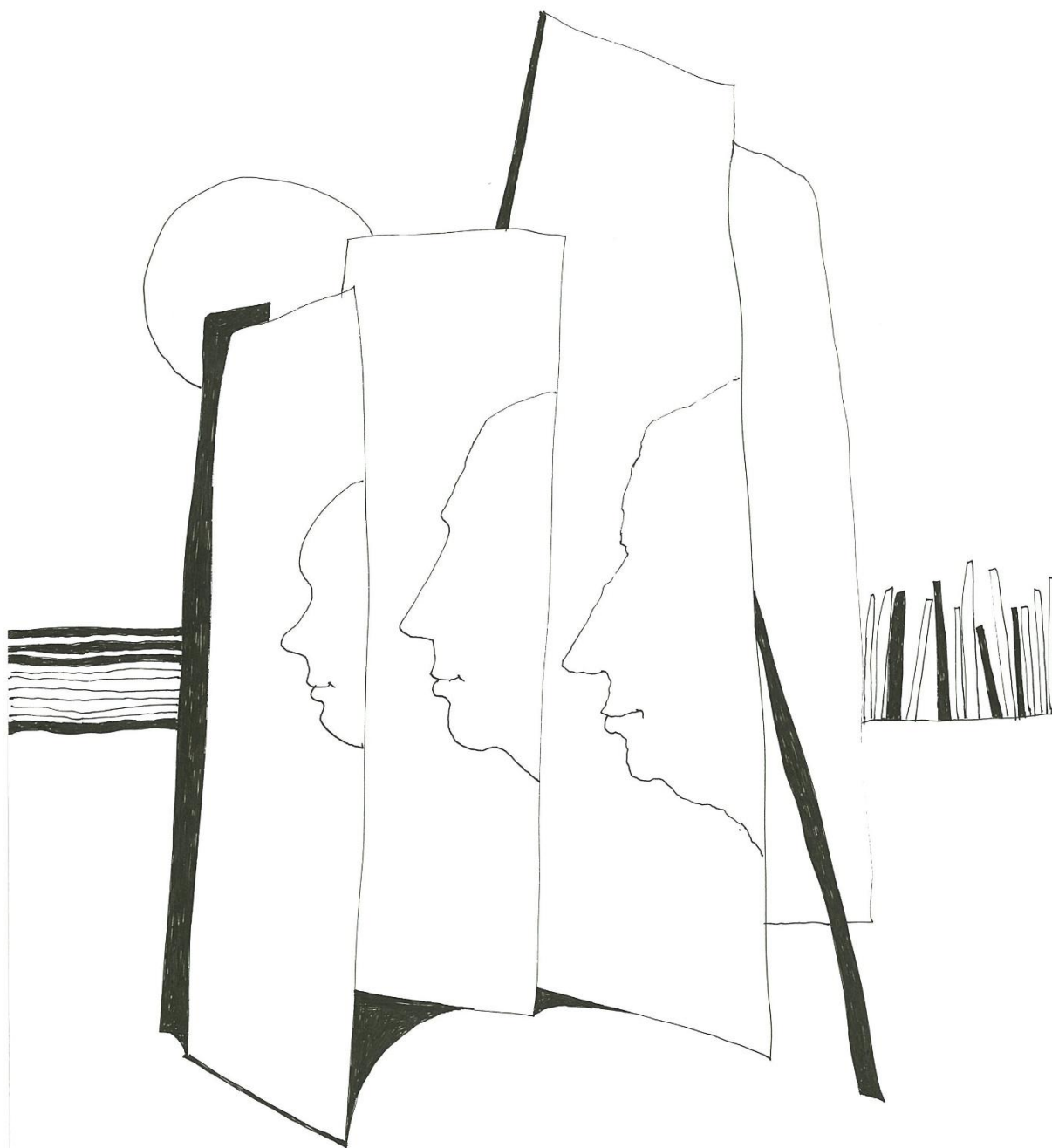
Rudi-játék

Rudival rémesen játszogatunk
becézgetünk... ragozgatunk...
furcsa szójátékokkal harangozgatunk
játszogatunk... szórakozgatunk...
csak mi tudjuk mit jelent a 'dentifrocio'
igaz a története is elég olcsó
és ő elvitte magával messze
engem nagy titoktartásra kötelezve
hát időnként visszagondolunk és ragozgatunk
tréfálkozgatunk üzengetünk sose panaszkodunk
hogy bántak el velünk akikre a sok vicc áradt
ők bezzeg nem kíméltek babákat s anyukákat...
de hogy valóban mit jelent az a pár játék
azt csak nézzék el nekem s ha még tilosban járnék
akkor is hallgassák el velem hisz a titok szent maradt
csak néha rötyögünk azóta is a paplan alatt
hogy aszongya játszogatunk ragozgatunk
így maradt vidám pár szellemes pillanatunk

Fotográfia

Nem öregszem, nem
ezen a fotón
megállt az idő
és annak minden romlása
az idegen kezek rontása
távol marad
ugyan, ne hagyd el magad
ez itt a jövő-jelen
mely ugyanúgy elszállhat hirtelen
ha akarja
ha akarom
és mire világgá száll
ez a dalom
nektek akkor is itt marad
ez a jövő-jelen
mely egyaránt jelen-jövő
egyetlen pillanatban
minden idő
elillanásában mégis
hazaérkező

FRIDEL 2020

Cserbenhagyók

Sorra hagyatok cserben
csak mert én nálatok többet merek
és ti közben szégyenkeztetek
de hogy ne égjen rátok ez a szégyen
helyettetek is költői lázban égtem
és maradtam aki vagyok
immáron csak én fürdözöm a csillagok
fényében hisz ezt senkise látja
maradtam helyettetek
a nagyvilágnak örök barátja
akkor is
egyedül is
magamra hagyottan is
igen
szégyenetek lett a szégyenem
mert én még mindig merem
amit ti nem, sosem...

FRIDEL 2020

Bájos

A bájos

az mindig szabályos?

s talán mindenre várományos?

A reggel

lehet egészen sötét sereggel

érkező vendég te azért inkább világosban kelj fel

A béka

kinek undok kinek királyi tartozéka

a vizeknek vagy egy régi ígéret haladéka

A bájos

valóban mindig szabályos?

ennek törvénye nem éppen hatályos

Az élet

lehet sansz melynek révén a lélek

magasabb szintre jobb létbe térhet

A játék

azért adott hogy minden gyermek játsszék

s ha lehet a felnőtt se hagyja ki s ne legyen árnyék

mások fölött inkább szivárvány élet-ajándék

FRIDEL 2020

A Kor

Beolvasom magam a korba. Melyikbe is? Az egyikbe. Dobog a korszak üldözőinek lópatkózenéje. Ennyi volna a kor eszményi fénye? Ha elfut az ember, merre veszi az irányt? Hát a korba. Mindig valami korba. Eszményített alakok artikulátlan rőfögése. Tapsorkán. A folyosón és a kapualjakban őfelsége minden pribékje.

Rezdül egy ág. A tömeg már sehol. Vagy mégis? Ott oszlatják a kardlapozó felkentek, minden trónus feltétlen hívei.

Hogyan is élhetett meg benne Ágnes és Magda? S aztán a férfiak, akiket időnként lefogtak?

Mindenki lefogott karra és befogott orral...

Ez lett volna a korszak? Ennyi, semmivel nem több? Bizonyára igen, csak aztán íródtak krónikák, melyek ezt a látványt egészen lefedték.

Maradnak mindig a hazug krónikák, a megrendelésre írtak. Általuk mégis üzen a korszak.

No, csak rajta! Semmit ne féljete! Ha eljön az idő, majd mind bátran beszéljete!

Hogy egyszerre? mert az már maga a Bábel. Ki figyel rá? Kinek érdeke, mikor minderről más dönt már, a mai Bázel?

Tomboló szelek. Tomboló korszakok. Átmeneti kígyók és permanens zsarnokok.

Megállott séta közben Ivánka, akinek aztán maradt még pár formális barátja.

A talpnyalók meg azóta is úri módon élnek. Csak egy a baj, hogy a kultúráról szólva mindig sík jégre lépnek. Vivát, kiáltják, vivát! De ki is éljen? Fő, hogy a letaposottak hada tőlük és a gazdától mindig reszketve féljen.

Lombhullások és tavaszi sarjadások. Mindegy ez annak, akit a bérházak árnyai lassan majd betakarnak.

Ágneska, Magda néni, Balázs és Tibor bátyám! Érdemes visszanéznetek erre a mai dúlásra, mely mégis a kultúra címszavaival takarózik? Az idő múlik, a takony nyúlik, tanították egykor a vulgár-ideológusok, mögöttünk, mögöttetek jókat röhögve. Fölöttük jókora pulpituson a zsarnok ordibált, hogy most már mindörökre! Valóban? Örökké tart a dőzsölés meg a búbánat? Abba az örökkévalóságba nem jár más, csak a kósza felbérelt árnyak. Az ő tapsaik meg az ő voksaik, hiszen mindenki tudja... Esküdtek hamis szavakra, pancsolt borokra, vetették magukat hitvány karokba.

Íme a korszak. Íme az ember, íme minden korszak hitványa.

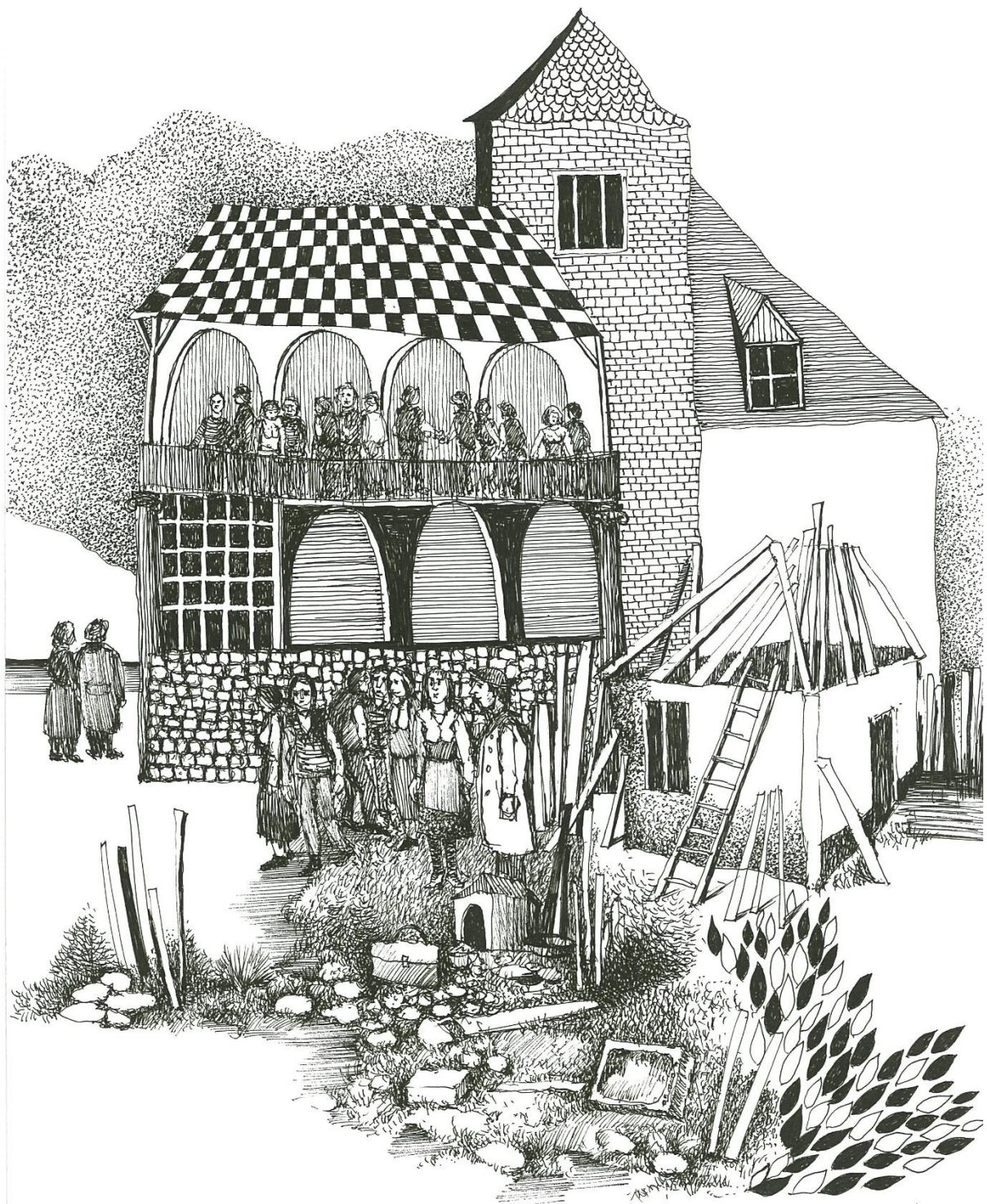
Az ég a távolban mégis feldereng. Már nem ezt a mai kocsmát látja. Jönnek tündöklő korok. Jönnek s valahol a mélyben valami érik, mert kell, hogy mindig valami egyre érjen. A költő meg befogott orral is csak szóljon, zenéljen.

Közben a nagy pulpitus körül egyre harsog az éljen! Hogy aztán és azelőtt már senki ne henyéljen!

Divat

Van, aki minden divatot követ
ész nélkül és esztelen,
tettei nyomán mégis megterem
a korszak rút virága: a történelem,
hogymindig odavágjon és letarolja a hősokeket.
Van, aki érte él.
A másik meg hasztalan remél.
Ülünk a Styxnek, Nílusnak, Isternek partjainál.
Lábunk a vízbe lóghat. Csend van, valaki mégis ordibál.
Babilonná lett a kor.
Mindenki a magáét fújja.
Köröztük a föld mindig föl van túrva,
mert lábunk kapál. Egymás ölében elvtárs és kurva.
Ámokfutó lakájok. Bolondjuk szónokol.

FRIDEL 2020

Epitáfium helyett

Hamvaink rég messze szórva.

Nyomunkban tengernyi költőnácisz-mezők.

Nézik és csodálják az utánunk érkezők.

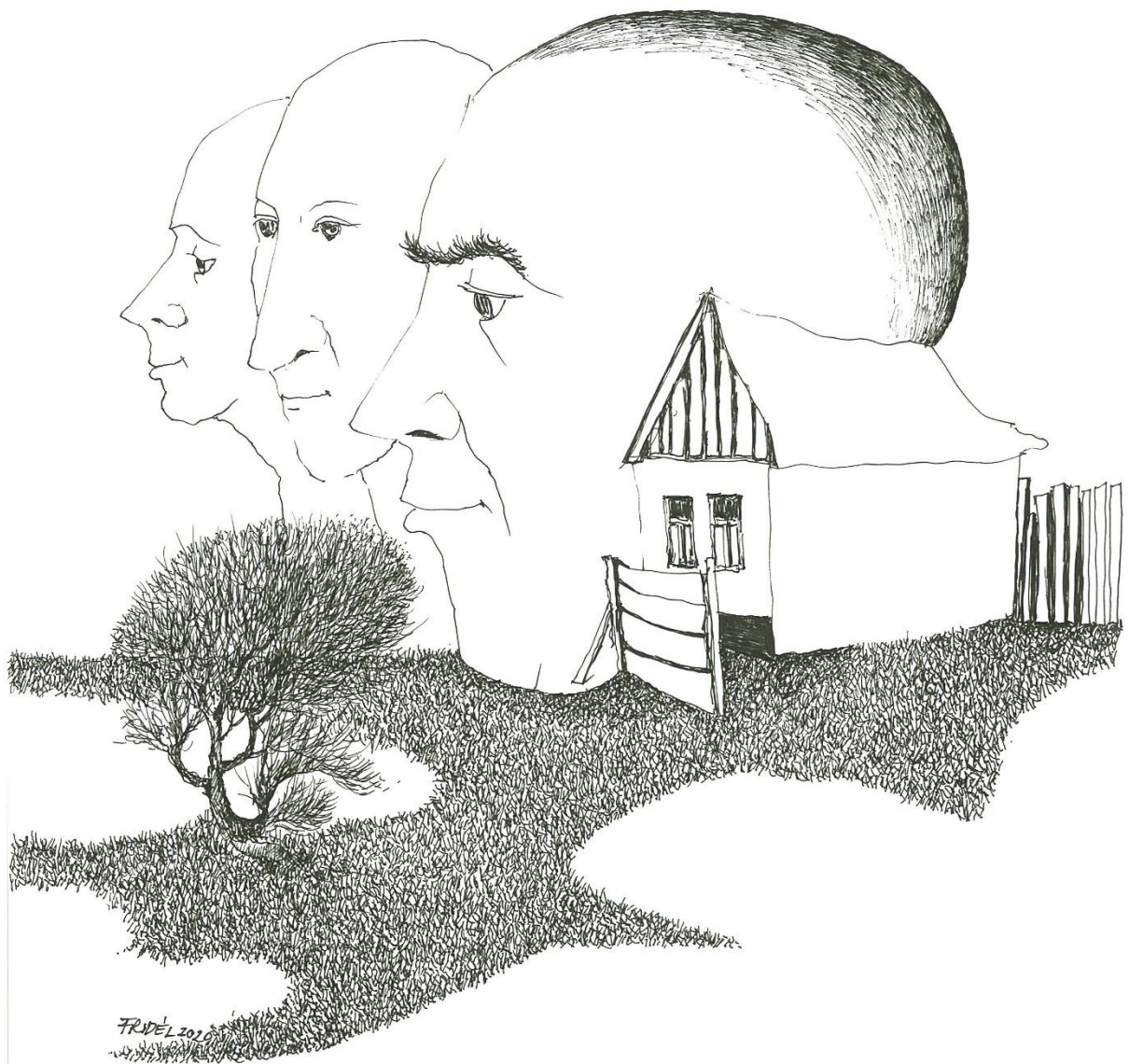
Ezek mind ők voltak? Valóban ők?

De felelni már nem tudunk.

Már az emlékünkhöz is elhamvadt.

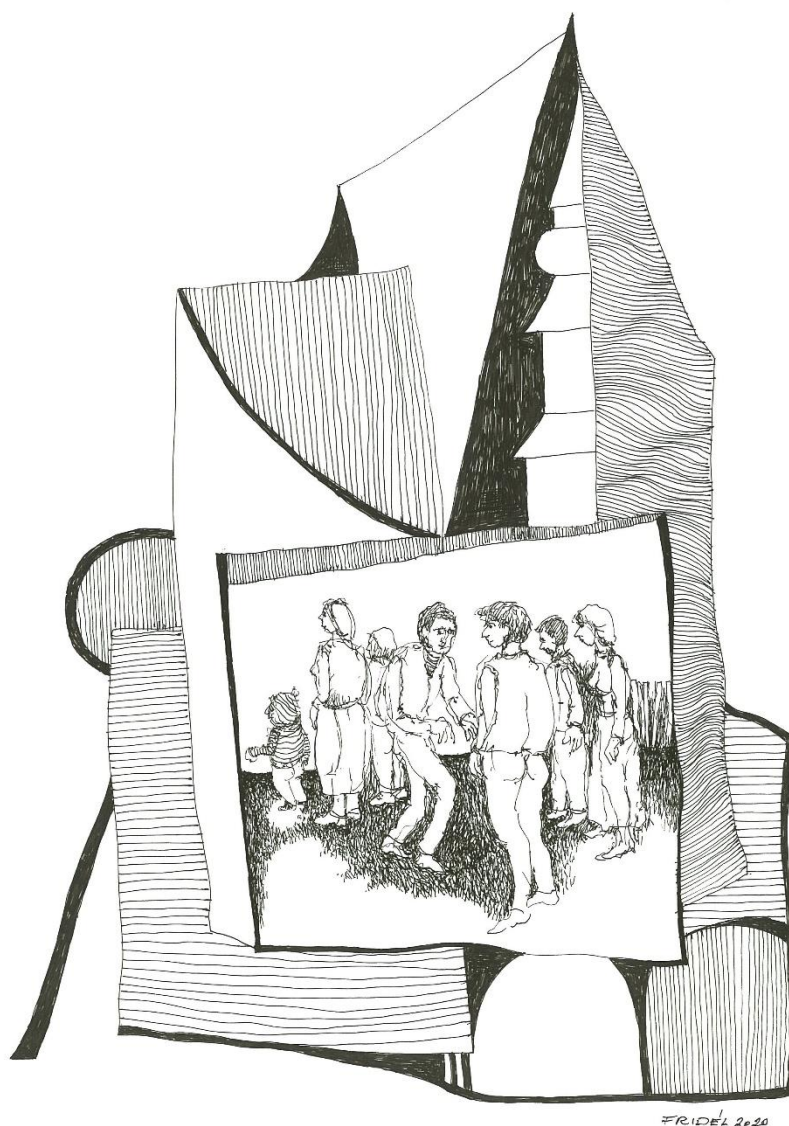
Ütött a végső óra.

Fáma

Előbb rám csodálkoztak. Dicsértek is, de majd annál többet gyaláztak. Mi az nekem? Én nem hódolok, divatnak, fényes nagyúrnak, cifra máznak. Ostoroztak és törni véltek. Tévedtek. Nem hódolok. Egyiküktől se félek. Vannak még valahol, élnek fényes remények. Cukorhab-felhőn ülve integetnek pompás égi lények. Ránk mosolyognak. Ők nem csodálkoznak. Az utamat tudják. Voltak és vannak még szerény-serények. Utánuk nézni jó. Az út szabad. Nincs különvaló. Csak ők az egyek-egészek.

Allegro neobarbaro

üti és vágja

és tépi és rúgja

veszett dühvel

veszett dühvel

csépel kirántja

nyomát is beszántja

sóval és dühvel

sóval és dühvel

mindig örökkön diszharmóniában

magánkívül egy anti-világban

tombol őrült dühvel

tombol őrült dühvel

szakadnak végül a tépett húrok

billentyűk potyognak egy őrült tűzok

dühösen mórrikál

dühösen mórrikál

benézte jól a tükörben magát

vak tükörben csak szépséget ha lát

ebben hisz vak dühvel

ebben hisz vak dühvel

körötte hajlongó gerinctelen

had lebzsel örökös-szüntelen

mert nála így dukál

folyton csak áll a bál

üti és vágja

tépi és cibálja

mint Nero a kitarát

mint Nero a kitarát
nincs más csak ez a barbár dallam
elbújnék hogy soha meg ne halljam
de ő egyre dühöng
de ő egyre dühöng
elmúlik egyszer a barbár korszak
láznak ellene élők és holtak
ő mégis képtelen
hogy ne ilyen vad legyen
őrültek korán a barbár gyermek
bokázik zászlót és táblát lenget
majd végül összerogy
a végén összerogy
végső rúgása is vad és barbár
nem több egy szörnyeteg kalandnál

anti-ember és anti-barbár
allegro neobarbaro

Hortenzia

gazdája vagy inkább gondozója
büszkén mutatja de ha nem is szólna
látható mennyire
vigyáz kerti lényeire
s ez látható: mindegyik jóbarátja
hamvasan néznek a szép világra
mert általuk szép ami szép
ettől idilli ez a kép
színe és virágja folyton változó
ő és a férfi tudják neki mi a jó
hát ekként öntözi
s ha kell gyéríti felkötözi
mert az idő zord is lehet
megőrzi az emlékezet
volt hogy rózsaszínű virágokkal
köszönt a reggelre bár illatokkal
nem annyira ékes ő
bár máskor meg kékes ő
körötte társai ők is mind szépek
ápolójuk és kertje lélekben épek
mert ha odabent teljes a rend
a kertje ékes-szépeket terem
hortenziája és rozsmaringja
barátai és nem a forintja
lényeges tudod
magad is eltanulhatod

Akadály

Vajon ki az, aki utadba állott
megrengetve vélt szép világod?
S vajon mennyire szép az a szép,
amelyre vár épül: élet-meséd?
Akadályt érzel, külső erőt,
mely gátolja a menni készülőt.
Valóban lépni akarsz vagy tétovázol?
Ha lépsz, attól félsz, hogy megint hibázol?
Ki épít utadba annyi akadályt?
Ki gátol mindenben s szít belső viszályt?
Ne vádold társaid, a gát te vagy magad.
Lásd be: kevésnek érzed, ami veled marad.
Jön végül értelmes változás a ferde mában.
Egyszer csak rádöbbensz: épp erre vártam.
Jöhet a szembesülés és a végső konklúzió.
Egy kicsit pihenni, maradni volna jó.
Ezért maradsz a mában döbbenten s végül boldogan,
hogy elnézhesd, amíg a többi ész nélkül rohan.
Ez az a pillanat, amikor oldódik a görcs,
mert megértetted: időt kell magadban tölts.

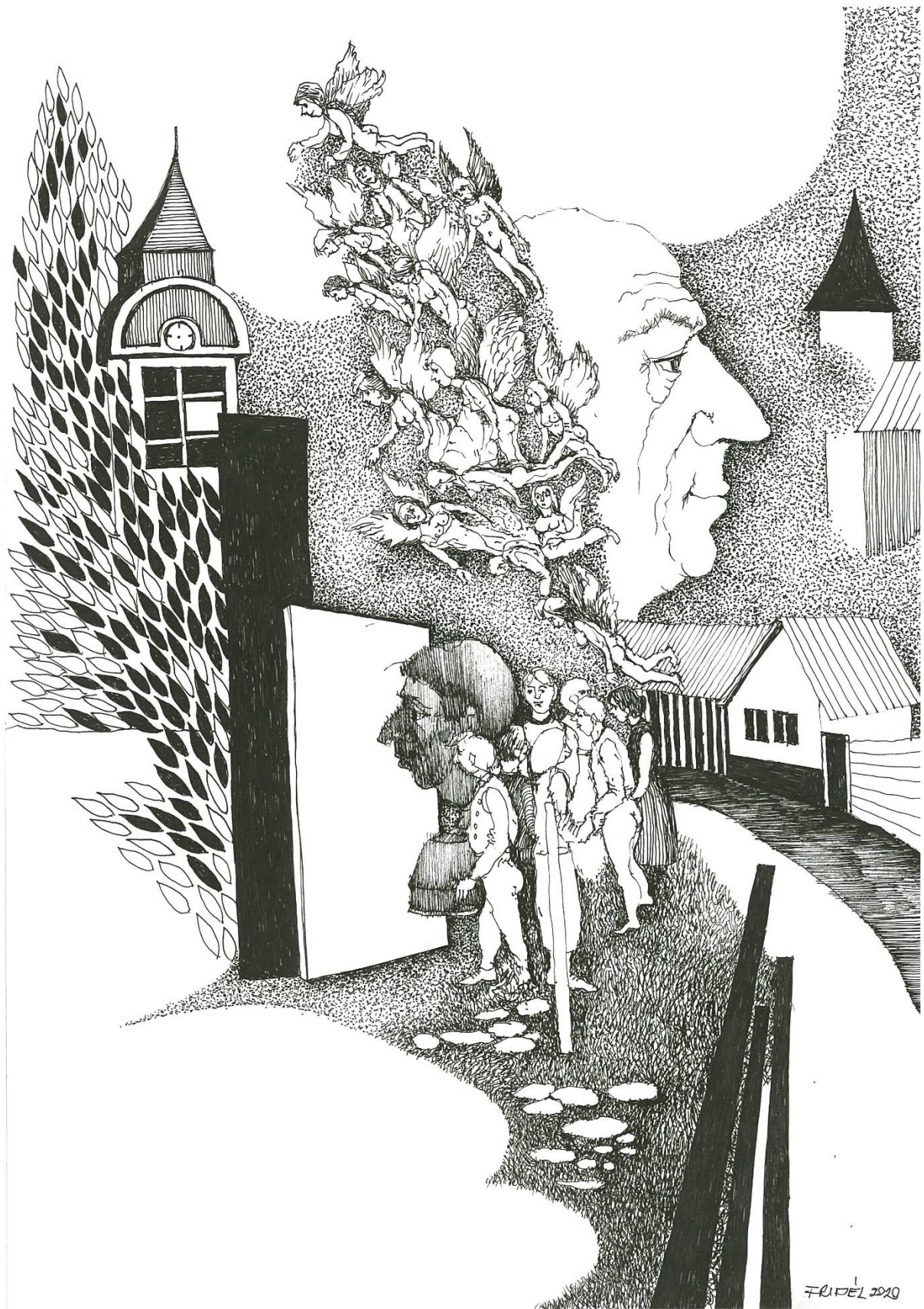
Ennyi a megvilágosodás, az egyszerű életút.
Másnak verem. Neked forrás és tiszta kút.

Elment...

Timár Sándorra

A táncos elment. Életműve maradt.
Siratják, éltetik, mert így szokás, de él a mában.
Gesztusokban, hitben és pedagógiában.
Minden lépése akkor is, most is jófelé haladt.
Hiánya hangos szókra, kérdésekre indít.
A látvány híján hogy lehet mégis maradó?
Igazán csak magyar volt vagy távoli églakó?
Mindenki tudni véli, a hiány mégis megmarad mindig.
Böske nem táncol. Élete így már nem marad teljes.
Taníthat még, az egész mégis más, nem ugyanaz.
Csak egy másik létben tűnik fel az új tavasz.
Akkor és ott lehet ismét a régi táncos-szerelmes.
Bánkódni mégis kár, hiszen minden gesztusa ajándék
maradt. A kultúra általa sem lesz feledhető.
A lépésekben, kapcsolatban újratekertő erő
és él a rendíthetetlen nagyság, egy égi szándék.
Az élet egy pillanatra megáll. A gépezet megpihen.
Apraja-nagyja rá együtt és külön emlékezik.
Ha van, mi voltban-nincsben mégis egyként létezik,
az a pillanat-varázs. Ez él tovább eztán mindenkiben.

Emlék és valóság

Csalóka szép tükör a múlt.

Hihetnéd, minden csak simán, rendesen

folyt s az ember-lépés egyenletesen

sorjázott, a rossz meg mélybe – feledésbe – hullt.

Az elme addig dolgozik, míg rendre

megszabadít a salaktól, hisz ez is a dolga.

Mintha semmi feladata nem is volna,

csak ez, hiszed olykor. Nem más szerepre

gondolsz, mert gondolni nem muszáj.

A villódzó impressziók csak elsuhanak,

helyet nem adva a magvas gondolatnak,

és úgy tűnik, az egész lét pompás, csodás, sudár.

A felszín mindig szép sima. Alul a lényeg

finom homokként leülepszik, nem is látható,

csak mikor felkavarja egy átrohanó hajó

máris átadva emlékét a perc enyészetének.

Az emlék mégis rejtőzik s veled marad.

Mint kamrában a nyárnak minden illata

gondos kezek nyomán őrizve, mintha ma

lett volna: előad nevetést és illant vágyakat.

Az emlék, úgy hiszed, akár egy album, van ott,

hol sejténéd, ám más az emlék és igaz-való.

Álmodban felbukkan, hangja nem hallható,

csak egy intés, majd illan s elhallgatott.

Ha őrzöd, megszökik, kacagva int talán.

Impresszió marad érzések kósza alkonyán.

Zivatar

Hangoskodott, mint jó olasz család,
ha csak úgy megbeszélük napi dolgaik.
A vihar is nagy hangoskodva érkezik,
majd lehiggad, aztán zuhog, kéri, hogy hallanád.
Végül csitult s a békák népe sem szólt, amíg
a táj felfrissült és sűrű pára szállt
köröttünk ránk bocsátva egy furcsa illatárt,
amellyel gyermekkorom üzenete érkezik.
A nyárfák övezte nagyszülői ház
emléke száll és ugyanaz az illat, mint ez itt,
amellyel Kutas-part látványa érkezik,
a víz fölött pedig tarka villám cikáz.
A fülledtség most ugyanaz. Iszap és tövis övezi
a holtágnak renyhe hullámain. Belőle tör
felszínre ez az illat, mely egy régi baráti kör
emlékét hozza s a párás délutánt vidámra színezi.
Mindegy talán a most emlékezőnek,
hogyan Kutasnál vagy Eger partján pihen.
Pár aprósággal egy letűnt kor üzen
az érkezőnek és a csendben elmenőnek.

Csend van és a zivatar, ha elvonult,
iszapszag, békák, emlékek maradnak. Üzent a múlt.

FIDEL 2020

Rózsák tövén

Elhullott szirmok, levelek és gizgazok
hevernek elhasználtan. Nem siratja már
az éltüket egy élő sem. Hiába voltak jók s nagyok
a szeretetben, érte viszonzás, emlékezés se jár.
Hevernek némán, csendesen. Ki tudja, bánatos
akár csak egyik is, hisz szólniuk sosem lehet.
Ha kérnéd, se mondanák, míg fölöttük habos
felhősereg vonul. Tán ünnepre sereglenek.
A rózsák illatos szava felel nekik. Ők még szólnak.
Üzennek a világnak: időnk most telik nekünk.
S míg illatoznak, vígan erre-arra hajlanak.
Most még itt vannak együtt csapatban velünk.
Rózsásak, hófehérek, sárgák és gyászos feketék.
Mind úgy tudják, hogy örömben élniük szabad.
Mint gyermekek, mint vidám, kedves csemeték,
sugározzák a szépséget és életvidámságukat.
Alattuk hullott szirmok, gizgazok és sárgult levelek
intenek őket: a világ nem ez, nem ennyi csak.
Ha nem figyelsz, körötted csendes, hullott életek
csak kis figyelmet kérnek, egy szót, ha még szabad.
Virultunk annyian, de időnk elillant, hamar letelt.
Akkor még nem gondoltuk: ez lesz végzetünk,
mert fénykorunkban minden ember ünnepelt
s ti csak lássatok meg hulltunkban s intsetek: ég velünk...

Tükör

A tükör nem hazudik, csak te hazudsz a tükörnek, hogy ezt vagy azt hazudja neked. Az illúzió, amit belelátsz: életművészeted. Általa megfordul a kép: nem a tükör tükröz, csak te reflektálsz a múltra: jó volna, ha ennyi és annyi idő el nem múlt volna. Tükörképed a múltban s véled: a mában. Elmédben és elméd mögött: ezt és azt, így meg ne lássam! Volt-nincs reflexiók. Tükröződések a múltban, mint feltűnő – eltűnő érzetek, csillámok egy feneketlen kútban.

Az idő: átmenet? Előre-hátra lépted. Csak egy pillanat, mely alatt magadat ide vagy oda érzed.

A tükör: szépség. Bármit mutat, neked kihívás. Hogy szembesülni mersz-e s hogy hat-e még rád az isteni mérték.

Zenét szerkeszteni. Képeket mérnökölni. Verseket fabrikálni. De hidakat összetákolni? Művészből kontárrá válni?!

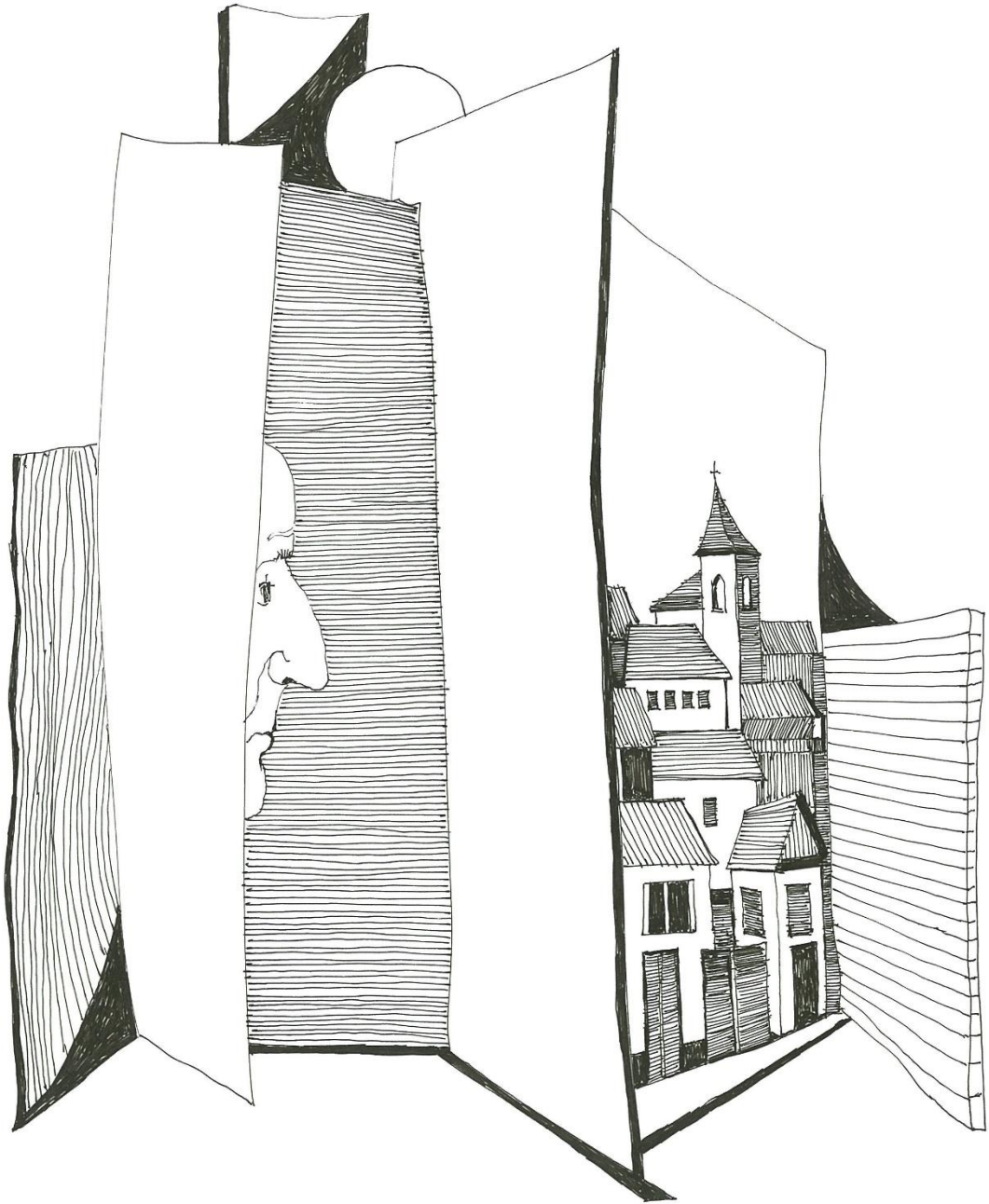
A tükör a lélek művész-barátja. Így és úgy bevilágít jelenbe-múltba. Általa tiszta vagy merő homály a fejlődő lélek útja. Simán felel, de te érted-e? Képes vagy mégis hazudni? Egy egész életen át magadnak hibátlanul hazudni? Életet s szép elmúlást hazudni? Önmagadat egy darab üvegbe behazudni?

Fájdalmas szembesülni: ennyi volt s nem több az élet. Még egyszer visszaint a távozó, elszálló lélek. Akkor és most mégis ezt látod szépnek. Amíg csak látod, vele pulzálsz, kinyílsz és hervadsz. Hogy ami van, hívhatod bárhogy, ha rút is, érted van, érted.

Átváltozások

Változtatunk és közben
magunk is változunk
kicsik vagyunk
nagyok vagyunk
a lényegről sokszor hallgatunk
elkőricálgatunk
aztán magunk vagyunk
egyszer zsenik
máskor habókosak vagyunk
ezen a színpadon
melynek nevét
nem mondjuk ki
csak megéljük
tudod vagy talán csak véled
általunk teljes az élet

FRIDEL 2020

Háromsoros

Tőkéczki átment Takaróba

s lett a műveltségnek, a művelt mának

szorgalmas, kegyes tanítója.

Ősi fák

Olyan divat még mindig szidni a magyar
népet és legjobbjait, ősi emlékeit.
A ferde gesztus lelken üt, másokat dühít,
mert a gyalázkodók közt sajátjainak gőgje is kavár
alantas hullámokat, hisz ők mindig azokkal
vannak, akik ránk cifra átkokat szórnak,
mintha nem járna tisztelet a némán hallgatóknak,
akik nem üvöltenek együtt kóbor hadakkal.
Tagadják ősi történetünk meg bármit, amit lehet.
Ők mindig másban hisznek, dafke más ideálban.
A nyáj szelleme viszi másfelé úgy általában,
régmúlt időkbe nem libbenti őket sosem a képzelet.
Mikor még barbárnak, pogánynak, minek nevezték
az őseink, az emlékeket s a törvényt fába faragták.
Rejtették, hiszen az ifjaknak már másképpen adták,
dühös papok elől titokban dacosan rejtegették.
Fából faragott történetek égtek, mert rájuk lesújtott
a nyugati rend, az új, az ifjak meg modernnek
vélték és dacból vagy másból követték, akik sosem mernek
bátran kiállni s a király szava is szélvészfényként zúgott:
Változni kell, a fákat tiltani, nem értitek, ti erre-arra megbúvó,
kóborló vétkesek? Hajoljatok hát földig, ha kell! Hátatok tartsa
az eget is! Barbárnak maradni néktek nem javallja
az érsek úr. Az ősi hit már nem kell. Annak fénye kihúnyó.

A fák hát égtek s velük az ős-történelem, ám a mában
lettek testvéreink, kik megírták helyettünk s nem átabotában.
A többit őrzi a népemlékezet dalokban regékben, balladákban.

Magányos monológ

Távolodunk.

Már nincsenek érintések

legfeljebb hamvas szavak

máskor meg ránk ront a kor

bombák és fejek hullanak

mert mindig van aki taroljon

köztünk és köztetek

maga a kor beteg

testét ezernyi kór rágja

a főnök már senkinek nem barátja

pofánkba ordít

szellemi mértéke a decibel

neki úgy is jó

már régen nem törődik senkivel

a fejek meg sorra hullanak

tarol és torol a lélek-guillotine

nem könyörülnek senkin

ám a fű alatt

ismét szépséges élet fakad

mindettől függetlenül

-a magyar már csak ilyen –

elmélázik a léleknek tükriben

és akkor is halad

amikor másra ítélik érzéketlenül

iszonyat-hadak

kultúrája mindig megáll

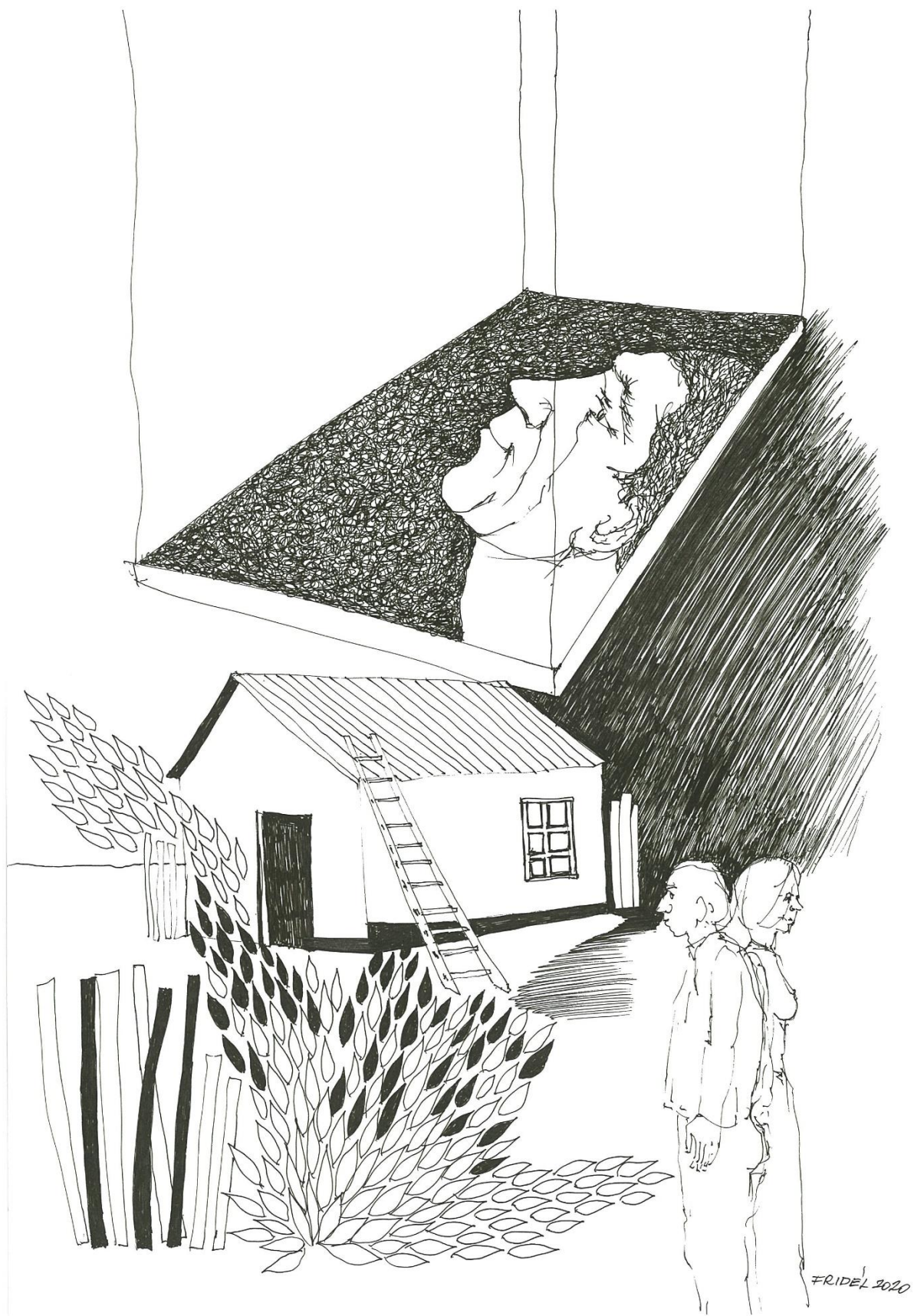
az Isternek vagy Babilonnak partjainál

ne hidd
hogy bárki alatt megtörik
arról ne is álmodjanak
a lelketlen hadak
most még hadd tomboljanak
az út végén úgyis ott a Nagy Tükör
mely cserepeiben is gyönyörű
láttatja:
nem maradt egyetlen barátja
mert már mindenkit kirúgott
hát végül rúgja ki önmagát is
akkor jöhet a TABULA RASA

Logó

A kor logója lehetne
a kitergetett magánéletek
engedtessék meg
én ettől visszarettenek
Nem a látvány az ami taszít
hanem az engedelmes hadak
ahogyan önként rabigába hajlanak
és nem akad senki
akinek szava lenne ellene
hogyan ilyen durván vájkálni
naphosszat szitkozódni
azért már nem kellene
Kifordított fenekével a világ
rád vicsorog
feslett kirakat-üvegén
maga a tömény nyomor csorog
logója ez
ez és semmi más
mint az istentagadás
minden-tagadás
és végül önmagába fulladás
kéjes magamutogatás
pedig mindez csupán
LOGO

Sirály

Egy furcsa festmény:

sirály piroscsíkos matróztrikóban

boldogan s hófehéren száll

alatta habzó óceán

meg amire vágyik.:

halak és megint halak

valósággal feltorlanak,

hogy őt és farkasétvágyát

csillapítsák.

Volt már nadrágban járó felhő

valamikor a modernségek hajnalán,

de ez a sirály mégis oly vidám,

ahogy mindenkivel szembenéz,

miközben látható, hogy mindjárt lecsap,

no, nem rád, csak úgy, ahogy kell,

sirálymódra hófehéren csőrösen

igaz most matróztrikóban

piroscsíkosan,

ahogy a tengerészregula előírja,

hogy már nemcsak a furcsa lelki

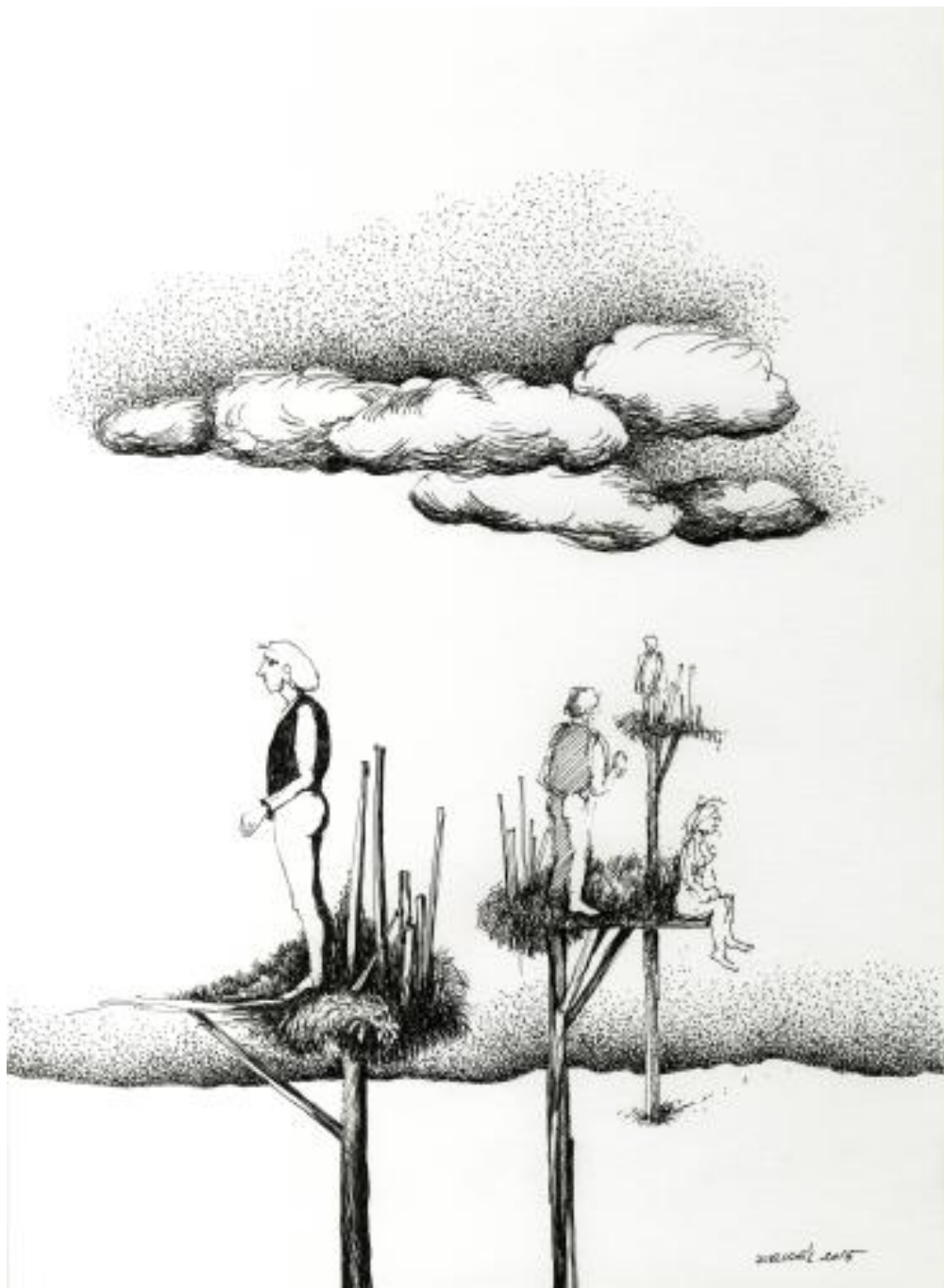
tengeri emberhadak

hanem tán még a madarak

is egyszerre lépnek amikor a hajóra térnek,

amúgy sirályosan,

örökké ott szállva azon a képen...

Alma

Romlott alma a kor:
kifelé szép arcát mutatja
de odabent rohad
a népeket nyúzza sanyargatja
és az egésznek vége nincs
minden fordítva halad
eszmélkedsz pedig nincs mikor
belefogni már valamibe
inkább belemeredsz a semmibe
és végtelen gondolkodol:
mire jó mindez mikor
a belseje úgyis mindnek rohad
tájolnád de nem leled irányodat
mint akinek se apja se anyja
csak ez a kifordított alma
unalmas végtelen
te meg már semmire nem vágysz
legfeljebb arra hogy az az alma
ne mutakozzon többé
épp azon az ághegyen

A kis jávorszarvas

Fut az én anyám.

Futok nyoma után.

Korlátok nincsenek,

csak a természet hangjai

és jól kikopogott ütemek.

Utunk a végtelen

vadonba vezet, mely a miénk.

A fákon illatnyomok

s ha dús a fű és szél susog,

-kedves zenénk –

békésen hallgatunk,

csak egy cinke szól,

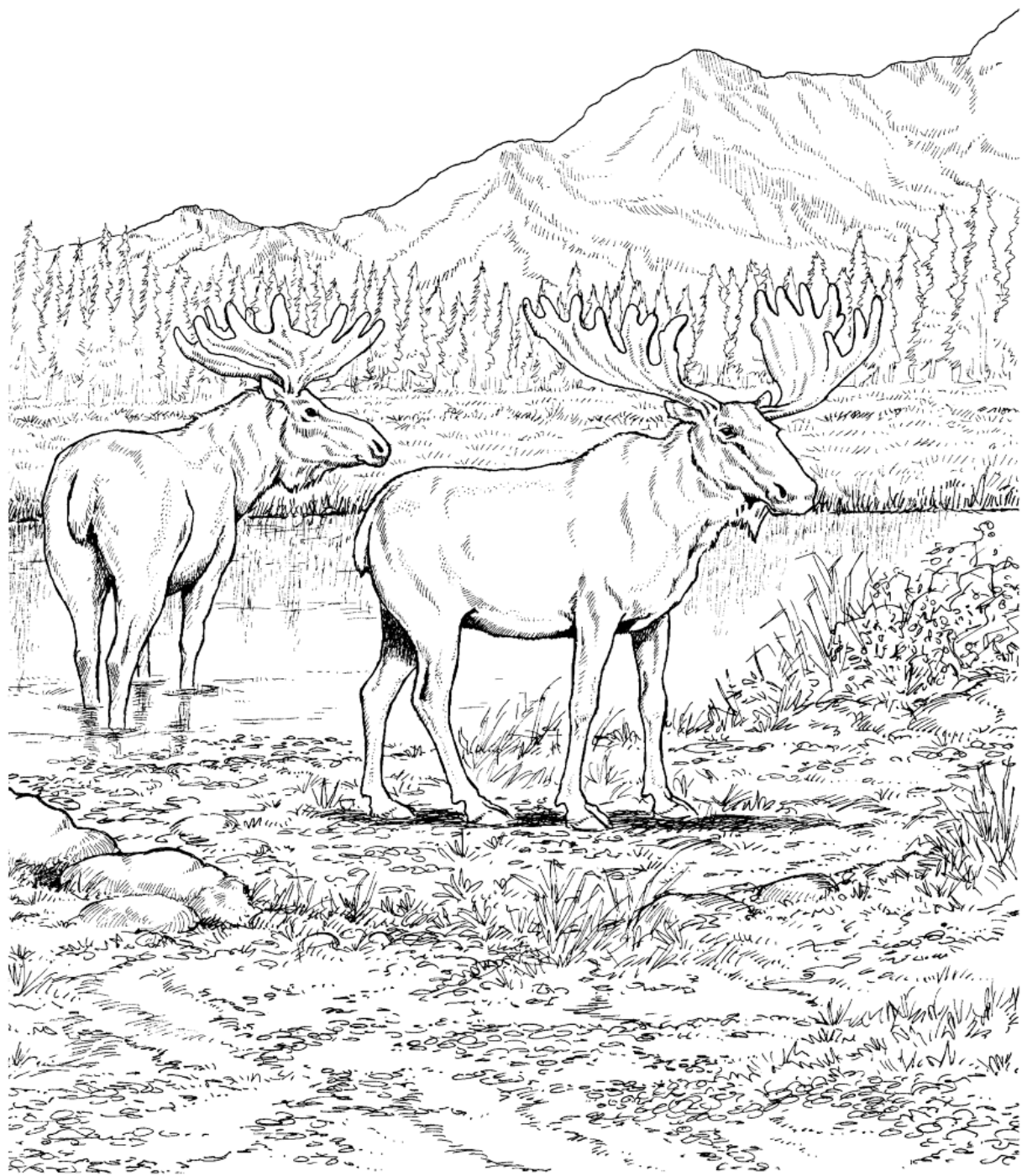
valami dongó duruzsol

és nekem

nem hiányzik semmisem,

csak hogy anyámnak

édes teje legyen...

Paradox

Akikkel szeretnél együtt lenni, azok nincsenek itt. Akik az agyadra mennek, azok meg, ha kell, ha nem, folyton felbukkannak újból, és addig nem szállnak le rólad, amíg ki nem élik rajtad szadista igényeiket. Mintha ez lenne egyedüli szórakozásuk. Mindez oly ellentétes, mégis egybevágó. A kettő csak együtt létezhet.

Életedben kellenek az ellentétek, még akkor is, ha zavarnak téged olykor. Egy ferde helyzet vagy egy kellemetlen nézés máris felboríthatja pillanatnyi nyugalmadat. Ez csak azért lehet így, mivel a nyugalom az élet legtünékenyebb élményeinek egyike.

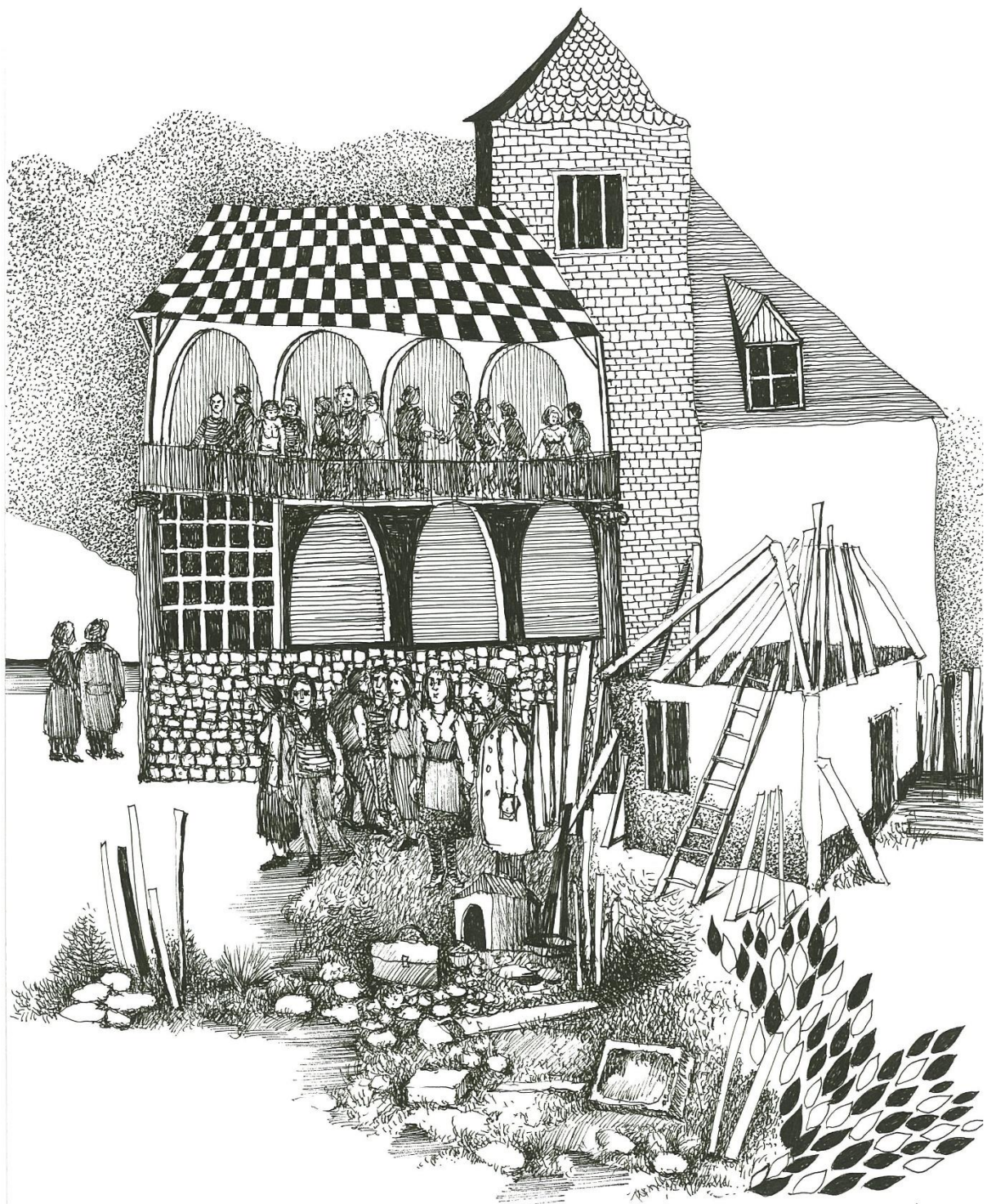
Nem vonhatod ki magadat a változásból, amely az élet legbiztosabb jelei közé tartozik. Egyik pillanat követi a másikat, szinte egymás sarkára lépnek. Már ha az egyiknek volna lába, amivel lép, a másiknak meg sarka, amit letaposhatnak mások. Az éterikus vagy szimbolikus mozgás mégis annyira plasztikusan életszerű, hogy nem is használatnál rá megfelelőbb kifejezést.

Ha felbukkannak azok, akiket nem vártál és nem is szeretnél volna látni, esetleg soha, akkor nincs más dolgod, mint elviselni őket. Ha tudatában vagy életed változó voltának, máris várhatod a következő pillanatot, amely búcsúra szólítja fel a feleket. A feszültséget, amely az ilyen típusú találkozásokból fakad, oldani érdemes, máskülönben akár a végtelenségig fokozódhatnak. Az ősrobbanás ellentettjéig, a végső robbanásig. Hát kell az neked?

A feszült helyzetet vagy feloldod, vagy kilépsz belőle. Mikor melyikre vagy képes, és mikor melyik a célravezetőbb. De hogyan juthatsz el odáig, hogy akiket viszont nagyon szeretnél látni, mégis újra láthasd? Ennek számtalan módja van, de megoldás mindig csak az az egy, amelyet te magad gondolsz ki, vagy álmodsz meg. Rajtad kívül senki nem álmodhatja meg az életedet.

Lope de Vega? Talán ő. Talán egy másik verzió, tőle függetlenül. De te csak álmodj, ne hagyd magad! S hogy álmodni jobb vagy felébredni belőle, azt is magad döntöd el. Az életünk kotta, amelyből tudni kell játszani. Ha mégse tudnád, meg kell tanulnod.

A többi már nagyon egyszerű.

FRIDEL 2020

Bölcső

A gyermekkor mint bölcső
ott ring veled
valahol
fölötted valaki dúdol
és édesen ringat
mert neki épp az a dolga
másképpen mindez
oly szörnyű volna
És ring a bölcső
amíg száll repül életed
aztán majd adod tovább
hogyan követhesd egykor a véneket
enyhet talán
pár édes perc ha ad
ezeknek múltán
szégyelled vagy jól érzed magad
Mert a bölcső akár a haza
benne vagy kívüle
nincsen helyed
a lét parancsa ez
Aztán már ne keress
volt vagy leendő várakat
az az egy ügyis
ringat és visszafogad
mert ezt kívánja a Rend

FIDEL 2020

Szent László kútja

A derék szent egykor a földbe lándzsát döfött.
Felnyílt a föld s belőle urusos forrás vize szökött
fel s azóta is táplálja a hozzá fordulókat,
az orvoslásra sok keserv után várakozókat.
Máshol meg tárnicsvirág lett keze nyomán.
A nép ma is áldja, mert van, aki emlékezik reá talán.
Urusos szentünk emléke kedves nekünk.
Alakját őrzi rege, monda és sok népénekünk.
Van, kinek alakja már életében is oly magas,
hogymindenki látja, érti s ha forrást fakaszt,
holtában is áldja a nép, mert neki meg az a dolga.
Ha ma is így lenne, milyen szép sora, gazdag léte volna.

*urusos = orvosos, gyógyító, orvosságos (az 'urus', azaz orvos szó származéka a régi magyar nyelvben)

Fél-portré

Zenében élhettem volna,
ha más dolgom nem akadt volna.
Költészet, szobrok, képek, művész-egyéb,
könyvek, szobrocskák, sereg művészi kép,
kiadni, fogadni, javíttatni és minden más
művész-robot, fordítás, alkalmi tolmácsolás
és végül menteni azt, amit veszni hagytak volna mások,
önérdekűek, törtető, önjelölt messiások.
Zenében élhettem volna.
Most minden egyes hangom G-dúrban szólna
és minden tónusuk talán szépnek is mondható,
mit magával görget csendesen a földgolyó.
Zenél a rím, a taktus és az asszonánc,
triolák, stanzák, jambusok, egy költészet-románc,
koncertek, tárlatok és mindenféle megnyitók,
mind izgatók, szerelmesek s nemükben felforgatók.
Olyan nehéz most mindent rímben elmondani,
szépet alkotni, játszani csodát, összhangzani.
Zenében élhettem volna,
nem tévúton csoszogni, hallgatni rólam és róla.
Már zárulnak témák, megnyílnak szférák,
harsannak harsonák és felmerülnek témák.
Miféle hangzat ez? Miféle disszonancia?
Talán az elmúlás üzen, mert neki is meg kell szólalnia.
Zenében éltem akkor is, ha mások nem akarták,
mert mindig közbeléptek rosszarcúak és kétes kharmák.
A finálé szól már, mert akkor csendül, mikor kellene.
Ő az elhagyott út, minden művészetben is egyként Zene.

A mindig győztesek

Jaj, csak az ő gőgjüket ne hallanám!
éjjel és nappal unos és untalan
hadarva mutogatva határtalan
és bennük általuk gyötörne tán
valami őrült elmúlás melynek sodrában él
a lelkes rajongó és az elnyomott
polgár kinek levegője is elfogyott
és minden szisszenésében ódon dal zenél
Jaj, csak ezek a gőgösek hallgatnának végre el
és ne tudná jobban mind merre a jó irány!
bár létezésük is csak egy buggyant lét-talány
s ne követelnék hogy mindig mások vére hulljon el
Ezek a gőgösek a mindent jobban tudók
most sem maradnak csendben, nem ők, ugyan!
építkeznek pokoliránt derekas-szorgosan
az önfényezők és ön-képük után futók
Jaj, mindig erről szól az ócska rím mely általuk
felnyikkan hordón állva ordibálva mégis ők
a gőgösen fennhéjázva új zászlóvivők
kiknek hada pokolra szállva diadalmaskodni tud

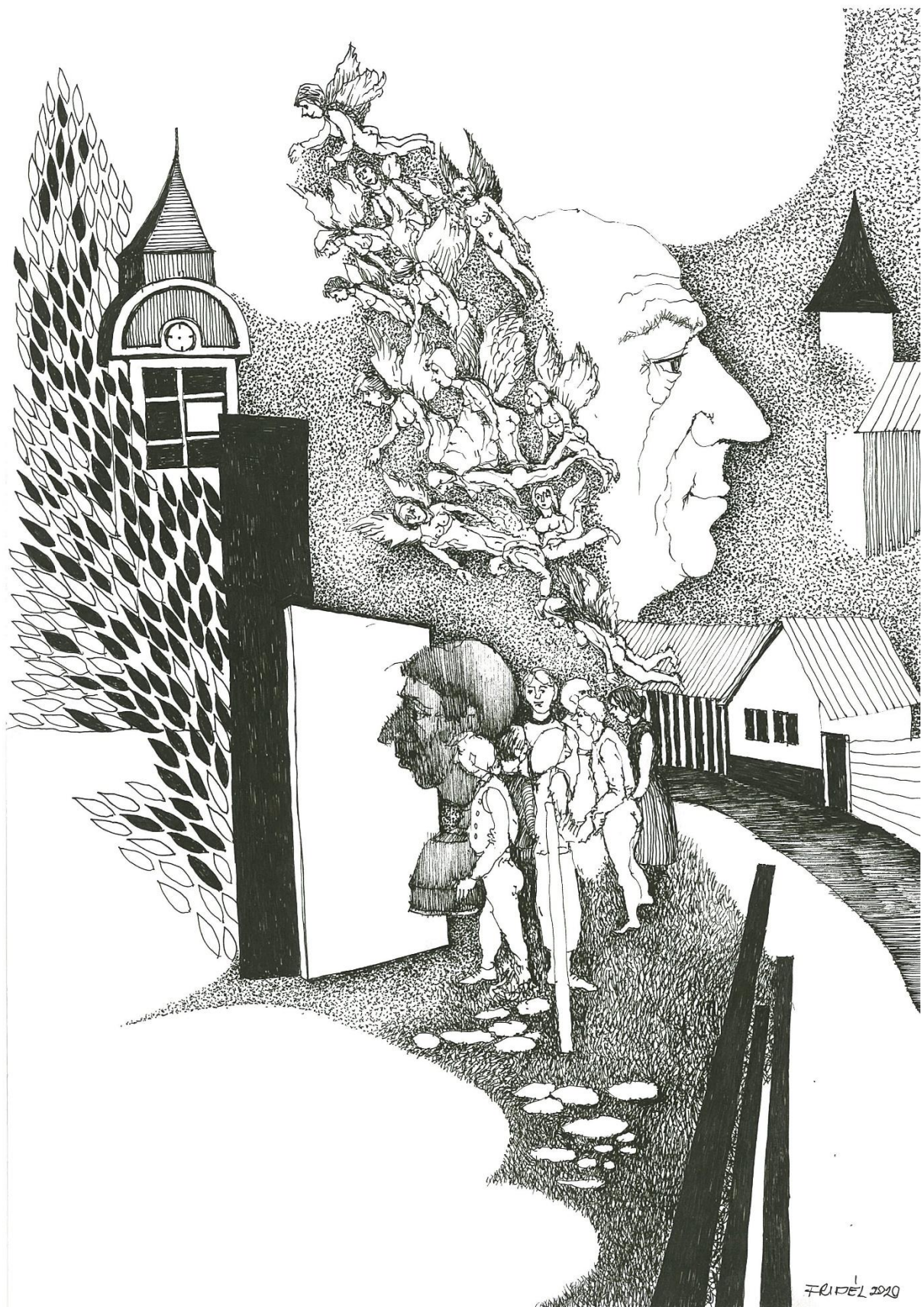
mert az a szlogen és ez a szívüknek vágya
minden mi dögletes és minden bűnnek melegágya

Mindnyájan repülünk

Lassan már mindnyájan repülünk
valami tollvonás után. Úgy mondják, betelt a khárma,
a kirúgások körül pedig ne legyen túl sok lárma,
mert az ártalmas a sokat ártani tudóknak. Nevünk
se maradjon fenn, mert a dühöngő, féltékeny fajnak
ez most így tetszik. Talán mert tényleg betelik a végzet,
a nagyokos meg, látjátok, kétpercenként leveri a lécet
és mégis ezt veszi hőstettnek s szellemében diadalnak.
Lassan már mindnyájan repülünk,
de nem valami kábulat kétes hírű módSZERének
köszönhetően, csak úgy, mert valaki enged kényszerének,
mi pedig, a röptetés után fáradtan-bágyadtan elterülünk,
a Józan Ész fővénye kedvesen el- s visszafogad.
Már nem is vitatkozik ezen régóta senki.
Akinek nem tetszik, szabad szép csendben hazamenni.
A dühöngőre pedig senki ne mondjon cifra átkokat.
Lehet? nem lehet? Mit lehet szépet tenni még?
A csapkodókra lassan bosszúsan leszakad az ég.
Hagynak-e maguk után kósza, megnyúlt árnyakat?
vagy az ég is elveszti majd tiszta kék színét?

Csend hull a tájra. Gyúlik a nemzeti veszteség.
Egy szóra várva feljajdul valaki: legyen végre elég!

Algarve

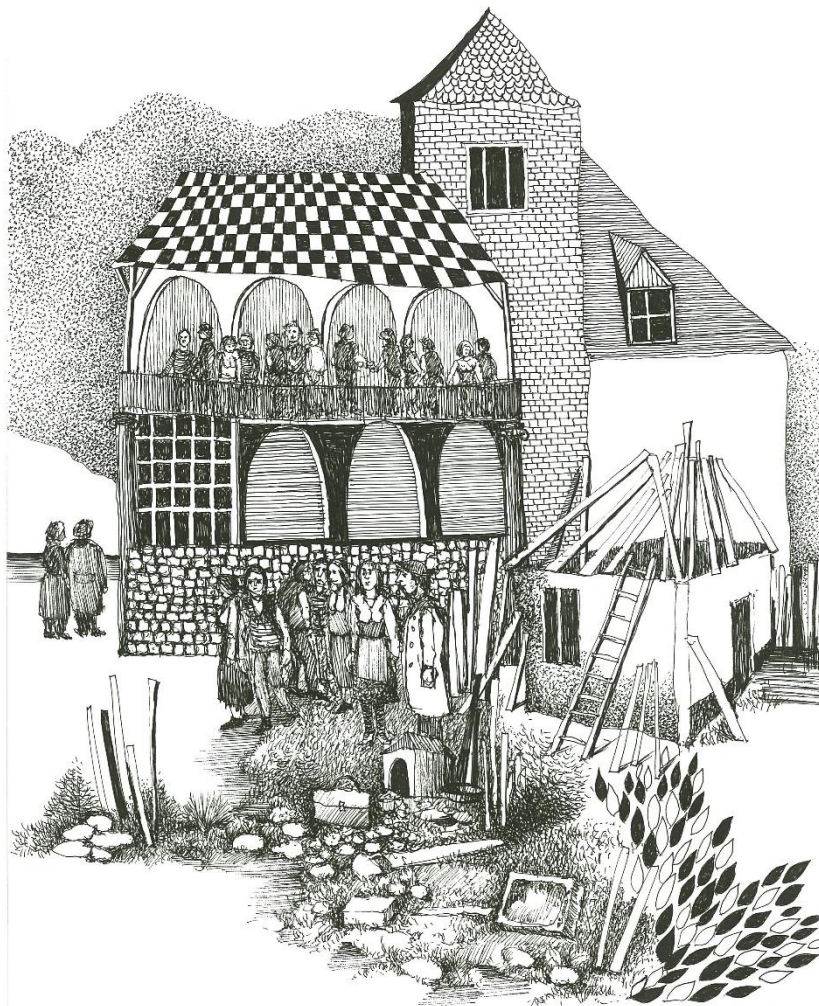
A világ végén szikla áll
alatta játszik a tenger
és olykor dühöng az óceán
valami emléikkel ostromoz hergel
Herkules oszlopainál
Túlparton odaát
kies Heszperidák
emléke még kering
akár egy elrongyolt zászló
és nekünk emlékezni kell megint
jut is eszünkbe száz szó
hogyan az is ellebegjen a semmibe
ahová tajtékos habok kergetik
társaik futnak szembe eleibe
egymást kedvesen pofon legyezgetik
Emléket őriz egy szép lap
postai rendes a hátán írás
hogyan rák szóljon: egykor dühöngő vágyainknak
rég véget vetett az idő és a tenger nincs több szikra
csak olykor az emlék
mely azt súgja: hajdan és nemrég
az mind egyre megy a habok összemosás
aztán együtt messzire hömpölyög
s marad az együgyű szó: Algarve örök

Jövőkép

Miközben ássák alá a jövőnket
békét színlelnek boldogan
visszataszító vigyorgások
döglött hal-kézfogás meg mások
tettetések és pletykálgatások
mögötte elvannak eszenincs jópajtások
mert így érzi jól magát
a lódító nagy barát
Miközben ássák alá szép rendünket
emésztik egyre az életünket
az idő elfolyik
helyette más nem érkezik
Miközben mindent aláásnak
eljátsszák magukat kedves társnak
pedig egyikük nagy varangy
ringy-rongy ócska kaland
A másik meg átfestett kígyó-béka
minden rossznak csak maradéka
máshol legelhetne ő
a lakása egy átkos temető
Miközben nekivadultan ott bokázik
szíve egy más szívre szépre vágyik
de meg soha nem pihen
mondhatják végtelen
hogy ő is csak olyan mint a többi
szívének nedveit ha rátok önti
mind rátalál undokul

s az érzés-had undorba fúl
s jönnek megint a tettetések
várod hogy csendre intenének
de egyre nagyobb a zshivaj
legfeljebb gúnykacaj
tölti a teret valami régi
érzéssel személyed sokba mégse nézi
mert ilyen a jelleme
ugye elég már? több nem kellene?

Dafke néni

Hurrá! megjött Dafke néni
az antipátiát két kézzel méri
ó, nagyon örömet
mindig is örömet
Dafke néni boldog néni
a hibákat nagyítóval nézi
aztán fúj jókorát
sej milyen jókorát
Dúl-fúl reggel dúl-fúl este
rálelt mert nagyon azt kereste
másnak csak kárt okoz
boldogan kárt okoz
Enyves kezén jókora foltok
amit elemel attól boldog
mert otthon így szokott
mindig csak így szokott
Van neki néhány jóbarátja
abban is csak a rosszat látja
mert neki így jólesik
mindétig jólesik
Eszi a másét nagykanállal
szórja a szitkot nagy elánnal
cudar a természete
cafat a vén jelleme
Finom a potya mert melózni nem kell
ütközni finomabb más érdekekkel
jöhet a csihpuhi

a szomszédját csépeli
Miért is? Dafke! Lehet hát mért ne?
Ki vágyik ugyan az ég kegyére?
arat és egyre tarol
ha balhé van kifarol
Tillárom sej-haj ihaj meg lári
lehet is habzsolni jót vacsorálni
ameddig eltűrik
s ha megunják elúzik
jókora seprűvel
csühölik derűvel
és mégis csak az övé
a másé és aköre
gyűjti az átkot a cifra sok dafke
magaslik föl-föl a nagy egekbe
mert nála ez a rend
a dafke csak ilyet terem

Hóharmat

Hóharmat hullott egyszer régen
s a táj mind hófehér
ruhában áll a fák is szépen
viselik terhüket s a szél
ha majd moccan közjük fúj
mielőtt alkonyul
Hóharmat hullott zúzos a táj
cinke toporog hanglézik veréb
neki valahogy semmise fáj
morzsa vagy magocska neki elég
mert kicsiny élete oly szerény
nem is tudja hogy ő szegény
Rigó röppen s lerázza a fáról
a reggeli varázslat hófehér porát
dalt is fütyül rólad vagy másról
ki enni adsz este kis vacsorát
Marad azért még hóharmat a szemnek
gyönyörködni mert bentről minden angyali
azok odabent nem dideregnek
elégedett hangjukat hallani
vagy mégse? Ez a mese a hóról
olyan varázsos mégsem igaz
mert csak a szépről szól meg a jóról
s titkolja hogy ki vagy
mert már csak ilyen az álnok ember
leskel de mit se gondol a szenvedőkkal
közbeszólni ő soha nem mer

inkább vonul az előkelőkkel
mert hát ilyen a slepp
jól elvan mások árnyékában
s ha ráér majd azt mondja: hepp!
és kukucskál szépen a kulcslyukában

és észre sem veszi
hogyan a hóharmat odakint ellepi
a teremtet szép világot
a várost a hegyet a hervadt virágot
s hogy hóharmat már az egész világ
csak elbúvik hogy meg ne lásd

Tengerben alszik a nap...

Tengerben alszik a nap
merthogy útján lefelé halad
-véled –
s még azt is hogy érted
csakis teérted bujkál
habok közt vagy ki is tudja hová
vezet az útja de neked jobb így
mert amúgy mehet is akárhová
s ahogy aranyban felizzik
az ég alján megvan a mindennapi csoda
egyként csodálja művelt és ostoba
mert rendjén így van ez
hogy az égi remekből jusson mindenkinek
akár jól van akár beteg
és te váltig elhiszed
még mindig elhiszed
hogy tengerben alszik a nap
rá se gondolsz hogy tán megsülnének a halak
ha úgy volna de amúgy költőien
mégis jobb hinni hogy az égnek kötőjiben
megbújnak még köznapi csodák
és annak jobb aki színes képekben lát

Otthon vagy haza?

Én megértem azt aki elmegy

és azt is aki itt marad

örömben búban

jósorsban és sanyarúban

Külhonban jólét várhat

s megmaradsz idegennek

jöttmentnek számkivetettnak

akit a hazája is megvet

mert örök az ítélet és a khárma

utad legyen bár áldva vagy szánva

végül ismételni kell

mert nincs aki helyetted vezekel

Én megértem azt is aki marad

vállalva rosszat is nem gyűjtve javakat

mert örök a hűség

mely túlél akkor is ha nincs reménység

ha mindig csak ostromoznak

és jobban hisznek ostoba szavaknak

mint annak mit józan ész diktál

s ha az ősök előtt leborulnál

sírva vagy előttük tisztelegve

élnél hazádban számkivetve

mégsincsen más utad

a szemed bármely égtáj felé kutat

ez lesz a végső

mely megbékélten befogad

hát ehhez tartsd magad

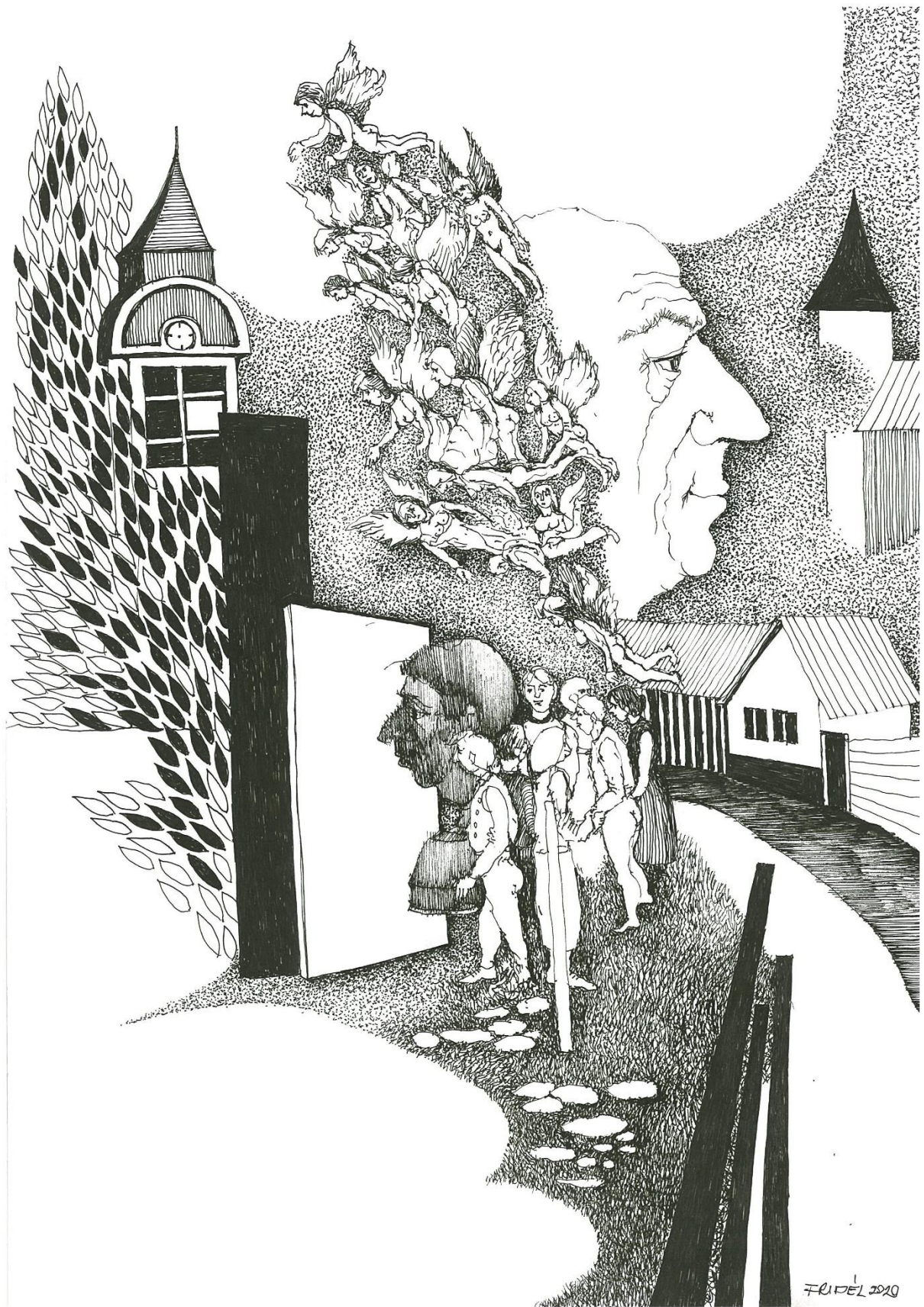
mert nincsen másik

legfeljebb annak látszik

M.S. Mester nyomán

Olykor M.S. Mesterre gondolok
hogyan csinálta
hogy személyét gondosan rejtve lépett
halálos örökkévalóságba?
Szeretném én is kedves Mesterem
hogy lényem homályba vesszen
s hogy a kései olvasó
bennem ne valami érzelgőst keressen
csak mindig a Művet lássa
mely hömpölyögve árad: egy vers-folyó
s valóban tisztán a rá hagyott Művet csodálja
mely már tőlem is függetlenül van
távolodva is ölelő óvó karomban
Aztán majd művé tisztulok én is magam
ahogy porladok végleg porrá és hamuvá váltan
és jókora távolságból láthatom boldogan
hogy amíg én rég a boldogság felé szálltam
elmaradt mögöttem a kor mely vesztébe rohan
Talán ez a kinn és benn érzés teszi
hogy egyszerre kettősségében lássam
hogy a költő-én nemcsak magát keresi
csak mindig rejtőzve a nagy előd árnyékában
kinek dolga ennyi:
Művé váltan semmivé lenni
éterként lebegni

Csöndes kérdés

Miért szeretik a madarak a templomtornyokat?

Miért éppen ott a magasban

szeretnek boldogan szállni?

senkire semmire nem várni

csak összegyűlni annyian

hogy a kedvük megindítson képzeletet és adjon szárnyakat

a szárnyatlannak is ki cikázni vágyik

és lenni másmilyen mint az a másik

De mondd meg: miért szeretik a templomtornyokat

hol szilaj a szél és hűvös ridegség fogad

mert épp oda építette be a Mester

akkor éppen fagyos kedvvel

amit a Nagyúrral közölni soha nem mer

hogy bár a szárnyatlan is a közelébe vágyik

odalenn kicsiny zugokban rejlik a szív a hő

s legyen bármilyen vakmerő

aki odavágja egykor a duhaj uraknak

Isten a kunyhókban hamarabb látszik

mint az ő kényes tornyaikban

s egykor meglibbenti szárnyát a madarakban

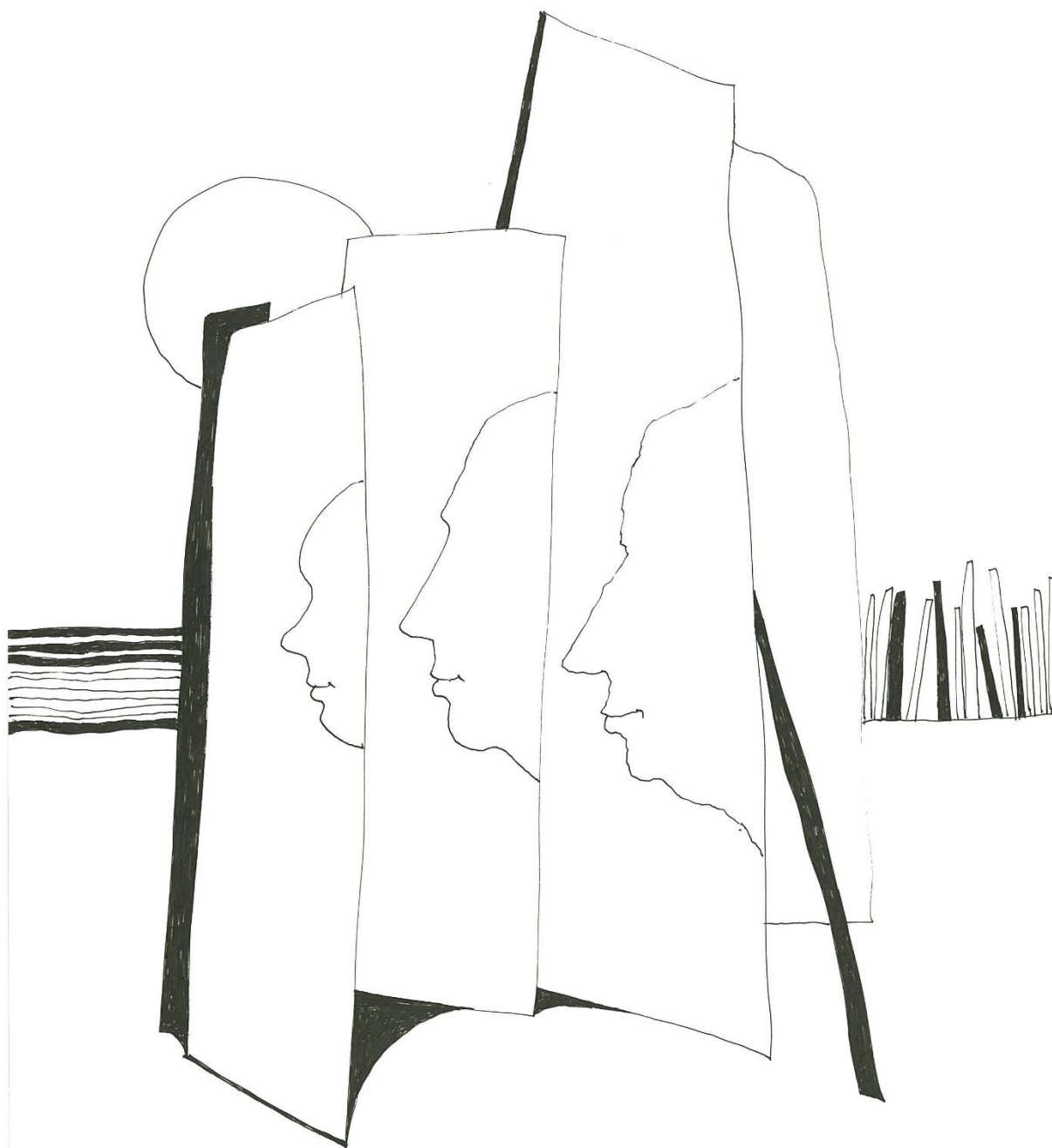
mást már nem is üzen

FRIDEL 20.30

Miért?

Miért nem vesz könyvet az,
aki *már* nem vesz?
Talán utálja porolni őket,
a polcokon álló vagy fekvő gazda-kedvelőket?
Vagy már ő sem olvas?
Miért hagyja, hogy elszálljon az élet
tanulás, művelődés nélkül?
s csak lessen, mint aki oltárian szédül?
Miért, hogy ezt még kérdezni kell?
Mindnyájunk fölött lebeg ama por-lepel,
mely nem kímél élő s holtat.
Rajta keresztül üzennének a rég elvándoroltak,
kiknek ez a mi életünk már smafu,
de még csak nem is azért, mert sanyarú,
csak olyan végtelenül lapos,
nem dobja fel még egy kemény elektromos
ütés sem, hát jól vigyázd a lépted!
A könyveket ma is egy-egy falu értékével mérjed,
ne a szokásos legyintéseiddel,
mert önmagát minősíti ezzel az ember.
Szóval tényleg *már* nem gyűjtesz könyveket?
Elég a magazin-lapozgatás meg az üzenőfüzet,
ahol gyűlik a sok rövidített marhaság,
s nem a költeményben megénekelte rózsaság,
mely föléd is hajolna,
ha az életednek maradék értelme is volna...
könyvekben kifejezve?...

FRIDEL 2020

Mátyás korában

Valaha régen
ugyancsak régen lehetett
még élt a hódolat
és élt a tisztelet
-no nem mindenkinek –
s főképp nem annak aki
mindenre csak a markát dörzsölgeti
ám élt ama nagynak
akit ma már tiszteletlenül hagynak
-no nem mindenki –
csupán a fennhéjázó gőgösek
akiknek szíve lelke mindene oly beteg
bár nem tudnak róla
és azt se hiszik hogy e kicsinyke nóta
akár róluk is felőlük is szólna
Mondottam Mátyás korában
-nem a kopaszében csak a Corvin király udvarában
még élt a tisztelet
s tán bele se haltak a gőgösek
ha olykor térdet kellett hajtani
és hódolni előttek
ti Nemzet Nagyjai
kiknek szavára mindenkinek illett hajlani
de most megint tarol a szarjani
bár ő ezt se tudja magáról
mert felfújt lénye akkora
hogy immáron lufiként durranni készül

és nem tud mit kezdeni a vitézül
egykor harcolókkal
hazája nagyaival
és bizony félne visszamenni
Mátyás király korába
mert tőle akkorát kapna a farára
mint akármely gonosztevő
akinek akkor is most is
kijárt az ötven bot no meg a
megvont jutalom
a jövő idő

Tartalomjegyzék

Szerzői ajánlás	5
Üdvözet.....	7
Fabrikálók	9
Követelő.....	11
Forrás	13
Bokázó.....	15
Végtelen álmom	17
Reflexió.....	19
A vadmacska dala	21
Szavak íze	23
Kolonc	25
Remetelak	27
Utcai idill.....	29
Ihlet	31
Az akadály.....	33
Notesz	35
Istent kérdezem.....	37
Végül.....	39
Galaxis.....	41
Kőrösi nyomán	43
Sziclák törvénye	45
Nevek	47
Mintha... ..	49
A nagymama éneke	51
Ezüst folyó	53
Hajnali koncert.....	55
Szecesszió	57
Papír-mese.....	59
Délutáni illúziók.....	61
Papucsok.....	63
Zápor után	65
Egy mondat a békétlenekről.....	67
Rudi-mese	69
Szemlélő.....	71
Önjelöltek	73

Ritmusok	75
Játék a korokkal	77
Fuldoklók	79
Rudi-játék	81
Fotográfia	83
Cserbenhagyók	85
Bájos	87
A Kor	89
Divat	91
Epitáfium helyett	93
Fáma	95
Allegro neobarbaro	96
Hortenzia	99
Akadály	102
Elment... ..	104
Emlék és valóság	106
Zivatar	108
Rózsák tövén	110
Tükör	112
Átváltozások	114
Háromsoros	116
Ősi fák	117
Magányos monológ	119
Logó	122
Sirály	124
Alma	126
A kis jávorszarvas	128
Paradox	130
Bölcső	132
Szent László kútja	134
Fél-portré	136
A mindig győztesek	138
Mindnyájan repülünk	140
Algarve	142
Jövőkép	144
Dafke néni	146

Hóharmat	149
Tengerben alszik a nap...	151
Otthon vagy haza?	153
M.S. Mester nyomán	155
Csendes kérdés	157
Miért?	159
Mátyás korában	161

Murawski Magdolna öregkori filozófiai lírája, költői kiteljesedése köszönti az olvasókat ebben a kötetben.

Mintha megállt volna az idő és csak reflexióit mutatná meg az érdeklődőnek, aki a klasszikus igényeket érti és igényli. Jelenben és a múltban, a közeliben és a távolóban, minden Idő örök voltában játszódnak ezek a költői történések. Ha ugyan annak lehet nevezni a lélek rezdüléseit, amelyek egyszerre rezegnek múltban és mában, mert a költő még mindig nem tudta elengedni a korszak kezét. Felelősséget érez iránta, mert épp ennek a kornak a krónikása, erre szerződött, amikor földi küldetésére küldték. Csupán egy táalentum a markába nyomva, azzal gazdálkodik már több mint háromnegyed évszázada.

Vall a jelen szépségéről és nyomoráról, a háború és a kalmárkodó hadak lélekdúlásairól. Mindenről, ami a Közelről és a Távolról szól, ahová készül. Azokról a tükröződésekről, amelyek bármelyikünk lelkében is keletkezhetnek volna, ha mi is ugyanolyan érzékenységgel szemlélnénk az életet, s nemcsak elrohannánk mellette.

A kortársak rohangálnak, akár egy felbolydult hangyaboly lakói, talán mert valami végzetes erő hajtja őket, amelyet nem tudatosítanak magukban. Püfölik egymást, mégse tudnak nem-püfölni. Átgázolnak a költő életén, mégse tudnak mást cselekedni. Érzelmes életek helyett érzelgős pillanatképek panoptikumában áll megrendülten a megtaposott költő, aki legfeljebb félreáll, ha nem bírja már ezt az értelmetlen tempót, a bevadult birkanyájként a szakadék felé rohanók „önmegvalósítását”.

Melyikük téved? Fontos, hogy valami azonnal legyen? s hogy csak azé legyen, aki önös szemüvegen át szemléli mindazt, ami körülveszi? Talán a közöny tengere az, ami visszariasztja a művészt, mert az életét nem ebben képzelte el. De azért leéli becsülettel, mert másként nem tehet. Akik *már* nem vesznek könyvet, persze nem értik, csak a maguk igazát akarják elfogadtatni másokkal. Az Idő megállt Algarve tenger-mosta partjainál, hogy a végtelenbe tekintsen. És ad pár pillanatot is, amelyek az Időbe kifeszülten mutatják a nagymamákat és unokákat, máskor meg pár kedves madarat és a Természet harmóniáját, amely a rohangáló kortársak forgatagától független. Így marad meg pillanatkép gyanánt az utódok emlékezetében egykor.

Gondolati és hangulati líra egységben él Murawski költészetében. Csak azok értik, akik félretéve minden mást, rá figyelnek, nem az élet felkavart porára. Ugyan mennyi időbe is kerül elolvasni egy verset? Talán pár percbe. De amíg ezek a gondolatok költeményekké értek, addig eltelt háromnegyed évszázad. Ennek összegzését ajánlom másoknak is elolvasásra, ahogy a többi 56 kötetét is, mert ez már az ötvenhetedik a sorban.

Lopes-Szabó Zsuzsa